

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา

กันยายน 2556

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา

กันยายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
กันยายน 2556

ทิพย์สุคนธ์ แสงศรี. (2556). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร , รองศาสตราจารย์ ดร.ธนรัตน์ แต้ววัฒนา.

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานภาพด้านเจตคติ ด้านกิจกรรม และศึกษาระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 14 ด้าน ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ การละเว้น สิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคี ความกตัญญู ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ การพึ่งตนเอง ความอดกลั้น และมารยาทไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 75 คน เครื่องมือคือแบบสอบถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้ในการวัดระดับคุณธรรม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Z-test และค่าสหสัมพันธ์

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานภาพ ปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านกิจกรรมของนักศึกษาทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปัจจัยด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.82

2. ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 15 ด้าน พบว่านักศึกษามีคุณธรรมอยู่ในระดับมากทั้ง 14 ด้าน ซึ่งด้านมารยาทไทยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 ด้านความรักสามัคคีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนคุณธรรมด้านอื่นๆ อีก 11 ด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสมมุติฐาน 4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคี ความกตัญญูและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนปัจจัยด้านเจตคติมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย ความเชื่อมั่นในตนเองการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนันนำความรักสามัคคีความริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนปัจจัยด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับมีมนุษยสัมพันธ์ความรับผิดชอบความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ ความอดกลั้น และมารยาทไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

FACTORS RELATED TO MORAL OF INDUSTRIAL STUDENT UNDER
DIPLOMA OF VOCATIONAL EDUCATION COURSE

Presented in Partial Fulfillment of Requirements for the
Master of Education Degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University

September 2013

Tipsukon Sangsri. (2013). **Factors Related to Moral of Industrial Student under Diploma of Vocational Education Course**. Master thesis, M.Ed. (Industrial Education).

Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee:

Dr.Pairust Vongyuttakrai, Assoc. Prof. Dr.Thanarat Taewattana.

The purposes of this research were to study factors related to moral of industrial student under diploma of vocational education course. The moral were considers in 3 essential factors. They were status, attitude and activity. For the moral was defined by the Vocational Education Commission in 14 Criteria. They were human relation, discipline, responsibility, morality, self-confidence, economical, pursuing knowledge, avoid drugs and gambling, harmonious, grateful, creative, self-reliance, tolerance and good manners. The sample was 75 industrial students under knowledge and experience transfer curriculum, school year 2012 at Prasamutjedi Vocational College, Samutprakarn Province. Questionnaires were used as a tool for collecting the data. The statistic used for analyzes the data were percentage, mean, standard deviation, Z-test and Correlation.

The research found that:

1. The student has high status, high attitude and high activities in 3 areas. When consider in each area we found that the attitude was the highest have the average of 4.02. Next was the status has the average of 4.00 and the lowest was activity has the average of 3.82.

2. The moral of industrial student in 154 Criteria, we found that the highest mean was good manners have average of 4.11, harmonious have average of 4.08, avoid of drugs and gambling have average of 4.02, creative have average of 4.01, but the other criteria were lower than 4.00 at significant level of 0.05.

3. There was significant relationship between moral of industrial student under diploma of vocational education course as follows. Status has significant relationship to discipline, avoid drugs and gambling, harmonious, grateful and creative. Attitude has significant relationship to discipline, avoid drugs and gambling, harmonious and creative. For activity has significant relationship to human relation, responsibility, morality, self-confidence, economical, pursuing knowledge, harmonious, good manners and other appropriate factors that create a good and happy student.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชนรัตน์ แต่วัฒนา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ตลอดจน อาจารย์ ดร.อัมพร กุญชรรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำ งานวิจัยครั้งนี้ ท่านเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์อย่างไม่เห็นเหน็ดเหนื่อยอีกทั้งผู้วิจัยได้ ประสบการณ์ใน การทำวิจัยและรู้คุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านการพัฒนา การศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาอุตสาหกรรม ศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุทินีย์ เหมะประสิทธิ์ นายวิศาล เมืองไพศาล ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ อาจารย์กวีวรรณ ทรัพย์นุต ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกและอาจารย์เกวลี ทรัพย์นุต ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านบางจาก ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียน วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ และเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยเป็น กำลังใจอย่างดีเยี่ยม ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ทิพย์สุนันท์ แสงศรี

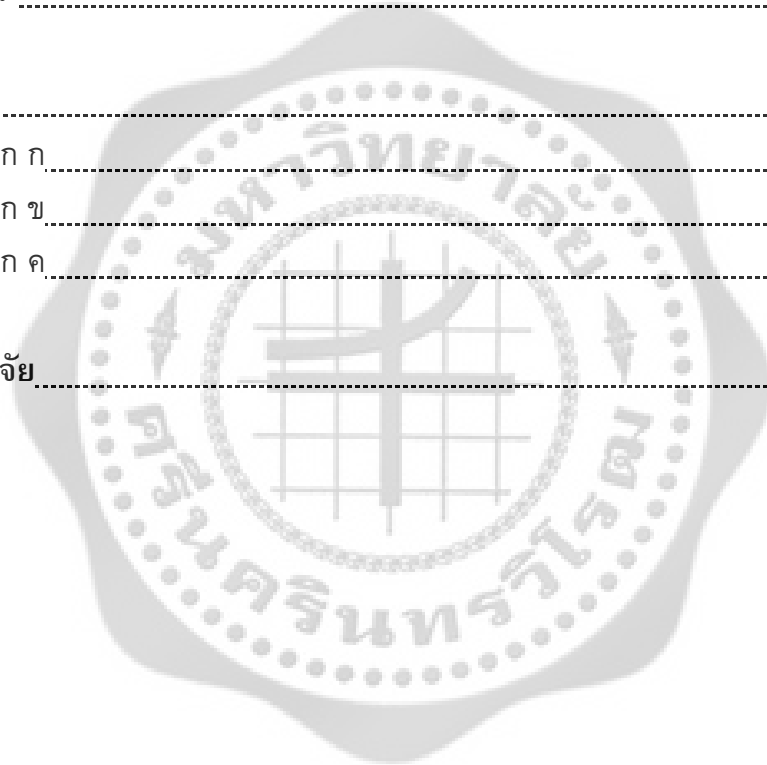
สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	8
คุณธรรม.....	25
ปัจจัยของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม.....	27
การวัดและประเมินคุณธรรม.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
งานวิจัยในประเทศ.....	44
งานวิจัยต่างประเทศ.....	52
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	55
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
สรุปขั้นตอนการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก.....	92
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	115
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	127

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา.....	62
2 สรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา ช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ และด้านกิจกรรม.....	64
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ปัจจัยด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ และด้านกิจกรรม.....	64
4 สรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z-test ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา.....	67
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณธรรมของนักศึกษา ช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ตามคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา.....	68
6 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 แผนผังการเทียบโอนของสำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน	14
3 แผนผังการเทียบโอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	15
4 แผนผังการเทียบโอนของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา	16
5 แผนผังการเทียบโอนความรู้	17
6 แผนผังขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ	18
7 แผนผังแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	19
8 แผนผังแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	20
9 แผนผังสรุปขั้นตอนการวิจัย	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว มีความเจริญอย่างเห็นได้ชัด จนมีบางคนมองข้ามการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของมนุษย์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคม ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุจากการมีโครงสร้างประชากรที่มีวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น วัยเด็กและวัยแรงงานลดลง คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย แต่มีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและผลิตภาพแรงงานต่ำ ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้นและมีการจัดสวัสดิการทางสังคมในหลายรูปแบบ แต่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากรและโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรเป็นปัญหาการพัฒนาประเทศ สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม และมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายรวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนแต่คนไทยตื่นตัวทางการเมืองและให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและธรรมาภิบาลมากขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ใน มาตรา 81 ว่ารัฐต้องการจัดการศึกษาอบรมให้จัดความรู้คู่คุณธรรม พระราชบัญญัติในการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติสาระการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540)

คุณธรรมจริยธรรมเป็นความดีควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุขความเจริญ ความ มั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคล การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยปัจจุบันในทุก ๆ ด้าน ทำให้คนเรามีความเห็นแก่ตัวจนยอมใช้ทุกวิถีทางในการแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงหลัก คุณธรรม จริยธรรม บุคคลบางส่วนมีความย่อหย่อนทางการยอมรับ การนำเอาคุณธรรม จริยธรรม

มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ทำให้เกิดปัญหาสังคมสืบเนื่องนานานับการ สถาบันต่าง ๆ ในสังคมต่างก็ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวของสังคมและเห็นความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรมต่างริบเร่งเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในวัยเรียน สมควรได้รับการวางพื้นฐานทางจริยธรรมให้เข้มแข็งที่สุด การเรียนการสอนคุณธรรม จริยธรรม ที่ผ่านมานั้น คนกลุ่มหนึ่งมองว่า เป็นเรื่องของวิชาเฉพาะคนที่รับผิดชอบก็สอนไป คนที่ไม่เกี่ยวข้องก็ไม่ต้องสอน แต่แท้จริงแล้วการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นั้น เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทั้งปวง ถ้าเด็กไม่สามารถปลดปล่อยความทุกข์ได้ เด็กก็ไม่มีสติปัญญาไม่มีสมาธิในการเรียนอย่างอื่นได้ ครูทุกคนสามารถทำให้เด็กมีจิตใจสงบสุข มีจิตใจผ่องใส เด็กสามารถเรียนรู้อย่างอื่นได้ แต่จะทำอย่างไรที่จะช่วยชี้แนะแนวทางการปลูกฝังให้ครูทุกคนเกิดความตระหนัก เกิดความรับผิดชอบในบทบาทที่สำคัญยิ่งในการจะพัฒนาเด็กในด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม

ปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และเป็นต้นเหตุของปัญหาอื่น ๆ แม้ว่าจริยธรรมในเมืองไทย นั้นจะได้รับความสนใจและมีผู้เห็นความสำคัญมาโดยตลอด พร้อมกับการศึกษาในด้านอื่น ๆ ก็ตามแต่ดูเหมือนว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งยังมีแนวโน้มว่าเยาวชนวัยเรียนจำนวนไม่น้อยมีคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาการขายตัว ปัญหายาเสพติด ฯลฯ และความเดือดร้อนแก่สังคมเพิ่มขึ้นอีกด้วย การศึกษาจึงควรเน้นการอบรมจริยธรรมให้เป็นคนดี สังคมจึงจะสงบสุขเพราะคนที่มีความรู้และเป็นคนดีเท่านั้นที่จะช่วยให้สังคมเจริญได้ ด้วยเหตุนี้ความประพฤติของครู ซึ่งเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูจึงเป็นบุคคลที่สังคมให้การยกย่องมาเป็นเวลานาน ครุต้นแบบของสังคมไทย ครูจึงต้องประพฤติ ปฏิบัติตน ให้เป็นที่เคารพเลื่อมใส และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม โดยยึดถือคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2540: 10) ทั้งนี้เนื่องจากหากนักศึกษาขาดคุณธรรมจะทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ทั้งเรื่องการไม่เอาใจใส่การเรียน การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดกฎหมายด้านต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมประเทศชาติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ไม่เบียดเบียนหรือทำร้ายซึ่งกันและกัน เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประพฤติใน สิ่งที่ดีงามสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สังคมประเทศชาติได้รับการพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จริยธรรมให้เกิดใน ตัวนักเรียน เยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต หน่วยงานของรัฐได้พยายามที่จะรณรงค์ให้ทุกคนในชาติประพฤติปฏิบัติคุณธรรมต่าง ๆ ซึ่งเห็นได้จากกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาคุณธรรมเมื่อ 4 ธันวาคม 2530 เพื่อที่จะพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ประชาชน โดยให้ความรู้และฝึกอบรมด้านคุณธรรมประจำปีเสมอมาคุณธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการ สอศ.) มีนโยบายส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม นำวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีคุณธรรมควบคู่ไปกับความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้หลายประการ เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ทั้งในระดับ ปวช.และ ปวส. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ คือ

1. มีมนุษยสัมพันธ์
2. ความมีวินัย
3. ความรับผิดชอบ
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง
6. การประหยัด
7. ความสนใจใฝ่รู้
8. การละเว้นสิ่งเสพย์ติดและการพนัน
9. ความรักสามัคคี
10. ความกตัญญู
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ
12. การพึ่งตนเอง
13. ความอดกลั้น
14. มารยาทไทย

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดให้มีหลักสูตรเทียบโอนความรู้ประสบการณ์ ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เทียบโอนความรู้ประสบการณ์ นักศึกษาที่เข้าศึกษาหลักสูตรดังกล่าวมีความแตกต่างกันกับนักศึกษาที่เรียนในระบบ โดยนักศึกษาที่เทียบโอนความรู้ประสบการณ์ จะมีประสบการณ์การทำงาน มีวุฒิภาวะที่มากกว่า ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำข้อมูลในการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนและจัดโครงการปรับปรุง การส่งเสริมคุณธรรมของเยาวชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้วิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2556 ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่านักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติตามสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีคุณธรรมต่อการพัฒนาสังคมเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ไปปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ที่จะจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตามความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

3. การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อข้อมูลสารสนเทศสำหรับการจัดกิจกรรมแนะแนวการจัดสภาพแวดล้อม และการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหา

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ประสบการณ์ ประกอบด้วยปัจจัยด้านสถานภาพ ปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านกิจกรรม และระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาช่างอุตสาหกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ประสบการณ์ วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 83 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณธรรมของนักศึกษาวัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านสถานภาพ

1.2. ปัจจัยด้านเจตคติ

1.3 ปัจจัยด้านกิจกรรม

2. ตัวแปรตาม คือ ระดับคุณธรรมของนักศึกษาวัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่

- 2.1 มีมนุษยสัมพันธ์
- 2.2 ความมีวินัย
- 2.3 ความรับผิดชอบ
- 2.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.6 การประหยัด
- 2.7 ความสนใจใฝ่รู้
- 2.8 การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน
- 2.9 ความรักสามัคคี
- 2.10 ความกตัญญู
- 2.11 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ
- 2.12 การพึ่งตนเอง
- 2.13 ความอดกลั้น
- 2.14 มารยาทไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หลักสูตรการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์** หมายถึง ขั้นตอน วิธีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพในรูปแบบต่างๆ เข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

2. **ปัจจัย** หมายถึง สิ่งที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาในหลักสูตรเทียบโอนความรู้ประสบการณ์วิชาชีพ

- 2.1 สถานภาพ หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน หรือตำแหน่งทางสังคม
- 2.2 เจตคติของนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสถาบันและการเป็นนักศึกษา

ประกอบด้วย

- 2.2.1 ความภูมิใจในการเป็นนักศึกษา
- 2.2.2 ความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา

2.3 **กิจกรรม** หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือของสถานศึกษากับนักศึกษา เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาอันเป็นการส่งเสริมประสบการณ์และพัฒนาการของนักศึกษา กิจกรรมที่จัดขึ้นจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาในชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ ประกอบด้วย

2.3.1 การมีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างเข้าศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถานศึกษา และเป็นไปเพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม

2.3.2 ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง จำนวนครั้งที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม

3. **คุณธรรม** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความดีเป็นกุศล เพราะจิตรู้จักความจริง ความดีงาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น โดยที่สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษากำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. มีคุณธรรม ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ คือ

3.1 มีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การแสดงกิริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น การพูดจาสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ กล่าวขอบคุณหรือกล่าวคำขอโทษตามสถานการณ์

3.2 ความมีวินัย หมายถึง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้แก่การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อมและเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดและประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม

3.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดมีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม

3.4 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมยเป็นต้น

3.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

3.6 การประหยัด หมายถึง การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน ปิดน้ำ ปิดไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.7 ความสนใจใฝ่รู้ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชักถามปัญหาข้อสงสัย แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ

3.8 การละเว้นสิ่งเสพย์ติดและการพนัน หมายถึง ความสำนึกในการไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุราและของมีนเมา ไม่เสพย์สิ่งเสพย์ติดอื่น ๆ ไม่เล่นการพนัน หลีกเลียงในการเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นการพนัน

3.9 ความรักสามัคคี หมายถึง การไม่ทะเลาะวิวาท ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมโดยรวม การร่วมมือในการทำงาน

3.10 ความกตัญญู หมายถึง การสร้างความตระหนักในพระคุณครูอาจารย์ มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง อาสาช่วยเหลืองานครูอาจารย์

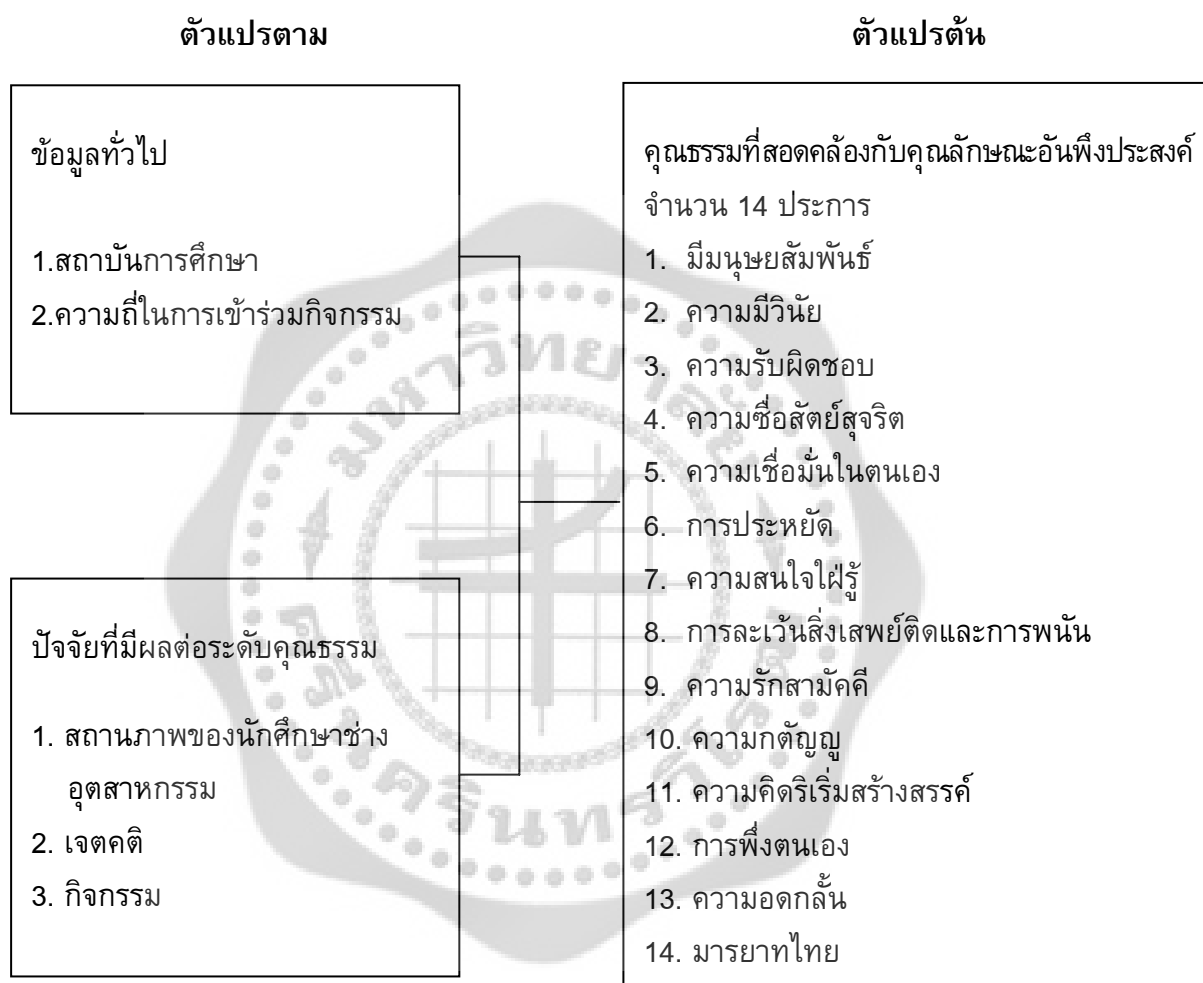
3.11 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา

3.12 การพึ่งตนเอง หลังจากที่ได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถแก้ปัญหา ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และหารายได้พิเศษได้ด้วยตนเองเมื่อจำเป็น

3.13 ความอดกลั้น หมายถึง มีสติและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกิริยามารยาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

3.14 มารยาทไทย หมายถึง การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย กิริยาอาการ ที่ควรประพฤติปฏิบัติ อย่างมีขอบเขต หรือ มีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่กาละ เทศะและสังคัม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ ปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาข้างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
2. คุณธรรม
3. ปัจจัยของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
4. การวัดและประเมินคุณธรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

1.1 ความหมายของหลักสูตร ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและนำมากล่าวไว้ดังนี้

ไตรรัตน์ กาญจนโรจน์พันธ์ (2541: 11) วิทยาลัยการอาชีพได้รับการพัฒนามาจาก ศูนย์ฝึกอาชีพโดยกรมอาชีวศึกษา และได้มอบหมายให้วิทยาลัยการอาชีพเปิดสอนในแผนการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

ธีรารัง บัวศรี (2531: 6) กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม ประสิทธิภาพแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 1104) ได้กำหนดความหมายของหลักสูตรไว้ว่า ประมวลวิชาและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

สุมิตร คุณานุกร (2543: 3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ ประสิทธิภาพต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้การจัดหลักสูตรอาจจะจัดทั้งภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม ขณะเดียวกัน

ทศนา แคมมณี (2545: 276) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรจะต้องประกอบไปด้วยรายวิชาต่างๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสิทธิภาพการเรียนของแต่ละวิชานั้นด้วย นอกจากนี้หลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นอีกด้วย

จากความหมายของหลักสูตร พอสรุปได้ว่าหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์หรือกระบวนการเรียนรู้ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ หลักสูตรจะต้องให้สอดคล้องกับกำลังเงิน วัสดุ และนโยบายของผู้บริหาร และอยู่ในหรือนอกสถานศึกษาก็ได้

1.2 หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ซึ่งมีการจัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมีการจัดการศึกษาดังนี้

การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาใน 4 หลักสูตร ดังนี้

1.2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตช่างฝีมือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตช่างเทคนิครับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสาขานั้นๆ เข้าศึกษาต่อ ใช้เวลาในการศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตช่างเทคนิค รับผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อ 2 ปี และเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตครูช่างอุตสาหกรรมในสาขาที่ขาดแคลน รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าปริญญาตรีตามสาขาที่เลือกเรียน

สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาวิชาชีพเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะสามารถประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามสภาพของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไปสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีการจัดการศึกษาอยู่ใน 2 ลักษณะดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ (ปวช.พิเศษ) ประเภทเกษตรกรรม เป็นหลักสูตรโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในชนบท (อศ.กช.) รับผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (ประถมศึกษา) ซึ่งเป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์ในงานเกษตร 2-3 ปี อายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรม อาจกลับไปปฏิบัติงานฟาร์มในไร่นาของตนเอง และกลับมาศึกษาต่อให้ครบจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรในขณะเดียวกันนักศึกษาวิชาสามัญหลักสูตรเร่งรัดได้รับวุฒิ ม.3 หรือเทียบเท่า จบการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ปัจจุบันดำเนินการสอนในสาขาวิชาเกษตรกรรม

2. จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดการศึกษามีทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อบริการวิชาชีพแก่ชุมชน แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตรดังนี้

2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) รับผู้สำเร็จการศึกษานั้นมัธยมศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรช่างฝีมือ ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

2.2 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รับสมัครประชาชนหรือผู้สนใจทั่วไป ไม่จำกัดความรู้ ระยะเวลาในการศึกษาจะแตกต่างกันไป ตามเนื้อหาของวิชาในแต่ละสาขา เช่น หลักสูตร 45,75, 100 และ 120 ชั่วโมง สำหรับหลักสูตร 225 ชั่วโมงรับผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาขึ้นไป เมื่อจบหลักสูตรจะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

2.3 หลักสูตรเสริมวิชาชีพระดับมัธยมศึกษา เป็นหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ เสริมให้กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.4 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น เป็นหลักสูตรสำหรับอบรมมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3)หรือเทียบเท่าเข้าศึกษา 1 ปี หรือใช้เวลาประมาณ 1,350 ชั่วโมง เมื่อสำเร็จวิชาชีพการเกษตรให้กับเกษตรกร โดยอาจฝึกอบรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรม หรือ ฝึกอบรมตามหมู่บ้านของเกษตรกรเพื่อเป็นการบริการความรู้ด้านเกษตรให้กับเกษตรกรในชนบท

นอกจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนแล้วสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังได้จัดการศึกษาขึ้นอีกระบบหนึ่ง เรียกว่าระบบทวิภาคี จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทวิภาคี (ปวช.ทวิภาคี) ซึ่งเป็นหลักสูตร 3 ปี ที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันคัดเลือกผู้จบ ม.3 ทำสัญญาเข้าเรียน โดยเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกภาคปฏิบัติทั้งหลักสูตรในสถานประกอบการ

1.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

1.3.1 หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 มีหลักการของหลักสูตรโดยทั่วไปดังนี้

1.3.1.1 หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพสอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการได้

2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ มีความรู้เต็มภูมิปฏิบัติได้จริง และเข้าใจชีวิต

3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการวิชาชีพมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนวิชาชีพ สามารถถ่ายโอนประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานประกอบการ และสามารถสะสมการเรียนรู้และประสบการณ์ได้

1.3.1.2 จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะในงานอาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะจากศาสตร์ต่างๆ ประยุกต์ใช้ในงานอาชีพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในงานอาชีพรักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อการเรียนวิชาชีพ
5. เพื่อให้มีปัญญา ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง ประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างงานให้สอดคล้องกับวิชาชีพ และการพัฒนางานอาชีพอย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับการปฏิบัติในอาชีพนั้นๆ
7. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว องค์กร ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
8. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศโดยเป็นกำลังสำคัญในด้านการผลิตและให้บริการ
9. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3.2 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

สาขาวิชาเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ กำหนดให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ได้แก่ หมวดวิชาต่างๆ ได้แก่ หมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเลือกเสรีฝึกงาน และจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม รวมแล้วไม่น้อยกว่า 93 หน่วยกิต โดยจะต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาสามัญ 24 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ 63 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต และจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ประเภทวิชาหรือสาขาอื่น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า จะต้องเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานรายวิชาชีพ 19 หน่วยกิต

1.3.3 โครงสร้างหลักสูตรของการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ มีโครงสร้างหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างหลักสูตร		
1.1 หมวดวิชาสามัญ	24	หน่วยกิต
1.2 หมวดวิชาชีพ	63	หน่วยกิต
1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
	รวม	93 หน่วยกิต
1.4 ผู้จบ ม.6 หรือจบต่างสาขาวิชาเรียนปรับพื้นฐาน	19	หน่วยกิต
1.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	120	ชั่วโมง
2. เรียนในสถานศึกษา ดังนี้		
2.1 ผู้จบ ปวช.	31	หน่วยกิต
2.2 ผู้จบ ม.6	37	หน่วยกิต
3. สอบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ดังนี้		
3.1 ผู้จบ ปวช.	62	หน่วยกิต
3.2 ผู้จบ ม.6	75	หน่วยกิต
4. ระยะเวลาเรียน		
4.1 ผู้จบ ปวช. เรียน 1 ภาคเรียน หรือ 2 ภาคเรียน		
4.2 ผู้จบ ม.6 เรียน 2 ภาคเรียน		
5. การสอบเทียบความรู้และประสบการณ์ สามารถเทียบได้ทุกภาคเรียนละ 1 ครั้ง		

1.4 ความหมายของการเทียบโอนประสบการณ์

ชนะ กสิการ์ (2546: 6) ได้ให้ความหมายของการเทียบโอนประสบการณ์ว่า เป็นกระบวนการประเมินรายบุคคลที่เที่ยงตรงเป็นระบบด้านทักษะ ประสบการณ์ความรู้ เพื่อรองรับ เทียบเกรดให้อย่างเป็นทางการไม่ว่าจะได้มาจากที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร

แนวคิดของการเทียบโอนประสบการณ์ หมายถึง

ก. ระบุว่ารายบุคคลรู้ ทำอะไรได้บ้าง

ข. เปรียบเทียบทักษะประสบการณ์และความรู้กับมาตรฐาน ข้อกำหนด ของหลักสูตรหรือคุณวุฒิ

ค. ประเมินรายบุคคลตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือข้อกำหนดเหล่านั้น (สมรรถนะ, Learning Outcomes)

ง. เทียบเกรด หน่วยกิต และรับรองคุณวุฒิให้กับรายบุคคลตามความเหมาะสม การเทียบโอนเพื่อที่จะให้ได้รับคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับ ต้องประเมินหน่วยสมรรถนะและดำเนินการสะสมรวบรวมไว้จนครบสมรรถนะ ที่เจ้าของมาตรฐานอาชีพได้กำหนดแต่ละระดับควรมีสสมรรถนะอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการเพื่อประเมินว่าบุคคลที่จะมาเทียบโอน จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญตรงตามรายวิชา กลุ่มวิชาที่จะขอเทียบหรือไม่ โดยต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ จึงจะสามารถเทียบโอนได้

การศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่ม

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่ให้ผู้เรียนรู้อย่างตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อมหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

ความรู้และประสบการณ์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่เกิดจากการผ่านการศึกษามากอบรวมในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย จากการประกอบอาชีพ จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาที่สะท้อนถึงกระบวนการทำงานและการพัฒนาอาชีพ การฝึกอาชีพ การแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต (The Recognition of Prior Learning: RPL) หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าบุคคลที่มาขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ เจตคติ รวมทั้งกิจนิสัยตามสมรรถนะตรงตามรายวิชา กลุ่มวิชาที่ขอเทียบหรือไม่ โดยต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ จึงสามารถเทียบเป็นหน่วยกิตได้ และได้รับการยกเว้นไม่ต้องเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มวิชานั้น

การเทียบโอนประสบการณ์อาชีพมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในสภาพเศรษฐกิจสังคมที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเทียบโอนประสบการณ์อาชีพ เพื่อส่งเสริมเพิ่มคุณวุฒิหรือการศึกษาต่อในอนาคต ถือเป็นยกระดับคุณค่าของผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน

การเทียบโอน เป็นกระบวนการประเมินรายบุคคล ในการวัดทักษะความรู้ความสามารถ โดยใช้ฐานสมรรถนะในการเทียบโอน โดยแต่ละประเทศมีชื่อเรียกการเทียบโอนแตกต่างกัน แต่มีความหมายอย่างเดียวกัน

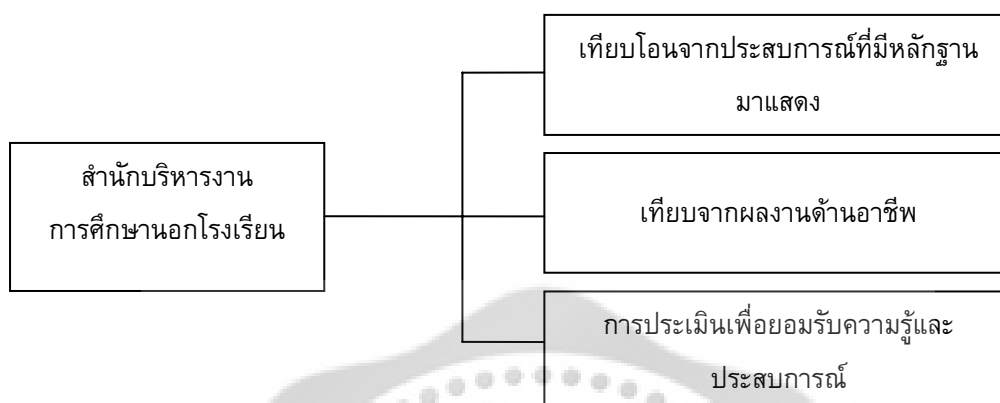
ดังนั้นการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หมายถึง การนำความรู้ความสามารถ ทักษะความชำนาญรวมทั้งกิจนิสัย ที่เกิดจากการประกอบอาชีพหรือประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา ซึ่งตรงกับรายวิชาตามหลักสูตรการอาชีวศึกษามาขอเทียบหน่วยกิต เพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.5 การเทียบโอนความรู้ประสบการณ์อาชีพ

การเทียบโอนความรู้ประสบการณ์อาชีพ สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2547: 53-55) กล่าวว่า ได้มีการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นระบบใน 3 หน่วยงาน คือ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

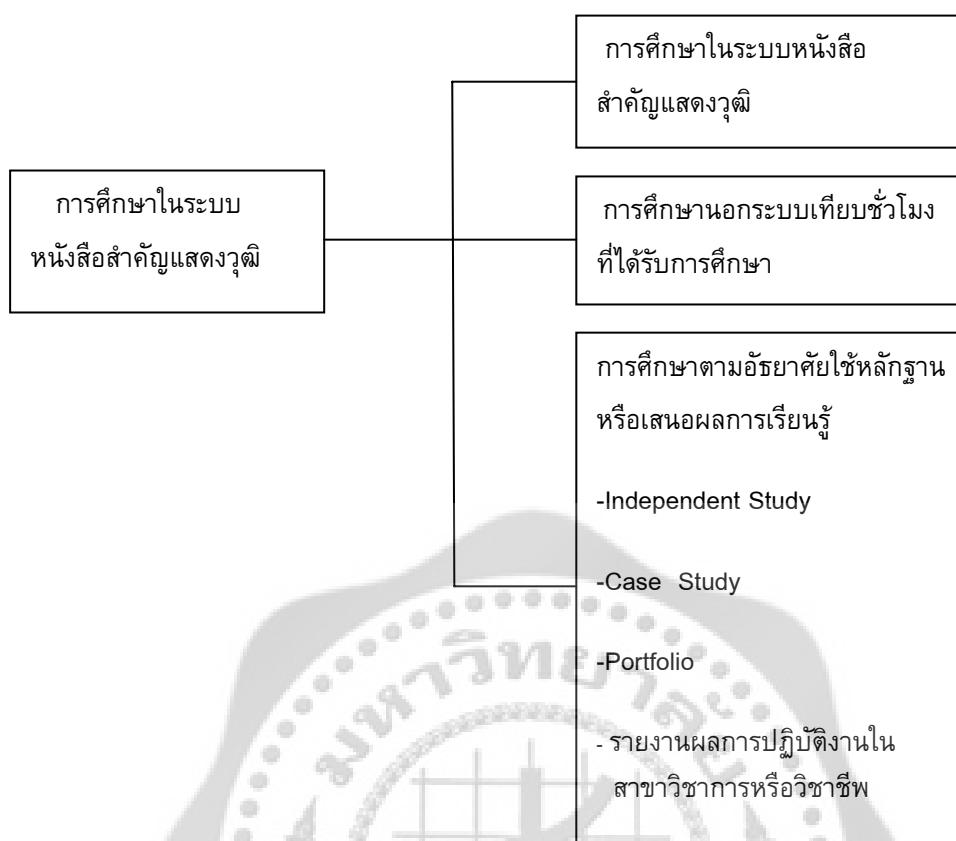
1.5.1 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน กำหนดให้มีการเทียบประสบการณ์ เพื่อให้เป็นผลการเรียนใน 3 ลักษณะ คือ การเทียบโอนจากประสบการณ์อาชีพที่มีหลักฐานมาแสดง การเทียบโอนจากผลงานด้านอาชีพ การประเมินเพื่อยอมรับความรู้และประสบการณ์

ภาพประกอบ 2 แผนผังการเทียบโอนของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2542)

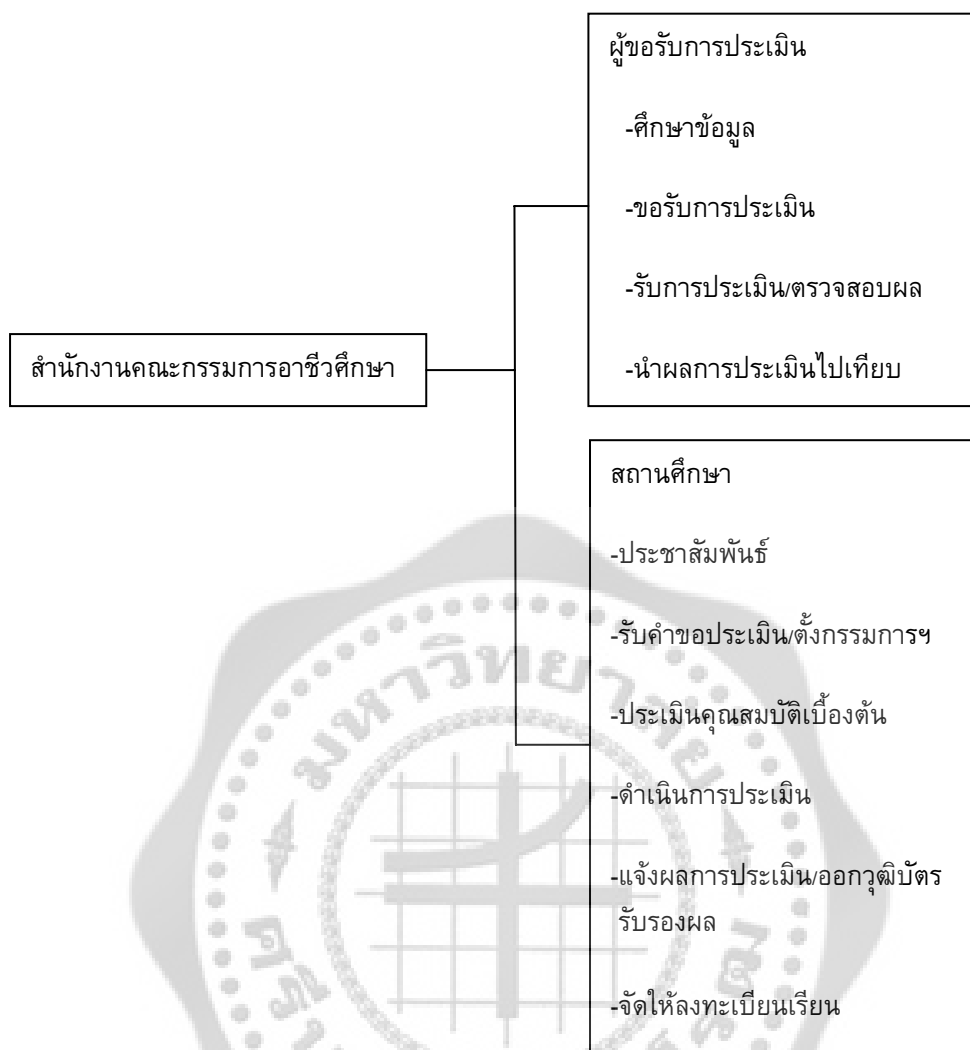
เป้าหมายของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ในการเทียบโอนดังกล่าวเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้นหรือตอนปลาย

1.5.2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้เพื่อเทียบผลการเรียนระดับปริญญาตรี ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2542 มีหลักเกณฑ์การเทียบ 3 ลักษณะ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ภาพประกอบ 3 แผนผังการเทียบโอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรมอาชีวศึกษา. 2545)

1.5.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือกรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดให้มีการประเมินเทียบความรู้และประสบการณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีประสบการณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีประสบการณ์เข้ายกระดับคุณวุฒิได้ทั้งประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยได้มีการกำหนดเอกสารแนวทางดำเนินการที่บรรจุขั้นตอนอย่างชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพประกอบ 4 แผนผังการเทียบโอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. 2545)

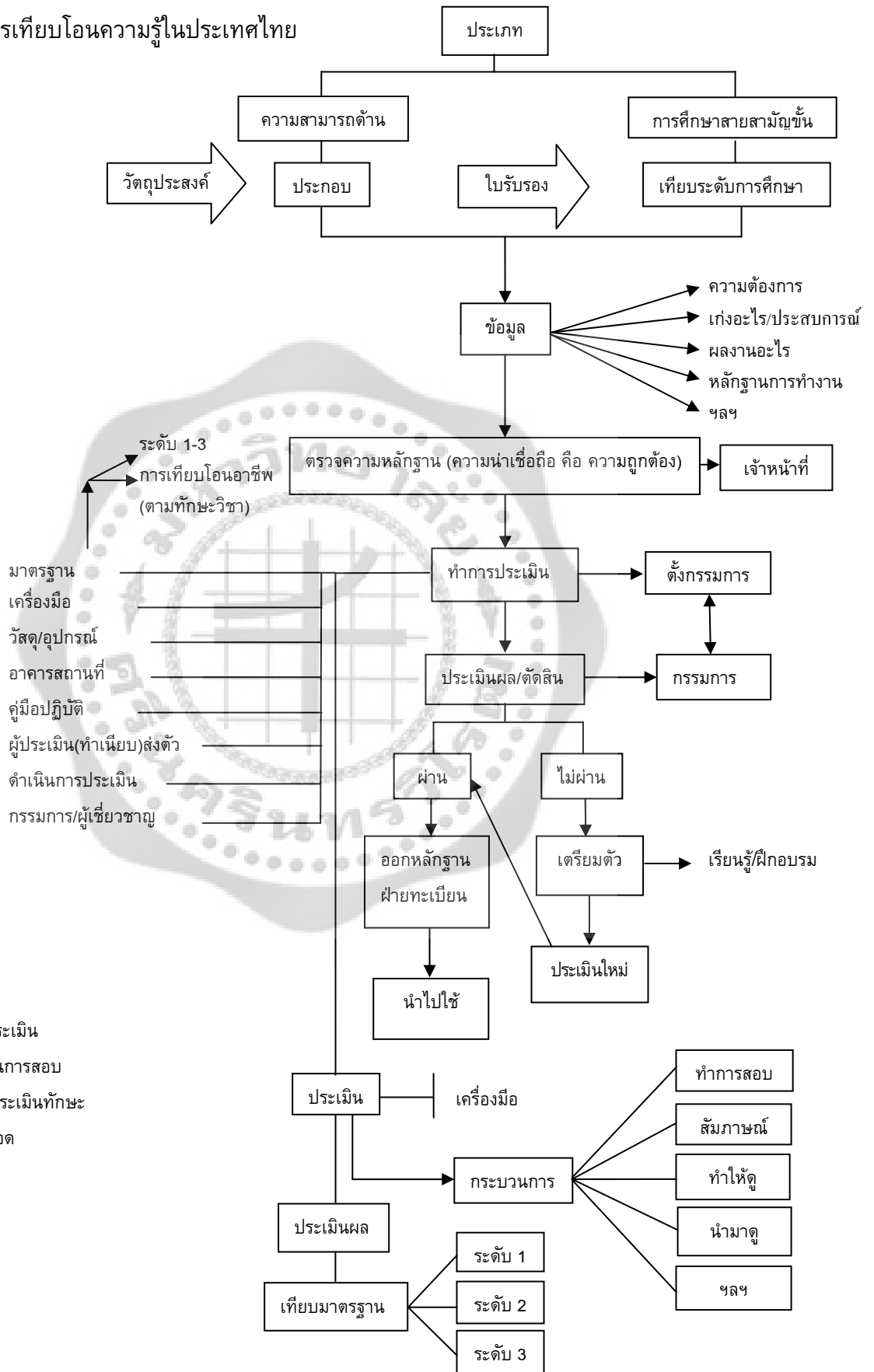
ทั้งนี้ผู้ที่ขอรับการประเมินต้องศึกษาข้อมูล ยื่นคำร้องขอรับการประเมิน ตรวจสอบผลการประเมินและนำผลการประเมินไปเทียบโอนยกเว้นการเรียนในรายวิชาที่ผ่านการประเมิน ขณะที่สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ ดำเนินการประเมิน ออกใบรับรองผลการประเมินและจัดโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสม

การดำเนินการประเมินเพื่อเทียบประสบการณ์จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่เทียบโอนนั้นต้องเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

การเทียบโอนประสบการณ์อาชีพ พอสรุปได้ว่า การเทียบโอนประสบการณ์ต้องมีหลักสูตรมาแสดงในการเทียบโอนอาชีพ ประเมินความรู้ แฟ้มสะสมงาน ออกวุฒิบัตรระดับการศึกษาให้

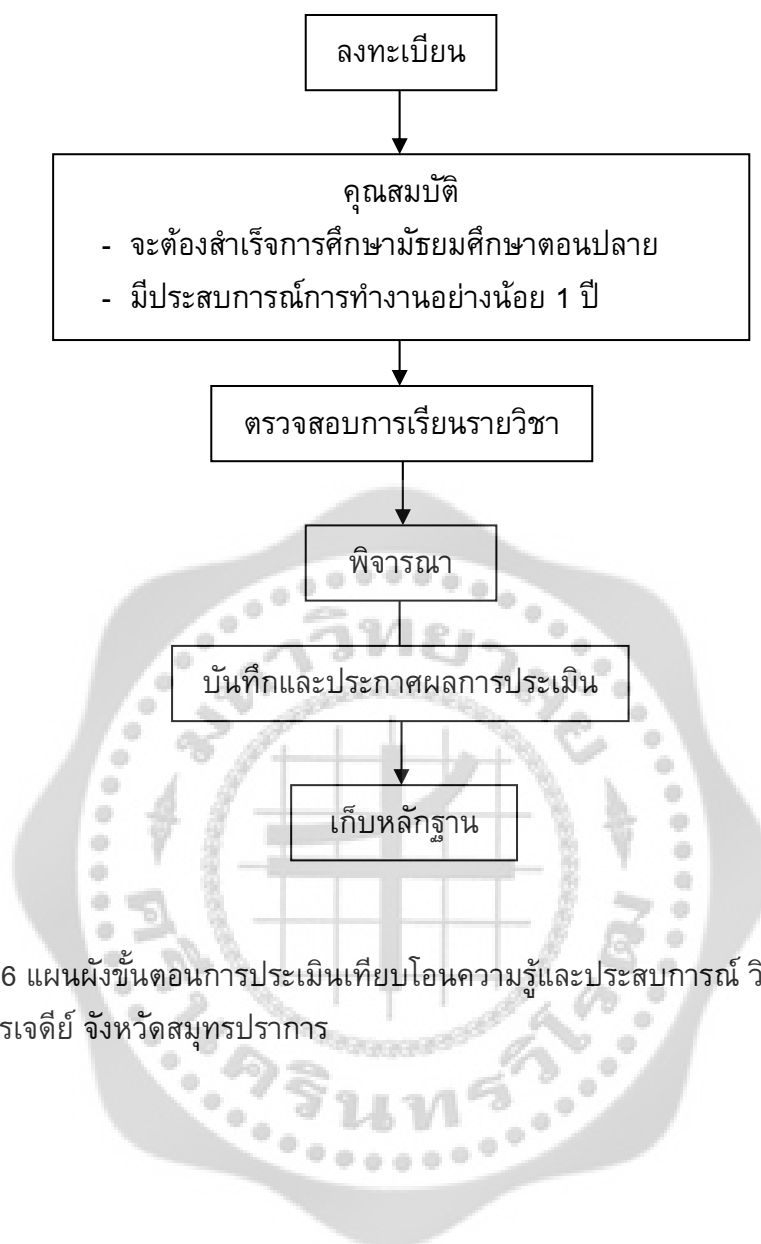
1.6 ผังการเทียบโอนความรู้

ผังการเทียบโอนความรู้ในประเทศไทย

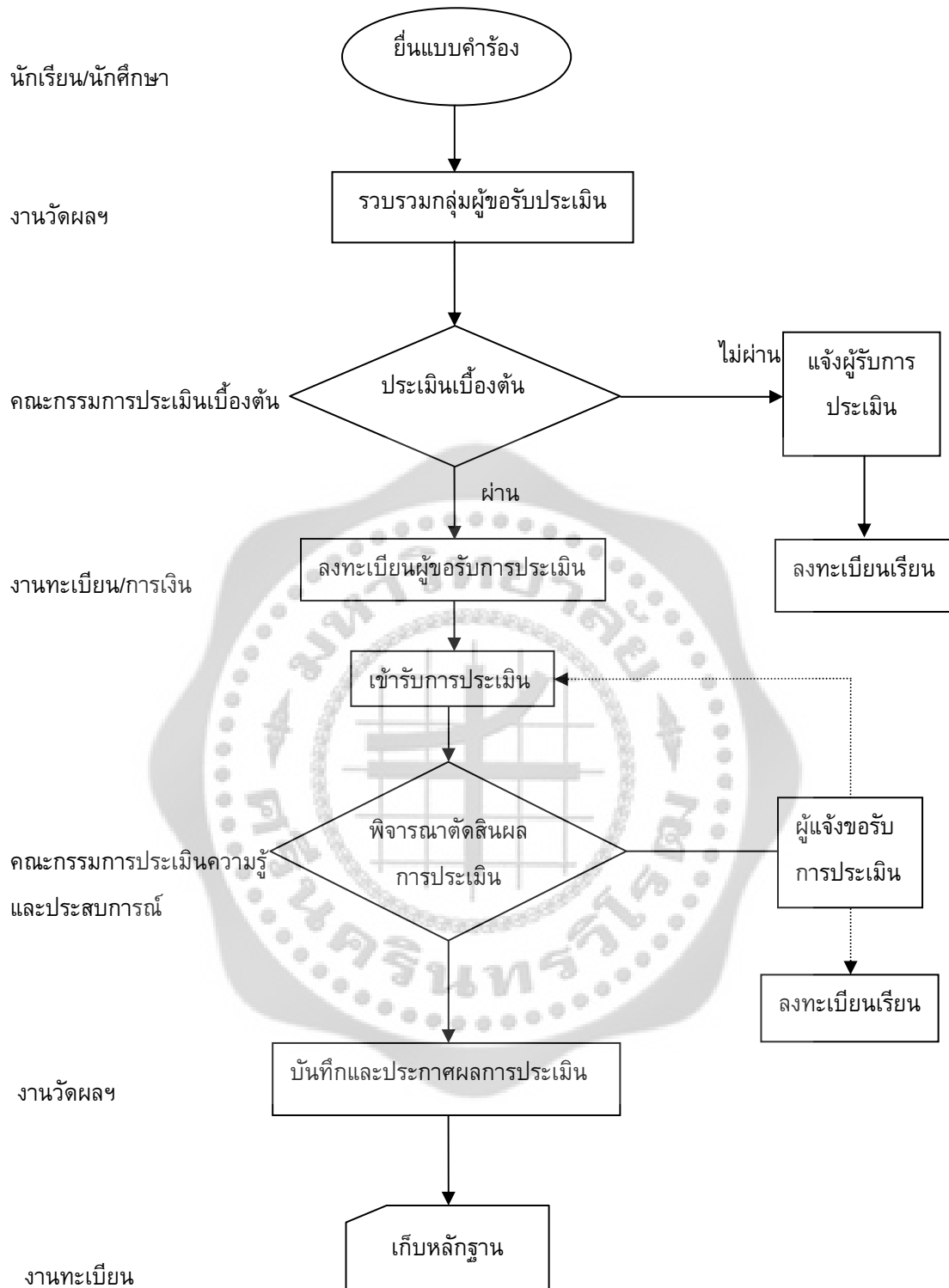

หมายเหตุ: การประเมิน
ทางการศึกษาผ่านการสอบ
บางส่วน แต่การประเมินทักษะ
ถ้าผ่านจะผ่านตลอด

ภาพประกอบ 5 แผนผังการเทียบโอนความรู้ (สิริลักษณ์ หาญวิวัฒนาคุณ. 2546: 54)

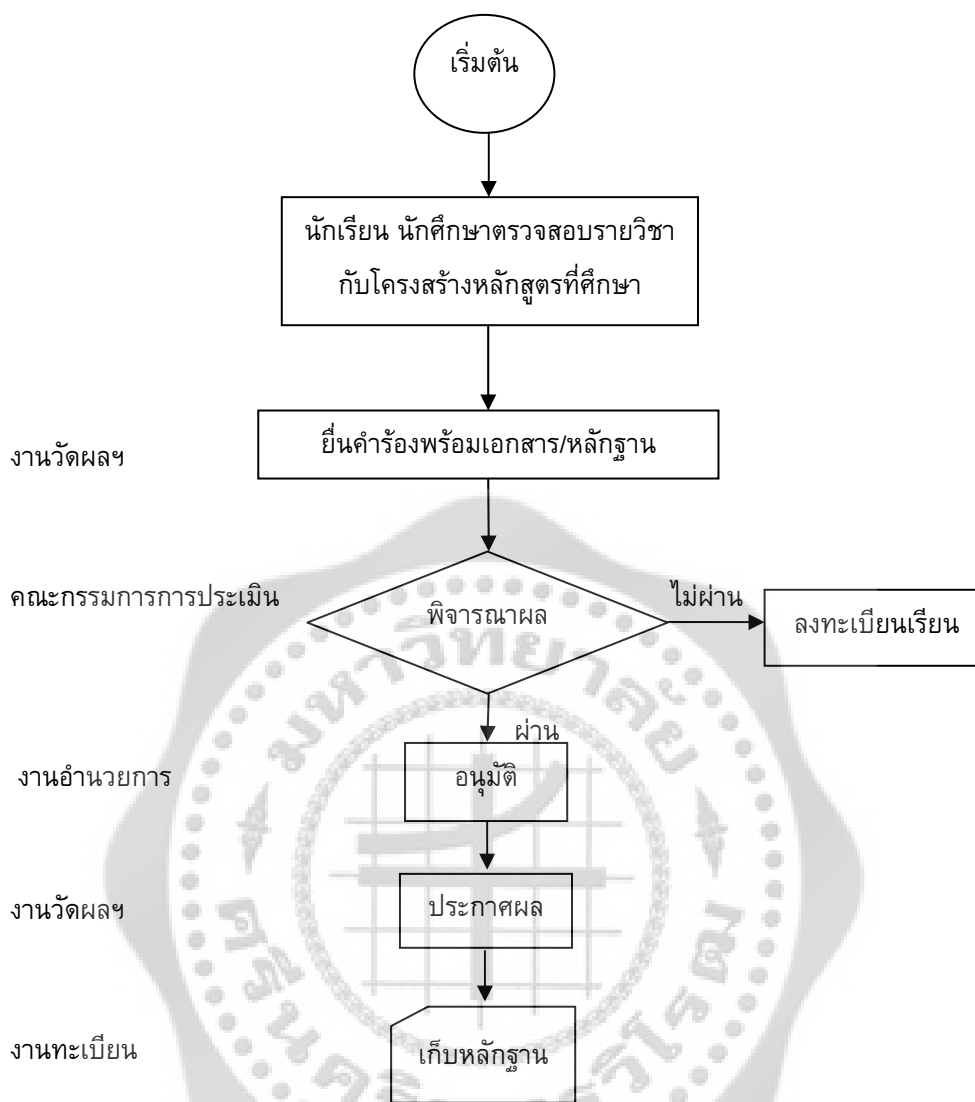

ภาพประกอบ 6 แผนผังขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยการอาชีพ
พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

ภาพประกอบ 7 แผนผังแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
(สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2547: 10)

จากภาพประกอบ 7 เป็นแผนผังแสดงขั้นตอนการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระบบการศึกษาที่ใช้ในสถานศึกษาซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับงานต่างๆ ในสถานศึกษาแต่ละขั้นตอน

ภาพประกอบ 8 แผนผังแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
(สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2547: 11)

จากภาพประกอบ 8 เป็นขั้นตอนการขอเทียบโอนผลการเรียนของนักศึกษา มีวิธีการดังนี้

1. นักเรียน/นักศึกษายื่นคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียนที่งานวัดผลฯ ภายในเวลาที่สถานศึกษากำหนด
2. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนทำการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนในกรณีที่ต้องทำการประเมินใหม่ในรายวิชาใด ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ไม่น้อยกว่า 3 คน ดำเนินการประเมิน

3. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนส่งผลการเทียบโอนให้งานวัดผลฯดำเนินการเสนอขออนุมัติผลการเทียบโอนต่อไป

4. งานทะเบียนบันทึกผลการเรียนในระบบแสดงผลการเรียน โดยใช้รหัสวิชาและชื่อวิชาตามหลักสูตรที่ขอเทียบโอน

1.7 หลักการ และเหตุผลการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 15 กำหนดให้จัดการศึกษามีสามรูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้มาเทียบโอนในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบและตามอัธยาศัย จากการฝึกอาชีพ ประสบการณ์ชีวิต หรือจากประสบการณ์ทำงานประกอบกับปัจจุบันโลกไร้พรมแดนเป็นยุคข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี สภาพของสังคมและเศรษฐกิจที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา มีโอกาสแสวงหาความรู้ได้หลากหลายวิธีจากสื่อ อุปกรณ์และแหล่งความรู้ต่างๆ การเรียนรู้จึงเกิดได้ทุกสถานการณ์และทุกเวลา ซึ่งสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้นอกชั้นเรียนดังกล่าวไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิตจะช่วยให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถพัฒนาสมรรถนะของตนจนได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือวุฒิ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีมาตรฐานแต่ละสาขาวิชาและสาขางานอย่างชัดเจน ในระยะเวลาที่น้อยกว่า นักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในระบบเพียงอย่างเดียว

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เป็นการยอมรับผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาขอรับการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อยกเว้นการเรียนรายวิชาในสถานศึกษาที่เข้าเรียนและนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

1.7.1 วัตถุประสงค์ของการเทียบโอนผลการเรียนรู้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่จบการศึกษาในระบบ หรือนอกระบบแล้วสามารถกลับเข้าสู่รูปแบบการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้รวมทั้งผู้ที่เรียนรู้ตามอัธยาศัยสามารถเข้าสู่รูปแบบการศึกษาในหรือนอกระบบได้

2. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการย้ายสถานศึกษา หรือเปลี่ยนแผนการเรียนได้

3. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับการศึกษาเดียวกันหรือระดับที่สูงขึ้น

1.7.2 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ขอเทียบโอนผลการเรียนรู้

1. ต้องเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาของสถานศึกษาที่จะมาขอเทียบโอนผลการเรียนรู้

2. มีหลักฐานหรือสามารถแสดงผลการศึกษา ผลการเรียนรู้หรือผลการประเมินทักษะและประสบการณ์ครบตามลักษณะและมาตรฐานของหมวดวิชา/รายวิชาที่มาขอเทียบโอน

1.7.3. วิธีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ มี 2 วิธี คือ

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา เป็นการพิจารณาผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษาและหรือหลักฐานอื่นที่หน่วยงานของรัฐให้การรับรอง ทั้งในและต่างประเทศที่ได้เรียนมาแล้วแต่ยังไม่จบหลักสูตรหรือจบระดับ เพื่อเทียบโอนเป็นผลการเรียนส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับใดระดับหนึ่ง

2. พิจารณาจากผลการศึกษา ผลการเรียนรู้ (ทักษะและประสบการณ์) เป็นการนำผลการศึกษา ผลการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ตามอัธยาศัย การฝึกอบรม การประกอบอาชีพ รวมถึงการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มาเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับใดระดับหนึ่ง

1.8 หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนรู้

หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนรู้ พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังนี้

1.8.1 หลักเกณฑ์การเทียบโอนโดยพิจารณาจากหลักฐานการศึกษา

1.8.2 อายุของผลเรียนที่นำมาเทียบโอนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสถานศึกษากำหนด

1.8.3 หมวดวิชาที่นำมาเทียบโอนจะต้องมีเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ในการศึกษาขั้นพื้นฐานและไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์ที่แตกต่างจากนี้ได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.8.4 ระดับผลการเรียน ระดับผลการเรียนของหมวดวิชารายวิชาที่นำมาขอเทียบโอนจะต้องได้ระดับผลการเรียนตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาที่จะรับเทียบโอนกำหนด สำหรับหมวดวิชาที่ไม่ปรากฏระดับผลการเรียน ให้ได้ระดับผลการเรียนเป็น ผ่าน

1.8.5 การรับเทียบโอน สถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนหรือผลการศึกษา มา จะรับเทียบโอนผลการเรียนจำนวนเท่าไร ให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการสถานศึกษา แต่ทั้งนี้จะต้องมีเวลาเรียนในสถานศึกษาแห่งใหม่ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการสถานศึกษากำหนด

หลักเกณฑ์การเทียบโอนโดยพิจารณาจากผลการศึกษาผลการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะและประสบการณ์)

1. ผลการศึกษา ผลการเรียนรู้(ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์) ที่นำมาขอประเมินจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาหรือรายวิชาที่ขอประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

2. หลักฐานที่แสดงถึงผลการศึกษาผลการเรียนรู้(ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์) หากมีอายุเกิน 5 ปี สถานศึกษาที่รับเทียบโอนอาจต้องประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม

3. ผลการเรียนรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่นำมาประเมิน หากประเมินแล้วไม่ผ่านทั้งหมวดวิชาหรือรายวิชา หรือทุกสมรรถภาพให้สะสมผลการประเมินที่ผ่านแล้วได้ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นสมควร

4. ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการศึกษาผลการเรียนรู้ทักษะและประสบการณ์เพื่อเทียบโอนผลการศึกษา โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมประกอบกัน

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถดำเนินการได้ทุกหมวดวิชา โดยเทียบโอนได้ไม่เกิน 2 ใน 3 ของจำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

1.9 ประโยชน์ของการเทียบโอนความรู้ประสบการณ์

1.9.1 ด้านผู้เรียน

1. ลดการเรียนซ้ำในรายวิชา/กลุ่มวิชาที่มีประสบการณ์มาแล้ว
2. การเรียนในชั้นเรียนน้อยลง ลดเวลาการเดินทาง
3. ประหยัดค่าใช้จ่าย
4. ผู้เรียนสนใจเรียนหรือฝึกอบรมในระบบมากขึ้น
5. ผู้ที่เรียนไม่จบการศึกษาในระบบมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความต้องการ
6. เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการเข้าทำงานหรือเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

1.9.2 ด้านหลักสูตร

1. การบริหารงานหลักสูตร ระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพเข้าสู่หน่วยกิต ช่วยให้ผู้รัฐประหยัดค่าใช้จ่ายต่อหัว เช่น ค่าวัสดุและประเมินผลค่าวัสดุฝึก เป็นต้น
2. หลักสูตรต้องกำหนดสมรรถนะ (Competency basec curriculum) ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และประสบการณ์ ปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการหรือนายจ้าง

1.9.3 ด้านธุรกิจ

1. การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพช่วยให้ นายจ้าง/ลูกจ้าง มีการตกลงกันเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและวิธีประเมินผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สถานประกอบการจะมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของลูกจ้างพนักงานที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาในระบบ
3. สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของทางราชการ หรือผู้ประกอบการอิสระ ไม่ต้องเสียเวลาค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรใหม่

1.9.4 ด้านอื่น ๆ

1. บุคลากรของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของทางราชการ หรือผู้ประกอบการอิสระ ตระหนักในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของตนตลอดเวลา

2. การเรียนรู้ การฝึกเฉพาะด้านที่จำเป็นต่องานในหน้าที่ ช่วยประหยัดเวลาได้มาก

3. บุคลากรมีความกระตือรือร้นเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ และพัฒนาทักษะที่ขาดแคลนส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติโดยส่วนรวม

4. สถานประกอบการสามารถสร้างงาน ผลิตงานได้ตามความต้องการของลูกค้า ในกรณีที่ต้องการสำเร็จการศึกษา หรือฝึกอบรมให้เร็วขึ้น หรือไม่ต้องการเรียนในชั้นเรียนสามารถขอประเมินความรู้ตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชาในหลักสูตรได้ ถ้าผู้ขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ สามารถเทียบเป็นหน่วยกิตได้โดยไม่ต้องเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มวิชานั้น

1.10 การประเมินความรู้และประสบการณ์

ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรที่ขอประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินเป็นผู้ดำเนินการ

1.11 การตัดสินผลการประเมินและการให้ค่าระดับผลการประเมิน

1.11.1 ให้การตัดสินผลการประเมินเป็นรายวิชาตามรายวิชาในหลักสูตร

1.11.2 ต้องได้คะแนนจากการประเมินเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เข้าสู่หน่วยกิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 แต่ละรายวิชาที่ขอประเมิน ถ้ามีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้ทำการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ บางส่วนอาจประเมินเช่นเดียวกับการประเมินผลการเรียนในสถานศึกษาปกติ และเวลาที่ใช้ในการประเมินต้องไม่น้อยกว่าเวลาเรียนต่อสัปดาห์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรืออยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

1.11.3 ให้ใช้ค่าตัวเลขแสดงค่าระดับผลการประเมินตามค่าระดับผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรที่ขอประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

ดังนั้น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้ประกอบอาชีพ/ผู้มีงานทำของสถานศึกษาส่วนมากควรจัดเป็นภาคพิเศษ (นอกเวลาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/หน่วยงานทั่วไป) หรือ ตรีภาคี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานควบคู่กับศึกษาเพิ่มเติมไปพร้อมกัน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาโดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพได้จัดทำแนวปฏิบัติการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้ประกอบอาชีพ/ผู้มีงานทำขึ้นสำหรับสถานศึกษาสามารถใช้ประกอบในการบริหารจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มุ่งพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนในประเทศชาติ ให้มีความรู้ความสามารถสูงเพียงพอที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติที่มั่นคงในโลกเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วตลอดเวลาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

วิชัย ตันศิริ (2543: 68) ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้องดีงาม

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมสรุปได้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความดีเป็นกุศล เพราะจิตรู้จักความจริง ความดีงาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2.2 คุณลักษณะของคุณธรรม

กรมวิชาการ (2543: 3) ได้แบ่งคุณธรรมออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านความรู้ คือ ความเข้าใจในเหตุผลและสามารถแยกแยะตัดสินว่าอะไรถูกต้องได้ด้วยความคิด

2. ทางด้านอารมณ์ คือ ความพอใจ ศรัทธาเลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับ จริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. ด้านพฤติกรรมแสดงออก คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินการกระทำ จะถูกหรือผิดเชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากความรู้และด้านอารมณ์ และบางส่วนขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ที่รุนแรงกับบุคคลนั้น

คุณธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษากำหนดไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ คือ

1. มนุษยสัมพันธ์ คือ การแสดงกิริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น การพูดจาสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ กล่าวขอบคุณหรือกล่าวคำขอโทษตามสถานการณ์

2. ความมีวินัย คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดและประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม

3. ความรับผิดชอบ คือ การเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม

4. ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมยเป็นต้น

5. ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

6. การประหยัด เช่น การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน ปิดน้ำ ปิดไฟฟ้าทุกครั้ง เมื่อเลิกใช้ ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. ความสนใจใฝ่รู้ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชักถามปัญหาข้อสงสัย แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ

8. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน เป็นความสำนึกในการไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุราและของมีเมา ไม่เสพติดสิ่งเสพติดอื่น ๆ ไม่เล่นการพนัน หลีกเลี่ยงในการเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นการพนัน

9. ความรักสามัคคี คือ การไม่ทะเลาะวิวาท ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมโดยรวม การร่วมมือในการทำงาน

10. ความกตัญญู เป็นการสร้างความตระหนักในพระคุณครูอาจารย์ มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง อาสาช่วยเหลืองานครูอาจารย์

11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา

12. การพึ่งตนเอง หลังจากที่ได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถแก้ปัญหา ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และหารายได้พิเศษได้ด้วยตนเองเมื่อจำเป็น

13. ความอดกลั้น คือ มีสติและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกิริยามารยาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

14. มารยาทไทย คือ การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย กิริยาอาการ ที่ควรประพฤติปฏิบัติ อย่างมีขอบเขต หรือ มีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่ กาละ เทศะ และสังคม

15. อื่น ๆ ที่เหมาะสม และส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนดีและมีความสุข

จากงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมของนักศึกษาจะเห็นได้ว่าคุณธรรมมีความแตกต่างกันหลายด้านซึ่งพอสรุปได้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความดีเป็นกุศล เพราะจิตรู้จักความจริง ความดีงาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

3. ปัจจัยของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม

3.1 สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะที่ได้จากการเป็นสมาชิกของสังคมแต่ละคน อาจมีหลายสถานภาพหรือหลายตำแหน่งก็ได้ เช่น เป็นครู นักศึกษา แม่ ลูก ภรรยา ในเวลาเดียวกัน เป็นต้น

สถานภาพแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด (Ascribed Status) เช่น เพศ เชื้อชาติ บุตรธิดา มารดา เป็นต้น

2. สถานภาพที่ได้มาด้วยความสามารถ (Achieved Status) เช่น แพทย์ ครู วิศวกร ตำรวจ เป็นต้น

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของสถานภาพไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของสถานภาพว่า หมายถึง ฐานะ, ตำแหน่ง หรือเกียรติยศของบุคคล

สถานภาพ (Status) หมายถึง ตำแหน่ง หรือฐานะ ที่ได้จากการเป็นสมาชิกในสังคม แต่ละคนอาจจะมีหลายสถานภาพหรือหลายตำแหน่งก็ได้ เช่น เป็นครู นักศึกษา แม่ ลูก ภรรยา ในเวลาเดียวกัน

ประสาธน์ หลักศิลา (2534) อธิบายว่า สถานภาพ คือ ตำแหน่งหรือหน้าที่การงานซึ่งกำหนดขึ้นในโครงสร้าง หรือระบบของสังคม ในแต่ละระบบของสังคมย่อมมีตำแหน่งหรือสถานภาพต่าง ๆ และมีระเบียบหรือบรรทัดฐานสำหรับแนวทางปฏิบัติของตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ คู่กันไปด้วยเสมอ

สถานภาพของนักศึกษาช่วงอุดมศึกษา หมายถึง ตำแหน่ง หรือฐานะของนักศึกษาช่วงอุดมศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

3.1.1 ความสำคัญของสถานภาพ

สถานภาพก็คือตำแหน่งของบุคคลในสังคม หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทุกสังคมหรือกลุ่มคนย่อมมีตำแหน่งมากมาย และบุคคลเดียวอาจดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่ง เช่น นายก. เป็นลูกชายของพ่อ เป็นนักศึกษา เป็นสมาชิกของชมรม เป็นต้น ในสังคมเชิงซ้อน คือ สังคมที่ประกอบด้วยคนกลุ่มใหญ่ ๆ หลายกลุ่มและคนเหล่านั้นมีความแตกต่างกันในด้านชีวิตความเป็นอยู่ การอาชีพ และมีอัตราการย้ายถิ่นฐานสูงนั้น การปะทะสังสรรค์ทางตำแหน่งมิใช่เป็นไปในทางส่วนตัวและนี่เองทำให้ “สถานภาพมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาทางสังคมวิทยา” เช่น นิสิตใหม่คนหนึ่งของมหาวิทยาลัยต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ลงทะเบียนและอาจารย์ผู้บรรยายต่าง ๆ โดยที่นิสิตคนนั้นไม่รู้จักหรือเห็นหน้าค่าตาของบุคคลดังกล่าวมาก่อนเลย แต่การดำเนินการลงทะเบียนและการเข้าชั้นเรียนก็เป็นไปตามตำแหน่ง ซึ่งมีบรรทัดฐานกำกับไว้ เพราะฉะนั้นบรรทัดฐานหรือตำแหน่งช่วยให้นิสิตใหม่คนนั้นรู้ว่าเขาควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไร บรรทัดฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานภาพเหล่านั้นก็คือ สิทธิหน้าที่ อภิสัทธิ และภาวะจำยอม ซึ่งวินิจฉัยพฤติกรรมของมนุษย์ในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม

3.1.2 สถานภาพและบทบาทหน้าที่

สถานภาพและบทบาทหน้าที่เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากสถานภาพเป็นสิ่งที่กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคคล

สถานภาพ หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่งของบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นสถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะตัวที่ทำให้เราแตกต่างจากผู้อื่น

บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่หรือพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสถานภาพของตน ดังนั้นเมื่อทุกคนมีสถานภาพแตกต่างกัน ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองให้สอดคล้องกับสถานภาพในขณะนั้นด้วย

สังคมวิทยาได้แบ่งสถานภาพออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. สถานภาพโดยกำเนิด (Ascribed status)
2. สถานภาพโดยการกระทำ (Achieved status)

1. สถานภาพโดยกำเนิด (Ascribed status) เป็นเรื่องของการที่บุคคลนั้นได้รับสถานภาพมาโดยเจือปนทางชีวภาพ นั่นคือพอเกิดขึ้นมาในโลกก็ได้รับเลย ซึ่งพอแยกอธิบายดังต่อไปนี้

1.1 สถานภาพทางวงศ์ญาติ (Kinship status) คือ บุคคลย่อมมีความผูกพันกับครอบครัว เช่น เป็นลูกของพ่อแม่ เป็นพี่ของน้อง เป็นต้น

1.2 สถานภาพทางเพศ (Sex status) คือ บุคคลเกิดมาเป็นเพศใด เป็นชายหรือหญิง บุคคลนั้นก็จะย่อมได้รับสถานภาพทางเพศ ซึ่งมีบทบาท (สิทธิหน้าที่) ที่ต่างกัน

1.3 สถานภาพทางอายุ (Age status) คือ บุคคลได้รับสถานภาพตามเกณฑ์อายุของตน เช่น กฎหมายไทยบัญญัติไว้ว่า ชายและหญิงจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ เพราะฉะนั้นสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว กับบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ย่อมแตกต่างกัน

1.4 สถานภาพทางเชื้อชาติ (Race status) คือบุคคลที่เกิดมาจากเชื้อชาติใด ก็มีสถานภาพตามบรรทัดฐานของเชื้อชาติ เชื้อชาติไทยและเชื้อชาติจีน เป็นต้น

1.5 สถานภาพทางท้องถิ่น (Regional status) คือบุคคลที่เกิดมาในถิ่นฐานใด เช่น คนที่เกิดมาในภาคเหนือของไทย ก็ได้รับสถานภาพเป็นคนเหนือ คนที่เกิดภาคใต้ก็ได้รับสถานภาพเป็นคนใต้ เป็นต้น

1.6 สถานภาพทางชนชั้น (Class status) คือบุคคลที่เกิดมาจากครอบครัวของชนชั้นสูง คือ มีฐานะดี ย่อมได้รับการศึกษาสูงอีกด้วย และได้รับสถานภาพเป็นชนชั้นสูง

2. สถานภาพโดยการกระทำ (Achieved status)

สถานภาพประเภทนี้เป็นสถานภาพที่ได้มาภายหลัง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสำเร็จของการกระทำ ดังต่อไปนี้

2.1 สถานภาพทางสมรส (Marital status) คือบุคคลจะได้รับสถานภาพของความเป็นสามี-ภรรยา ภายหลังจากที่ได้ทำการสมรสแล้ว

2.2 สถานภาพทางบิดา มารดา (Parental status) คือบุคคลจะได้รับสถานภาพของความเป็นบิดา-มารดา ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้น ๆ มีบุตร

2.3 สถานภาพทางการศึกษา (Educational status) บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง ๆ เช่น ในชั้นอุดมศึกษา ย่อมได้รับสถานภาพทางการศึกษาตามวุฒิที่ตนได้มา เช่น เป็นบัณฑิต เป็นมหาบัณฑิต เป็นดุษฎีบัณฑิต

2.4 สถานภาพทางอาชีพ (Occupational status) สังคมประชาธิปไตยเปิดโอกาสสถานภาพตามประเภทอาชีพ เช่น ช่างฝีมือ เป็นหมอ เป็นทหาร เป็นต้น

2.5 สถานภาพทางการเมือง (Political status) บุคคลที่สนใจและอยู่ในวงการเมืองย่อมได้รับสถานภาพทางการเมือง เช่น เป็นสมาชิกของพรรค

ดังนั้นพอสรุปได้ว่าสถานภาพ หมายถึง ตำแหน่ง หรือฐานะของบุคคลในสถาบันสังคมหนึ่ง ๆ ตำแหน่งทางสังคม หรือสภาพจะเป็นเครื่องบอกให้ทราบว่าใครเป็นใครในสถาบันนั้น ๆ

3.2 เจตคติ (Attitude)

3.2.1 ความหมายของเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่ค่อนข้างถาวรต่อสิ่งเร้า (สิ่งของ) เหตุการณ์ สถานการณ์ ประสบการณ์ ฯลฯ ที่เรารู้จักหรือเข้าใจ แล้วมีแนวโน้มให้เรามีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกนั้น

สุชา จันท์โฮม และ สุรางค์ จันท์โฮม (2547: 104) ให้ความหมายเจตคติ คือความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึก หรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

สงวนศรี วิรัชชัย (2548: 61) ให้ความหมายเจตคติ คือสภาพความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ (วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่

ชม ภูมิภาค (2525: 64) ให้ความหมายเจตคติ คือวิถีทางที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง คำจำกัดความเช่นนี้มีใช้คำจำกัดความเชิงวิชาการมากนักแต่หากเราจะพิจารณาโดยละเอียดแล้วเราก็พอจะมองเห็นความหมายของมันลึกซึ้งชัดเจนพอดูเมื่อพูดว่าคือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ก็หมายความว่าเจตคตินั้นมีวัตถุ วัตถุที่เจตคติจะมุ่งตรงต่อนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ อาจจะเป็นบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ นโยบายหรืออื่นๆ อาจจะเป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ดังนั้นวัตถุแห่งเจตคตินั้นอาจจะเป็นอะไรก็ได้ที่คนรับรู้หรือคิดถึงความรู้สึกเช่นนี้อาจจะเป็นในด้านการจงใจหรืออารมณ์และเช่นเดียวกันแรงจูงใจแบบอื่นๆก็ดูได้จากพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น เจตคติต่อศาสนาหากเป็นเจตคติที่ดีเราจะเกิดความเคารพในวัดเราจะเกิดความรู้สึกว่าศาสนาหรือวัดนั้นจะเป็นสิ่งจรรโลงความสงบสุข เรายินดีบริจาคทำบุญร่วมกับวัดเราจะพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นความพร้อมที่จะถูกกระตุ้นด้วยวัตถุ

คอลลินส์ (Collins. 1970: 68) ให้ความหมายเจตคติ คือการที่บุคคลตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ว่าดี – ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ยอมรับได้-ยอมรับไม่ได้

โรคิค (Rokeach. 1970: 10) ให้ความหมายเจตคติ คือการผสมผสานหรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ดังนั้นอาจสรุปความหมายของเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดๆ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใดๆ ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่ และทำให้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง

3.2.2 องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2549)

1. การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายเจตคติ เช่น ทศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึง ความเชื่อในใจว่าควรมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้น การรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (Feeling) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคตินั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ได้ หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกมากกระทบ

3. แนวโน้มพฤติกรรม (Action Tendency) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลาย หรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน

3.2.3 การเกิดเจตคติ

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นๆ แล้ว ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าเจตคติเกิดขึ้นจากเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมความคิดอันเกิดจากประสบการณ์หลายๆ อย่าง
2. เกิดจากความรู้สึกที่ร่อยพิ่มพะใจ
3. เกิดจากการเห็นตามคนอื่น

ชม ภูมิภาค (2546) ได้อธิบายเรื่องการเกิดเจตคติว่าเกิดจากการเรียนรู้และโดยมากก็เป็นการเรียนรู้ทางสังคม(Social Learning) ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติจึงมีหลายประการ เช่น

1. ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อคนเราได้รับประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะมีลักษณะในรูปแบบที่ผู้ได้รับรู้สึกว่าได้รางวัลหรือถูกลงโทษ ประสบการณ์ที่ผู้รู้สึกเกิดความพึงพอใจย่อมจะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดเจตคติที่ไม่ดี

2. การสอน การสอนนั้นอาจจะเป็นทั้งแบบที่เป็นแบบแผนหรือไม่เป็นแบบแผนก็ได้ซึ่งเราได้รับจากคนอื่น องค์การที่ทำหน้าที่สอนเรามีมากมายอาทิเช่น บ้าน วัด โรงเรียน สื่อมวลชนต่างๆ เรามักจะได้รับเจตคติที่สังคมมีอยู่และนำมาขยายตามประสบการณ์ของเราการสอนที่ไม่เป็นแบบแผนนั้นส่วนใหญ่เริ่มจากครอบครัวตั้งแต่เด็กๆ มาแล้วพ่อแม่พี่น้องมักจะบอกเราว่าสิ่งนั้นไม่ดีสิ่งนี้ไม่ดีหรือใครควรทำอะไรมีความสำคัญอย่างไร การสอนส่วนมากเป็นแบบยึดทะนานและมักได้ผลดีเสียด้วยในรูปแบบการปลูกฝังเจตคติ

3. ตัวอย่าง(Model)เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบในสถานการณ์ต่างๆ เราเห็นคนอื่นประพฤติ เราเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนอื่นออกมาเป็นรูปของเจตคติถ้าเรายอมรับนับถือหรือเคารพคนอื่นๆนั้นเราก็มักยอมรับความคิดของเขาตามที่เรารู้ เช่น เด็กชายแดงเห็นบิดาดูรายการกีฬาทางโทรทัศน์ประจำเขาก็จะแปลความหมายว่ากีฬานั้นเป็นเรื่องน่าสนใจและจะต้องดูหรือถ้าเขาเห็นพ่อแม่ระมัดระวังต่อชุดรับแขกในบ้านมากกว่าของที่อยู่ในสนามหญ้าหลังบ้านเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าของในบ้านต้องระวังรักษาเป็นพิเศษซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องพูดว่าอะไรเลย เด็กจะเฝ้าสังเกตการณ์ปฏิบัติของพ่อแม่ต่อบุคคลอื่นอย่างถาวรจะเรียนรู้ว่าใครควรคบใครควรนับถือ ใครไม่ควรนับถือ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบัน ปัจจัยทางสถาบันมีอยู่เป็นอันมากที่มีส่วนสร้างสนับสนุนเจตคติของเราตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตนในวัด ในโบสถ์ การแต่งกายของคนในสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นสิ่งให้แนวเจตคติของคนเราเป็นอันมาก

สถานะที่มีผลต่อการก่อเกิดของเจตคตินั้นมีหลายอย่าง อาทิ เช่น

ประการแรก ขึ้นอยู่กับการที่เราคิดว่าเราเป็นพวกเดียวกัน (Identification)เด็กที่ยอมรับว่าตนเองเป็นพวกเดียวกับพ่อแม่ย่อมจะรับเจตคติของพ่อแม่ง่ายขึ้น หรือที่โรงเรียนหากเด็กถือว่าครูเป็นพวกเดียวกับตนเด็กย่อมจะรับความเชื่อถือหรือเจตคติของครู

ประการที่สอง ขึ้นอยู่กับว่าเจตคตินั้นคนอื่นเป็นจำนวนมากเชื่ออย่างนั้นหรือคิดอย่างนั้น(Uniformity)การที่เราจะมีเจตคติเข้ากลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้นอาจจะมีสาเหตุอื่นอีกเช่นโอกาสที่จะได้รับเจตคติแตกต่างกันนั้นไม่มีประการหนึ่งอีกประการหนึ่งหากไม่เห็นด้วยกับส่วนใหญ่เราเกิดความรู้สึกว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติเช่นนี้ออกจากนี้ประการที่สามการที่เรามีเจตคติตรงกับคนอื่นทำให้เราพูดติดต่อกับคนอื่นเข้าใจ เมื่อเราเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่นั้นคนที่เรารู้จักเราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ในบ้านนั้นนับว่าเป็นแหล่งเกิดเจตคติตรงกันที่สุดแต่พอมีเพื่อนฝูงเราจะเห็นว่าเจตคติของเพื่อนฝูงและของพ่อแม่ของเขาแตกต่างกันบ้าง ในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาชั้นสูงเราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมายดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเจตคติแรกๆที่เราได้รับนั้นค่อนข้างจะคงทนถาวร เจตคตินั้นมักจะสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกันเช่น คนที่มีพ่อดุตันเข้มงวดเขาจะเกิดความมุ่งร้ายต่อพ่อ อาจจะคิดว่าผู้บังคับบัญชานั้นดุตันเข้มงวดและเกิดความรู้สึกมุ่งร้ายต่อผู้บังคับบัญชาก็ได้หรือคนงานที่ไม่ชอบหัวหน้างานอาจจะนำความไม่ชอบนั้นไปใช้ต่อบริษัทหรือเกลียดบริษัทไปด้วย

3.2.4 ลักษณะของเจตคติมี 4 ประการ คือ

1. เจตคติ เป็นสถานะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบ (Predisposition to Respond) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง

2. เจตคติจะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (Persistence Overtime) แต่มีได้หมายความว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3. เจตคติ เป็นตัวแปรหนึ่ง นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่าง พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. เจตคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมิณผล หรือเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความต่อไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

เจตคตินับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่ง นอกจากความพร้อม และการจูงใจ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะช่วยให้ทำงานได้ผลทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นต้นกำเนิดของความคิดและการแสดงการกระทำออกมานั่นเอง

กล่าวโดยสรุป เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคล แสดงพฤติกรรมที่จะแสดงออกไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุน ต่อสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ถ้าทราบทัศนคติของบุคคลใดที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ โดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติที่มีอยู่

หน้าที่และประโยชน์ของเจตคติ Katz (นพมาศ ธีรเวคิน. 2534: 130; อ้างอิงจาก Katz. n.d.) มองว่าเจตคติมีประโยชน์และหน้าที่ คือ

1. เป็นประโยชน์โดยการเป็นเครื่องมือ ปรับตัว และเป็นประโยชน์ในการใช้เพื่อทำการต่างๆ

2. ทำประโยชน์โดยการใช้ป้องกัน สภาวะจิตใจ หรือปกป้องสภาวะจิตของบุคคล (Egodefensive function) เพราะความคิด หรือความเชื่อบางอย่าง สามารถทำให้ผู้เชื่อ หรือคิดสบายใจ ส่วนจะผิดจะถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

3. เจตคติทำหน้าที่แสดงค่านิยม ให้คนเห็นหรือรับรู้ (Value Expressive Function)

4. มีประโยชน์หรือให้ ทางความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและสิ่งต่างๆ

5. ช่วยให้คุณมีหลักการและกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหรือช่วยพัฒนา ค่านิยมให้กับบุคคล การที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคล สถานการณ์ต่างๆในสังคม จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถประเมิณและตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอะไรจึงจะเหมาะสมและดีงาม

ชม ภูมิภาค (2546) กล่าวว่าหน้าที่ของเจตคติ เจตคติทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรู้อยู่มาก เจตคติมีส่วนกำหนดการมองเห็นของคน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่อื่นๆ อีกเช่น

1. เตรียมบุคคลเพื่อให้พร้อมต่อการปฏิบัติการ

2. ช่วยให้คุณได้คาดคะเนล่วงหน้าว่าอะไรจะเกิดขึ้น

3. ทำให้บุคคลได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางไว้

3.2.5 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สุชา จันท์ธอม และสุรางค์ จันท์ธอม (2547) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องมาจาก

1. การชักชวน (Persuasion) ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใหม่ได้หลังจากที่ได้รับคำแนะนำ บอกเล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงกลุ่ม (Group Change) ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้
3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ขึ้น

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ คือ

1. บิดา มารดา ของเด็ก
2. ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมของสังคม
3. การศึกษาเล่าเรียน
4. สิ่งแวดล้อมในสังคม
5. การพักผ่อนหย่อนใจที่แต่ละคนใช้ประจำตัว

3.2.6 การแก้ไขเจตคติหรือวิธีสร้างเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยากถ้าจำเป็นจะต้องช่วยแก้ไขเปลี่ยนเจตคติของคนอาจใช้วิธีเหล่านั้น คือ

1. การค่อย ๆ ซึ้นลงให้เข้าใจ
2. หาสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจอย่างเข้มข้นมาช่วย
3. คบหาสมาคมกับเพื่อนที่ดี
- 4.ให้อ่านหนังสือดีมีประโยชน์
5. ให้อ่านงานเห็นชอบแล้วกลับตัวดีเอง

ชม ภูมิภาค (2546) ได้อธิบายว่าเจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้มีหลายประการเช่น

1. ความกดดันของกลุ่ม (Group Pressure) หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ย่อมจะมีแรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเราสิ่งช่วยๆ ที่เป็นรางวัลนั้นได้แก่ความเป็นผู้มีคนรู้จักมากการเลื่อนตำแหน่งการงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือ เป็นต้น ส่วนสิ่งช่วยๆ ที่เป็นการลงโทษก็เช่น การเสียเพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่ง เป็นต้น ยิ่งเรามีความผิดปกติกว้างไกลจากกลุ่มเท่าใดแรงบีบบังคับของหมู่มีมากเท่าใดหรือยิ่งหมู่กลุ่มนั้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่ใด แรงบีบบังคับของหมู่ย่อมมีมากเท่านั้นหรือยิ่งหมู่กลุ่มต้องการเรามากเท่าใดกลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่ อาจจะทำผิดแปลกไปได้บ้าง แต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้วกระทำผิดมาตรฐานเพียงนิดเดียวแรงกดดันของหมู่จะเกิดขึ้นทันทีเพื่อให้ปฏิบัติอยู่ในแนว

นอกจากนี้แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติหรือมีน้อยทางที่จะเลือกหรือเราไม่มีความรู้มากมายนักในเรื่องนั้นบุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติหากกลุ่มของเขาที่ยึดอยู่เปลี่ยนแปลงไปตัวอย่างเช่น กรรมกร แรกๆ อาจไม่สนใจกันรวมเป็นสมาคมแต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่นๆ ในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดยิ่งกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใดแรงกดดันของกลุ่มยิ่งมีผลเท่านั้นเรื่องอำนาจของความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะเป็นไปได้ 4 กรณีคือ

1.1 เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเราและเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้นหากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนักหรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า

1.2 เราอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่มเพราะเหตุผลภายนอกอย่างอื่นโดยถือว่าเป็นส่วนตัวและเราไม่เห็นด้วยแต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นก็ต้องปฏิบัติตาม

1.3 เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผิน ภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแต่พอเราออกไปอยู่กับกลุ่มอื่นเราจะได้เห็นว่าเราเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

1.4 เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกกับความเชื่อของเราและปฏิเสธบางส่วน

2. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติไปได้เมื่อได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจเช่น นายแดงเข้าทำงานบริษัทหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้าแต่พบว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนขี้ฉ้อฉลเมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดี ๆ เพื่อปฏิบัติหัวหน้าอาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของเขาสั่นคลอนและนอกจากนั้นยังทราบดีว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องแก่หัวหน้างานบ่อย ๆ เขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติไปอีกแบบหนึ่งคือมองไม่เห็นความก้าวหน้าในการทำงานกับบริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

3. อิทธิพลของกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลที่มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขาหรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านความพิเศษต่าง ๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงไปยุ่งเกี่ยว เช่น ดาราภาพยนตร์ชื่อดังคนนั้นใช้สบู่ยี่ห้อนั้น ๆ เป็นต้น

3.3 กิจกรรมของนักศึกษา

3.3.1 ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาดังนี้

กูด (Good. 1978: 562-563) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นแผนกิจกรรมและดำเนินงานซึ่งนักศึกษาหรือสถาบันจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความสามารถ แต่ไม่มีการให้หน่วยกิต และจัดหาเงินมาดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต้องอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เจคอบสัน (Jacobson. 1963: 272) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาถูกเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น กิจกรรมรวมหลักสูตร (Co-curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) เป็นต้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528: 130-131) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้น เพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาเป็นงานที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษา หรือส่งเสริมให้นักศึกษา จัดขึ้นเองเพื่อพัฒนาตัวนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาจึงหมายความว่า กิจกรรมทั้งหลายที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่ นักศึกษา หรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกันขึ้นเองตามความสนใจและด้วยความสมัครใจของนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาในทุกๆ ด้าน นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของผลการศึกษา ภาระงานที่จัดขึ้นต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ได้รับความ เห็นชอบ การดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหาร

3.3.2 นโยบายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาจะประสบความสำเร็จเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารกิจกรรม นักศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายที่แน่นอน ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเยาวชนขอรัฐบาลและ เอกชน เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย สอดคล้องกัน รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายเยาวชนแห่งชาติไว้ดังนี้ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2527: 2518)

1. ปลุกฝังให้เยาวชนตระหนักในความมั่นคงปลอดภัยของประเทศยึดมั่นในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและมีความสำนึกนิยมภาคภูมิใจใน ความเป็นไทยร่วมกัน ตลอดจนรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ

2. เร่งรัดความปรารถนาอันบริสุทธิ์ของเยาวชน ในอันที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาสังคมให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และลด ความขัดแย้งในกลุ่มเยาวชน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสมานฉันท์ เคารพในความ คิดเห็นและไม่ละเมิดในเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของผู้อื่น แก้ไขปัญหาด้วย สติปัญญาอย่างสันติโดย ยึดสายกลางและประสานประโยชน์

3. ส่งเสริมสุขภาพพลานามัยทั้งทางการ จิตใจ และปัญญาเพื่อให้พร้อมที่จะพัฒนา ความสามารถ ทักษะคติ พฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรมของเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ

4. ปลุกฝังให้เยาวชนมีบุคลิกภาพดี มีจิตใจเข้มแข็ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักเหตุผล ยึดมั่นในระเบียบวินัยและความสามัคคี มีน้ำใจนักกีฬา อดทน เสียสละ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน รู้จักการทำงานร่วมกัน ขยันหมั่นเพียร ประหยัด สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อ สังคมมี ความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

5. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตประจำวันของเยาวชนให้อยู่ในศีลธรรมจริยธรรมตาม หลักศาสนาที่นับถือ มีความสุจริต ยุติธรรมและประพฤติตนตามควรแก่วัยเพื่อเป็นรากฐานแห่ง ความร่วมเย็นเป็นสุขในสังคม

6. กระตุ้นให้เยาวชนเป็นผู้ใฝ่หาความรู้เสมอ ส่งเสริมการฝึกอบรมวิชาชีพโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนรู้จักใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติรู้จัก จัดระบบ เศรษฐกิจของตนเอง และประกอบสัมมาชีพตามสภาพของท้องถิ่น

7. สนับสนุนให้เยาวชนรู้จักคุ้มครองป้องกันตนเองจากอบายมุขและสิ่งแวดลอมที่ไม่เหมาะสมต่อชีวิตและเป็นภัยต่อสังคม เสริมสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดลอม และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอันเหมาะสม เป็นการลดปัญหาความเครียดทางจิตใจตลอดจนส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนด้านต่าง ๆ

8. ให้การสงเคราะห์ บำบัดรักษาและคุ้มครองแก่เยาวชนที่ทุพพลภาพ ไร้หรือเสมือนไร้ความสามารถ พิกัด กำพรว้า อนาคต ไร้ที่พึ่ง และติดยาเสพติดให้สามารถเป็นที่พึ่งของตนเองได้และเป็นพลเมืองดี ให้การอบรม สงเคราะห์และเกื้อกูลในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแก่เยาวชนที่ขาดแคลน คุ้มครองการให้แรงงานเด็กและเยาวชน สตรี ให้เกิดผลอย่างจริงจัง

9. ส่งเสริมมิตรภาพ และความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนในประเทศและต่างประเทศ ตามนโยบายของรัฐ เพื่อความมั่นคงและก้าวหน้าของภูมิภาคตลอดจนสร้างสันติสุขของโลก

3.2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนักศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต กิจกรรมนักศึกษาเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับปรุงบุคลิกภาพ และรู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ในสังคมของนักศึกษาเอง

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุญาตให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ได้ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้มีบันทึกข้อความที่ ทม . 0202/ว. 41 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2521 ถึงอธิการบดีและผู้อำนวยการศึกษาเอกชน แจ้งให้สถาบันศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่งถือปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เหมือนกันหมดดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 3-12)

1. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่นักศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีให้หมู่นักศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการประสบการณ์วิชาชีพชั้นสูงแก่นักศึกษา
4. เพื่อปลูกฝังรักษาไว้ซึ่งคุณธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
5. เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ
6. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีระเบียบวินัยในตนเอง
7. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้กิจกรรมนักศึกษาจะดำเนินไปไม่ได้ถ้าไม่มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนวัตถุประสงค์เป็นเสมือนทิศทางการดำเนินการทั้งหลาย พอได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้สมบูรณ์ จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

1. เพื่อเป็นการเตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
2. เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน

4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้สำนึกในการปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนต่างๆ
6. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา
7. เพื่อส่งเสริมแรงขับที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา
8. เพื่อพัฒนาความสามัคคีในมหาวิทยาลัย

3.2.4 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น ต้องอยู่บนรากฐานที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมนักศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการกีฬา ศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกิจกรรมด้านวิชาการจะต้องเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และเป็นกิจกรรมภายในสถาบันเท่านั้น
2. กิจกรรมนักศึกษาจะต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
3. กิจกรรมนักศึกษาจะต้องทำในสถานศึกษาเท่านั้น การจัดนอกสถานศึกษาจะต้องได้รับอนุญาตจากสถาบันก่อน
4. การไปพัฒนาท้องถิ่นหรือชนบท จะทำได้ต่อเมื่อเป็นการร่วมมือกับหน่วยราชการหรือเป็นโครงการของราชการเท่านั้น
5. กิจกรรมนักศึกษาจะต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการอย่างแท้จริง โดยให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของคณะที่จัดสอนวิชาการด้านนั้น ๆ

4. การวัดและประเมินคุณธรรม

การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือคุณภาพของคุณลักษณะที่จะวัด

อีเบล (Ebel, 1972: 557) กล่าวว่า การวัดผลหมายถึง กระบวนการในการกำหนดจำนวนให้แก่แต่ละสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการวัด เพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะที่จะวัดของหรือสิ่งของบุคคลนั้นๆ

อีเบล และไฟร์สไบย์ (Ebel; & Frisbie, 1986: 14) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัดโดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger, 1986: 391) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการกำหนดจำนวนให้กับวัตถุหรือเหตุการณ์ตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้โดยคำว่าจำนวน (numerals) นี้หมายถึงสัญลักษณ์ที่เป็นตัวเลข เช่น 1,2,3,4 เป็นต้น ซึ่งที่แท้จริงตัวเลขเหล่านี้ไม่ได้มีความหมายเชิงปริมาณหรือคุณภาพในตัวมันเองแต่อย่างใดจะมีความหมายก็ต่อเมื่อได้กฎเกณฑ์ (rule) ขึ้นเช่น เพศชายให้เป็นเลข 1 เพศหญิงให้เป็นเลข 2 หรือกำหนดปริมาณมากที่สุดเป็น 5 มากให้เป็น 4 ปานกลางให้เป็น 3 น้อยให้เป็น 2 น้อยที่สุดให้เป็น 1 เป็นต้น

การประเมินคุณธรรม หมายถึง การตัดสินคุณค่าหรือข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธ์ (2535: 17) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อสรุปว่าสิ่งนั้นดี-เลว ปานใด

อุทุมพร จามรมาน (2530: 6) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก

สาคร ใจเต็จ (2552: 13-15, 22-23) การวัดคุณธรรมจริยธรรม เป็นการวัดคุณสมบัติภายในตัวบุคคลซึ่งไม่สามารถวัดให้ได้ผลเหมือนกับการวัดน้ำหนักหรือส่วนสูง ในการวัดคุณธรรมจะต้องนิยามคุณธรรมที่จะวัดให้ชัดเจนแล้วแยกเป็นพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆ ให้ครอบคลุมและเป็นปรนัย ดังนั้นการใช้วิธีการวัดที่เหมาะสมและใช้เครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพในการทำการวิจัย ก็จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้การวิจัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ ได้แบ่งรูปแบบของการวัด คุณธรรมจริยธรรมออกเป็น 3 แบบ ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543ก: 188-209)

1. การวัดเนื้อหาคุณธรรม เนื้อหาหรือความรู้ (Knowledge) ในที่นี้หมายถึง เนื้อหาของคุณธรรมที่โรงเรียนหรือสังคมกำหนดไว้และนำเนื้อหาเหล่านั้นให้คนในสังคมนำไปประพฤติปฏิบัติกัน และเมื่อปฏิบัติแล้วจะทำให้คนในสังคมอยู่ได้อย่างมีความสุขทั้งตนเองและผู้อื่น การสร้างข้อสอบแบบนี้อาจเป็นการอธิบาย เต็มคำ จับคู่ หรือเลือกตอบก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของการสอบ

2. การวัดความรู้สึกทางคุณธรรม ความรู้สึกเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริงๆ แล้วเน้นการแสดง การตัดสินใจลงมือกระทำเมื่อพบกับปัญหาจริยธรรมซึ่งการตัดสินนั้นแสดงว่าต้องมีพื้นฐานความรู้สึกมาก่อน ถ้าเรามีจุดประสงค์เพื่อต้องการดูว่าความรู้สึกทางคุณธรรมของคนนั้นมีมากน้อยเพียงใด ก็สามารถสร้างเครื่องมือวัดดูก่อนได้ซึ่งสามารถเอาผลของความรู้สึกไปพยากรณ์การแสดงออกทางคุณธรรมได้บ้าง ความรู้สึกทางจริยธรรมบางที่เรียกว่าเจตคติต่อจริยธรรม คือมีคุณธรรมเป็นเป้าหมายความรู้สึกต่อเป้าหมายซึ่งเป็นคุณธรรม เรียกว่า เจตคติต่อคุณธรรมได้เช่นกัน การวัดแบบนี้วิธีการของการวัดเจตคติก็ได้ นั่นคือ กำหนดเป้าหมายซึ่งเป็นคุณธรรมแล้วเขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้า

3. การวัดพฤติกรรมแสดงออกทางคุณธรรม ด้านนี้เป็นการวัดคุณธรรมได้ตรงจุดที่สุด เพราะคุณธรรมมองในแง่การพิจารณาตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อพบสภาพความขัดแย้งทางคุณธรรมขึ้นมา การตัดสินใจจึงต้องใช้ค่านิยมหรือคุณธรรมระดับหนึ่งแล้วแต่มีโนธรรมหรือจิตสำนึกที่สั่งสมอยู่ในใจคนนั้นการวัดการกระทำจึงสามารถทำได้หลายแบบ

3.1 การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตเป็นการเฝ้ามองดูอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือที่สำคัญจึงเป็นตาที่ตนเองตากับการรับรู้จะต้องมีความเที่ยงตรงสามารถจำแนกพฤติกรรมของผู้ที่ถูกสังเกตได้อย่างดี สิ่งที่จะช่วยในการสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ บัตรรายการ ในบัตรรายการนี้จะมีพฤติกรรมที่ต้องสังเกตไว้จำนวนหนึ่ง การสังเกตที่ดีจะต้องพยายามไม่ให้ผู้สังเกตตัวและควรกำหนดระยะเวลา

ให้เหมาะสมจึงจะดี การสังเกตพฤติกรรมทางคุณธรรมใดควรวิเคราะห์แยกแยะพฤติกรรมทั้งดีและไม่ดีในการแสดงออกทางคุณธรรมนั้น การสังเกตถ้ามีผู้สังเกต 2 คน ขึ้นไปก็จะดีเพื่อจะนำผลของการสังเกตมาตรวจสอบ ว่าผลการสังเกตสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าผลการสังเกตไม่สอดคล้องกันถือว่าการสังเกตไม่คนใดคนหนึ่งจะต้องคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง จึงควรระวัง

3.2 การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญจึงเป็นปากแต่ต้องพูดได้ ถ้าพูดไม่ได้ก็สัมภาษณ์ไม่ได้ จุดมุ่งหมายในที่นี้คือ ต้องการทราบพฤติกรรมทางคุณธรรมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานมากขึ้น จึงควรมีข้อคำถามไว้ก่อนและถามเน้นประเด็นที่เราต้องการศึกษาถ้าผู้ตอบเลียงไปทางอื่นผู้สัมภาษณ์พยายามทะลอมเข้าสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ได้

การสัมภาษณ์เพื่อวัดคุณธรรมเป็นการยากตรงที่จะต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงเหตุผลเชิงคุณธรรมออกมาให้ปรากฏ ถ้าใช้คำถามไม่ดีก็จะไม่ได้รับความร่วมมือหรือตอบไปคนละอย่างไม่ได้สิ่งที่เราต้องการ ตัวอย่างคำถามทั่วไป

1. ถ้าท่านสอบปลายปีทำวิชานั้นไม่ได้ เพื่อแอบบอกคำตอบท่านจะยอมรับตามเพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น
2. มะม่วงสุกของบ้านหลังหนึ่ง ตก มานอกรั้วตรงทางเดิน ท่านเดินผ่านควรเก็บไปกิน หรือไม่ เพราะอะไร
3. ถ้าท่านเดินไปตามทางมีไม้อยู่ในมือ พบงูอยู่ขวางทางท่านจะอย่างไร ทำไมจึงทำอย่างนั้นผลจากการสัมภาษณ์เราสามารถรู้ความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าคิดอย่างไรเมื่อพบกับสถานการณ์ที่ต้องใช้หลักคุณธรรมตัดสินใจแล้วสรุปเป็นคะแนนคุณธรรมได้

3.3 ใช้ข้อความแสดงคุณธรรมให้เลือกตอบ ข้อความที่ใช้จะยาวหรือสั้นก็ได้แต่จะต้องเป็นข้อความที่มีเงื่อนไขปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมผู้ที่ตอบจะต้องใช้เหตุผลเชิงคุณธรรมมาตอบส่วนตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ตอบขึ้นอยู่กับข้อความนั้นๆ ด้วย แต่ละข้อจะใช้ตัวเลือกเหมือนกันหรือต่างกันก็ได้แต่ข้อสรุปชุดหนึ่งๆ ควรสามารถให้คะแนนแต่ละข้อได้เท่านั้น ทางที่ง่ายคือให้ตัวเลือกจำนวนเท่ากันและมีเกณฑ์การคิดให้คะแนนเหมือนกัน การเขียนข้อความจะเน้นคุณธรรมใดคุณธรรมหนึ่งก็ได้และตัวเลือกจะเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นก็ได้ แต่จุดประสงค์ต้องการรู้ว่าการกระทำหรือพฤติกรรมทางคุณธรรมแบบนั้น เขาเคยประพฤติปฏิบัติหรือไม่ อาจจะใช้ [ ] ทำทุกครั้ง [ ] ทำบ่อยๆ [ ] นานๆทำ [ ] ไม่เคยทำเลย อย่างนี้ก็ได้ หรือจะใช้คำอื่นแล้วแต่ความเหมาะสม ข้อเสียของเครื่องมือวัดแบบนี้อยู่ตรงการไม่ตอบความจริง มักจะแก่งัดตอบถ้าเป็นผู้ใหญ่แต่เด็กๆ จะตอบความจริงเป็นส่วนใหญ่

3.4 ใช้สถานการณ์ย่อยๆ ให้เขียนตอบ สถานการณ์ย่อยๆ ที่กล่าวนี้จะเป็นเรื่องสั้นที่มีความขัดแย้งต้องแก้ปัญหาโดยวิธีทางจริยธรรม ลักษณะเหมือนที่เรื่องสั้น ที่ใช้สัมภาษณ์ที่กล่าวมาแล้ว แต่ในครั้งนี ให้ผู้สอบเขียนตอบว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร พร้อมเหตุผลประกอบด้วย จะสามารถนำไปเปรียบเทียบระดับของคุณธรรมได้

ในการตรวจให้คะแนนนั้นจะต้องยึดหลักระดับของคุณธรรมแบบใดแบบหนึ่ง มาเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบ เมื่อแน่ใจว่ายึดแบบใดแล้วการตรวจคำตอบก็จะต้องจำแนกแยกแยะให้เข้าลำดับคุณธรรมที่กำหนดไว้แล้วจึงกำหนดคะแนนตามระดับคุณธรรม การพิจารณาระดับคุณธรรมนั้นเหตุผลประกอบการตัดสินใจกระทำลงไปถือว่าช่วยให้ความกระจ่างอย่างมากเป็นการง่ายที่จะพิจารณาประกอบ

3.5 ใช้สถานการณ์ย่อยๆ แล้วเขียนตัวเลือกให้ตอบ สถานการณ์ในที่นี้อาจจะยาวหรือสั้นก็ได้ แต่ให้เป็นลักษณะที่มีปัญหาเชิงคุณธรรมอยู่ยิ่งซับซ้อนก็จะยิ่งยากแก่การตัดสินใจ แต่ต้องระวังเรื่องภาษาเพราะผู้ตอบบางคนอ่านไม่เข้าใจหรือจับต้นชนปลายไม่ถูก เลยไม่สามารถพิจารณาตัดสินใจได้ดังที่ตนเองคิดก็เลยเดาเสงเดซไปอย่างนั้นถ้าเป็นแบบนี้แสดงว่าข้อที่มีสถานการณ์แบบนี้ไม่ดีควรตัดออก ปัญหาความขัดแย้งทางคุณธรรมอาจมีหลายแง่แต่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้การตอบจะไม่ใช่ปัญหา แต่ถ้าการใช้ภาษาอธิบายสถานการณ์วกวนไม่กระจ่างมักจะมีปัญหาการตีความ ผู้เขียนข้อสอบจึงควรระวังข้อนี้ให้ดี บางทีสถานการณ์ยาวเหยียดเป็นหน้าแต่สรุปปัญหาแล้วเหมือนๆ กับสถานการณ์ 3 บรรทัดอย่างนี้ก็ไม่ได้เหมือนกัน การเลือกสถานการณ์จึงควรระวังอย่างยิ่ง

การสร้างแบบวัดคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ความรู้ในเนื้อหาทางคุณธรรม ความรู้สึกทางคุณธรรม และพฤติกรรมทางคุณธรรม ถ้าจะวัดให้ครอบคลุมจึงควรออกแบบวัดให้ได้ทั้งสามส่วนนี้ แต่สิ่งที่ต้องการมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมทางคุณธรรมเพราะเป็นการแสดงการกระทำเมื่อพบปัญหาความขัดแย้งทางคุณธรรมขึ้น การแสดงการกระทำพร้อมเหตุผลจึงน่าสนใจ รูปแบบดำเนินการวัดคุณธรรมจริยธรรมมีดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 184-188)

1. กำหนดคุณธรรมที่จะวัด ในขั้นนี้เป็นเหมือนจุดประสงค์ว่าต้องการวัดกับคุณธรรมอะไร
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจคุณธรรมนั้นๆ ดีขึ้น สามารถนิยามได้อย่างแจ่มชัดเพราะการวัดผลอะไรจะต้องรู้ว่าสิ่งที่ต้องการมีหน้าตาเป็นอย่างไร ถ้ารู้ไม่ดีจะวัดถูกต้องได้อย่างไร การศึกษาทฤษฎีเอกสารจากการวิจัยหรือผลการศึกษารายละเอียดทั้งหลายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนั้นๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

3. การเลือกรูปแบบของแบบวัด ในการสร้างแบบวัดคุณธรรมมีรูปแบบหลายอย่างแล้วแต่ผู้สอนจะเลือกตามความเหมาะสมของจุดมุ่งหมาย รูปแบบของแบบวัด เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบการสังเกต แบบการเขียนตอบ แบบสร้างจินตนาการ โดยเฉพาะแบบการเขียนตอบนั้นที่นิยมกันคือ แบบเติมเสรี แบบมีตัวเลือก ซึ่งยังแบ่งย่อยอีกมาก

4. เขียนข้อความหรือสถานการณ์และข้อคำถาม ในขั้นนี้อาศัยความรู้จากขั้นที่ 1 ถึง 3 มาใช้ประโยชน์เพื่อเขียนข้อคำถามให้สามารถวัดคุณธรรมที่ต้องการได้ ถ้าใช้แบบสัมภาษณ์ก็ต้องเขียนข้อความอย่างหนึ่ง ถ้าสังเกตก็ต้องทำเป็นข้อรายการ ถ้าเป็นแบบเขียนตอบก็ต้องมีสถานการณ์เป็นภาษาหรือภาพก็ได้แล้วมีคำถามซึ่งอาจให้ตอบแบบอิสระหรือกำหนดคำตอบไว้ให้ในขั้นนี้จะต้องคำนึงถึงวิธีการกำหนดคะแนนด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนนจากผลการตอบข้อคำถามนั้นๆ

5. ตรวจสอบแบบวัด ขั้นนี้เป็นการตรวจสอบเบื้องต้นโดยผู้ชำนาญทางคุณธรรมนั้น และโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผล ทั้งนี้เพื่อให้แบบวัดที่สร้างขึ้นมาก่อนไปทดลองมีความมั่นใจในขั้นแรกก่อน ถ้าเสียก็มีส่วนน้อย ไม่ต้องเป็นภาระในการสร้างใหม่ทั้งหมด

6. ตรวจสอบคุณสมบัติรายข้อ หลังจากทดลองแล้ว ผู้สร้างแบบวัดตรวจให้คะแนนแล้ว นำมาวิเคราะห์หาคุณภาพเบื้องต้นว่าแต่ละข้อวัดคุณธรรมได้จริงหรือไม่ ข้อใดมีคุณภาพดีก็เก็บเอาไว้ ข้อใดที่ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดเอาไปปรับปรุงแก้ไขทดลองใหม่ แต่ถ้าสร้างข้อสอบไว้มากๆแล้ว ก็สามารถเลือกเอาแต่ข้อดีๆไปจัดทำเป็นข้อสอบวัดคุณธรรมนั้นได้เลย

7. จัดข้อสอบเป็นชุด คำว่าชุดในที่นี้เป็นกลุ่มของข้อสอบดี ๆ ทุกข้อ ตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการวัดคุณธรรมครั้งนี้ จำนวนข้อต้องมีสัดส่วนของคุณธรรมที่ต้องวัดเป็นสัดส่วนตามที่ตั้งไว้ สร้างคำชี้แจงในการสอบ จัดวางแบบของข้อสอบ พร้อมกำหนดเวลาในการดำเนินการสอบ

8. ศึกษาคุณภาพ คุณภาพของแบบวัดในขั้นนี้ หมายถึง ความเที่ยงตรง (Validity) คือ ดูว่าข้อสอบสามารถวัดจริยธรรมที่ต้องการวัดได้หรือไม่ อีกอย่างหนึ่งดูความเชื่อมั่น (Reliability) คือ ดูว่าข้อสอบมีความคงเส้นคงวาของคะแนนการสอบหรือไม่ คุณภาพทั้งสองอย่างที่กล่าวมาจะต้องถึง เกณฑ์ที่ดีของข้อสอบ ตามทฤษฎีทางการวัดผลที่กำหนดไว้ ถ้าคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ จำเป็นต้อง ศึกษาปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น อาจจะต้องศึกษาจากขั้นที่ 2 มาเลย

9. สร้างเกณฑ์ปกติ เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการ แจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้ชัดเจนแล้วและเป็นคะแนนตัวที่จะบอกระดับคุณธรรม ของผู้สอบว่า อยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับคนส่วนใหญ่

แนวทางระดับกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องด้วยความชัดเจนด้านทิศทาง นโยบายและการ สนับสนุนของกระทรวงศึกษาธิการเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง สำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษา โดยเฉพาะในระยะแรกของการพัฒนา โดยกระทรวง ศึกษาควรกำหนดทิศทางและนโยบายมาตรการที่ชัดเจนในการปฏิรูปการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในผู้เรียน การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยที่ชัดเจนและ เชื่อมโยงสู่ช่วงชั้นที่สูงขึ้น การปรับเปลี่ยนสาระการเรียนรู้โดยลดเนื้อหาวิชาการและมุ่งพัฒนาด้าน คุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น การสนับสนุนด้านต่างๆ ในการพัฒนาการจัดการสอนคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาระบบการประเมินผลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาผู้บริหารและครูให้เอื้อต่อการ พัฒนาการสอนคุณธรรมจริยธรรมที่ประสิทธิภาพ และการพัฒนาแนวทางเสริมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการ สอนคุณธรรมจริยธรรม การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีระบบ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ชัดเจนและมีคุณภาพ รวมถึงการกำหนดเกณฑ์คัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครสอบร่วมด้วย

แนวทางระดับรัฐบาล เนื่องด้วยการดำเนินงานหลายประการเป็นอำนาจและบทบาทของ ระดับรัฐ เพื่อกำหนดทิศทางและนโยบาย รวมถึงมีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนารูปแบบ การสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นได้ โดยรัฐบาลควรกำหนดทิศทาง นโยบาย แผนงาน กลยุทธ์ และการสนับสนุนทรัพยากรที่ชัดเจนที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมใน ผู้เรียนทุกช่วงวัย การพัฒนากฎหมายต่าง ๆ ที่มีส่วนสกัดกั้นความเสี่ยงกระทำผิด คุณธรรมจริยธรรมของ เด็ก เยาวชน การพัฒนาดัชนีชี้วัดระดับคุณธรรมจริยธรรมของสังคมเพื่อส่ง สัญญาณเตือนสู่ระบบ การศึกษา การสนับสนุนการขยายผลการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจ พอเพียงประยุกต์สู่การ พัฒนาการสอนคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ให้มี ส่วนร่วมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชน เช่น เปิดโอกาสและส่งเสริมการเป็นอาสาสมัคร ในโครงการต่าง ๆ ของรัฐหรือ เอกชนที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ การสนับสนุนทุกองค์การศึกษา ให้มีส่วนร่วมและมีบทบาทชัดเจน ในการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน เด็กและเยาวชนร่วมกับสถานศึกษา การกำหนดกฎหมาย มาตรการและดำเนินการจริงจังในการ นำเสนอสื่อเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการสกัดกั้น

ปัจจัยขับเคลื่อนภายในสถานศึกษาที่สำคัญ ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่มีผลต่อการ ขับเคลื่อน การพัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมี 3 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ สามารถนำพาการเปลี่ยนแปลง สร้างขวัญ กำลังใจ บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า/เกิดประโยชน์สูงสุด ฯลฯ ปัจจัยด้านครู จะต้องมีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในการสอนคุณธรรมจริยธรรม สามารถเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการ สอนที่ดีและเหมาะสมที่สุด และสามารถประยุกต์ใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาและชุมชนที่มีในการ จัดการสอน และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครู เนื่องด้วยครูเป็นปัจจัยที่มีผล โดยตรงต่อการพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรมจริยธรรม

การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้ามาพัฒนาการสอนคุณธรรมจริยธรรม เนื่องด้วยการพัฒนา รูปแบบการสอนคุณธรรมจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพมีความซับซ้อนต้องใช้ข้อมูลและองค์ความรู้ หลากหลายแขนงมาประกอบร่วมกัน โดยเฉพาะในระยะแรกของการพัฒนา จึงต้องมีการสนับสนุน การ นำเสนอและแลกเปลี่ยนความเห็นจากนักวิชาการหลากหลายสาขาอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพื่อ พัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์ สาขาวิชา จิตวิทยา ด้านสังคมและมนุษยศาสตร์ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการสังคม สงเคราะห์ ด้าน การพัฒนาชุมชน ด้านปรัชญา ด้านการบริหารจัดการ ฯลฯ

การจัดสรรทรัพยากรจากทุกองค์กรร่วมกัน ที่ผ่านมามีพบว่าการจัดการสอนคุณธรรมจริยธรรม ในหลายสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องด้วยความจำกัดทางทรัพยากรของ สถานศึกษา ในขณะที่มีหลายหน่วยงาน/องค์กรมีทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ โดยนำมา ต่อยอดองค์ความรู้ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะองค์กรในพื้นที่/ ชุมชน เช่น องค์กรทางศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม องค์กร การพัฒนาและ ปรับพฤติกรรมกลุ่มเด็กที่มีปัญหาคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าจะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินคุณธรรมสามารถวัดได้หลายวิธีและ บางลักษณะก็ใช้วิธีวัดเดียวกันแต่ผู้วิจัยก็ไม่สามารถบอกได้ว่าวิธีไหนดีที่สุดซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวัดด้วยแบบสอบถาม โดยสร้างเป็นสเกล 5 สเกลเนื่องจากเป็นวิธีการวัดที่มี ความคล่องตัว ขจัดความลำเอียงในการสัมภาษณ์และการให้คะแนน โดยจะให้แบบสอบถามเป็น

2 ชุดในการตอบคำถาม แบบสอบถามชุดที่ 1 ให้นักศึกษาเป็นคนประเมินตนเอง และแบบสอบถามชุดที่ 2 ให้นายจ้างเป็นคนประเมิน และผู้วิจัยจะใช้วิธีการแบบสังเกตโดยให้นายจ้างเป็นคนสังเกตพฤติกรรมเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงบางคำตอบที่ไม่เป็นความจริง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

คมกฤษ ใจคำปัน (2544: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความกตัญญูกตเวที การพึ่งตนเอง การรู้จักประมาณตนเอง และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสถานการณ์ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก แบบวัดทั้ง 4 ด้าน หาค่าอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบค่าที และคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ คัดเลือกข้อที่มีน้ำหนักถ่วง.03 ขึ้นไปจาก 157 ข้อ ได้ 39 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงคล้อยตามมีค่าตั้งแต่ .3572 ถึง .4796 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ .4295 ถึง .7686 และค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้ จากการประเมินตนเองกับคะแนนที่ได้ จากการประเมินเพื่อนสนิท ผู้ปกครอง มีค่าตั้งแต่ .3623 ถึง .4796 ซึ่งทุกค่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นิตยา มีชัย (2530: บทคัดย่อ) ได้สร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของครูพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ คือ การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การมีระเบียบวินัย อดทนและควบคุมอารมณ์ได้ การเป็นผู้นำ การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักสุลลักษณะ และการมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 36 ข้อ หรือ 72 ข้อความ พบว่าเครื่องมือนี้มีความเที่ยงตรงตามสภาพอยู่ระหว่าง .31 ถึง .48 และความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .70 ถึง .84

ประยุทธ์ ละม้ายแข (2532: บทคัดย่อ) ได้สร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยสรุปคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และคุณลักษณะของครูไว้ 10 ด้าน คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีเหตุผล ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ความอดทน และความเมตตากรุณา โดย 7 ด้านแรกเป็นคุณลักษณะเด่นของศึกษานิเทศก์อำเภอ เครื่องมือนี้มีความเที่ยงตรงตามสภาพอยู่ระหว่าง .123 ถึง .423 และมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .553 ถึง .715

วรวิทย์ สุดเขต (2530: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมที่สังเกตได้ในโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 8 ซึ่งแบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมที่สังเกตได้ในโรงเรียน มีทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ด้านความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และด้านขยันหมั่นเพียร ผลการวิจัยพบว่า แบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจริง ค่าอำนาจจำแนกตามรายข้อ พฤติกรรม

ของแบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน สามารถจำแนกนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 เป็นส่วนใหญ่ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.9567 , 0.9528 , 0.9948 , 0.9818 , 0.9807 , 0.9720 , 0.9775 ตามลำดับ

วรนุช เหมือนพลอย (2537: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 5 คุณลักษณะ คือความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญูกตเวที และความประหยัด จำนวน 50 ข้อ นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7176 สำหรับแบบทดสอบความรู้ด้านจริยศึกษา 5 คุณลักษณะจำนวน 50 ข้อ นำไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคูเคอร์ ริชาร์ดสันสูตร K.R. 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8433

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการบันทึกเจอร์นัล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2/2553 จำนวน 31 คน ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 5 คน และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 3 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 1 คน สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 3 จำนวน 9 คน สาขาวิชาศาสตร์ความปลอดภัย จำนวน 6 คน และสาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ จำนวน 7 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรในแต่ละสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการบันทึกเจอร์นัล และแบบประเมินคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 6 สัปดาห์ๆ ละ 3 คาบ รวม 18 คาบ โดยให้นักศึกษาประเมินตนเอง จำนวน 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ก่อนดำเนินการทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนแบบบูรณาการ ด้วยการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการบันทึกเจอร์นัลตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อสอนครบ 3 สัปดาห์แล้ว ให้นักศึกษาประเมินคุณธรรมจริยธรรมของตนเองครั้งที่ 2 และเมื่อสอนครบ 6 สัปดาห์หรือหลังการทดลองให้นักศึกษาประเมินคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง ครั้งที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา จากการประเมินทั้งหมด 3 ครั้ง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมิน 3 ครั้ง มีการพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมจิตต์ เครือสุคนธ์ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกลของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลาง 4 ประการ คือ การรักษาสัจ การรู้จักข่มใจตนเอง การอดทน อดกลั้น และอดออม และการรู้จักละวางความชั่วและเพื่อเปรียบธรรมคุณธรรมของครูประจำกลุ่มทางไกล โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในการทำงาน และรายได้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูประจำกลุ่มของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคกลางจำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ เมื่อจำแนกตามตัวแปรต้นมีดังนี้ ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีอายุต่างกันมีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 ครูประจำทางไกลที่มีสถานภาพต่างกันมีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมี คุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีรายได้ต่างกันมีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิรักษ์ ไชยวุฒิ (2547: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางประการของผู้เรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ได้แบบวัดทั้งหมด 72 ข้อ ประกอบด้วยคุณธรรมด้านมนุษยสัมพันธ์จำนวน 14 ข้อ ด้านความสามารถทำงานเป็นทีม จำนวน 15 ข้อ ด้านความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนจำนวน 14 ข้อ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำนวน 14 ข้อ และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นจำนวน 15 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผ่านเกณฑ์การพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าความสอดคล้อง หรือค่า IOC ตั้งแต่ .78 ถึง 1.00
2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของทั้ง 72 ข้อความ ได้ผ่านการทดสอบค่าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขึ้นไป
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละด้าน และทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะเท่ากับ .80 , .84 , .82 , .83 และ .95 ตามลำดับ
4. เกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในรูปของคะแนนที่ปกติ เมื่อนำมาสร้างเกณฑ์ปกติ ได้คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ 18-82 จากคะแนนเต็ม 288 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนดิบเท่ากับ 221.70 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 30.87

สุรชาติ วงศ์อารีย์ (2535: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความรับผิดชอบ ซึ่งแบบสังเกตคุณธรรมที่สร้างขึ้นเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม บ่งชี้คุณธรรมของนักเรียน ในรูปของสถานการณ์ โดยมีพฤติกรรมที่จะสังเกตด้านละ 10 พฤติกรรม และมีสถานการณ์ที่จะใช้สังเกตแต่ละพฤติกรรม 4 สถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2534 จำนวนด้านละ 50 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนรวมทั้งสิ้น 150 คน จากการศึกษาพบว่า

1. แบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 3 ด้าน มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างซึ่งหาโดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 3 ด้าน มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตคุณธรรมทั้ง 3 ด้าน หาได้โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตคุณธรรมด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความรับผิดชอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8358-0.9101 , 0.7930-0.8727 และ 0.7939-0.8953

บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย และเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรสวิธีเรียน และสถานภาพในการทำงาน ตลอดจนเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนแบบทางไกล และวิธีเรียนแบบตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานครที่ลงทะเบียนใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 480 คน โดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า t และทดสอบค่า F พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน แสดงออกโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกตามตัวแปร ดังต่อไปนี้ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ สถานภาพการสมรส วิธีเรียนและสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนที่แสดงออกโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า ครูไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า และครูเข้าสอนช้าและออกจากห้องสอนเร็วกว่ากำหนด นักศึกษาผู้ใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ไม่ควรเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากเกินไป และครูควรเตรียมการสอนมาล่วงหน้า

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตเจ้าพระยา โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรมและความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับดี

นภาพร ณ เชียงใหม่ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเทคนิคการสอนคุณธรรมสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรม คุณธรรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง พบว่าเทคนิคการสอน ส่วนใหญ่ใช้การสอดแทรกในชั้นเรียน(สอนแทรกในทุกกระบวนการวิชาแล้วแต่ผู้สอน) และสอนแทรก ในกิจกรรม มีมากที่สุดร้อยละ 63.10 และสอนรูปแบบเป็นทางการ (ในลักษณะวิชาบังคับพื้นฐาน) คิดเป็นร้อยละ 33.80 จังหวะเวลาที่สอนไม่มีรูปแบบตายตัว ขึ้นอยู่กับการประเมินสถานการณ์ของผู้สอนสังเกตความเหมาะสมความพร้อมของผู้เรียน จึงเลือกที่จะสอนได้ตลอดเวลาทุกโอกาส มีความเห็น ว่าควรเป็นวิชาบังคับ ร้อยละ 31.20 และควรเป็นวิชาเลือกร้อยละ 17.20 ไม่ควรเป็นวิชาพื้นฐาน บังคับเรียนของทุกวิชาควรใช้วิธีการสอนแทรกในทุกกระบวนการวิชา ร้อยละ 47.80 ในเรื่องจำนวน คุณธรรมต่อภาคเรียนควรสอน 1-3 ชั่วโมงร้อยละ 19.80 การระบุหัวข้อเรื่องคุณธรรมในแผนการสอน แทรก (เรื่อง/ภาคเรียน)เห็นว่าควรระบุจำนวน 2 หัวเรื่องร้อยละ 13.40โดยไม่มีกรบรรจุเนื้อหาด้ว นวินัยร้อยละ 73.10 ด้านความรับผิดชอบ ร้อยละ 79.10 ด้านความซื่อสัตย์ ร้อยละ 67.20 และพบว่า เทคนิคที่ใช้การสอนส่วนใหญ่เลือกใช้กรณีศึกษา ร้อยละ 44.80 การเล่านิทานและการยกประเด็น ข่าวนั่งสื่อพิมพ์โทรทัศน์ ร้อยละ 44.80 การเชิญวิทยากรผู้รู้มาสอน ร้อยละ 26.90 และโดยการหยิบ เรื่องจริงมาวิเคราะห์คิดเป็น ร้อยละ 19.20 นอกจากนั้นยังพบว่าฝึกการมีวินัยในห้องสอบด้วย ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย พบว่าแก้ปัญหาได้ระดับมากความเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม อาจารย์ผู้สอนวิชาคุณธรรม พบว่าเห็นควรจัดฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาคุณธรรมมีมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 89.17 และไม่ควรถainฝึกอบรม ร้อยละ 7.64 ควรอบรมอาจารย์รุ่นใหม่กับสื่อการสอนคุณธรรมใน การสอนโดยกรณีศึกษา การเล่านิทานการหยิบเรื่องจริงมาวิเคราะห์ การจัดคู่มือการสอนคุณธรรม สำหรับวิธีวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอนคุณธรรม ไม่ได้ระบุการให้คะแนนคุณธรรมโดยรวมในการเข้าชั้น เรียน คิดเป็นร้อยละ 23.90 ให้คะแนนโดยรวมในการบ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ให้คะแนน คุณธรรม โดยระบุแยกจากเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 12.00 และพบว่าวิธีประเมินผลการสอบแบบไม่เป็น ทางการจำแนกตามกลุ่มบุคลากรของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการประมวลผลโดยใช้พฤติกรรม และคุณภาพรวมตอนสิ้นเทอม คิดเป็นร้อยละ 25.30

จากงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมของนักศึกษาจะเห็นได้ว่าคุณธรรมมีความแตกต่างกันหลาย ด้านซึ่งพอสรุปได้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความดีเป็นกุศล เพราะจิตรู้จักความจริง ความดีงาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

เจตน์ คงด้วง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเทียบโอนประสบการณ์ อาชีพเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ใช้ฐานสมรรถนะเป็นเกณฑ์ในการเทียบโอนประสบการณ์กลุ่มอาชีพ ของกลุ่มงานยานยนต์ สาขางานซ่อมเครื่องยนต์ โดยใช้หน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาชีพกลุ่มงาน ยานยนต์ ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้นแบบในการดำเนินการกระบวนการเทียบโอนประสบการณ์ อาชีพเข้าสู่ระบบคุณวุฒิใช้วิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยนำไปใช้กับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการศูนย์บริการรถยนต์ในจังหวัด ราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือเป็นแบบสอบถามความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ แบบสอบถาม

หาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการแบบสอบถามความเหมาะสมของผู้เข้าร่วมสัมมนา แบบสอบถามความเหมาะสมของผู้ประเมิน แบบสอบถามความเหมาะสมของกลุ่มทดลอง แปลผลข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ความถี่ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ได้ผังขั้นตอนการเทียบโอนประสบการณ์อาชีพเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพดำเนินการ โดยสร้างแบบร่างผังขั้นตอนการเทียบโอนประสบการณ์อาชีพเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ 7 คน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีเห็นด้วยมากกว่าร้อยละ 80 นำแบบร่างไปดำเนินการสัมมนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 25 คน ผลสรุปมีความเหมาะสมในระดับมาก
2. ได้การวิเคราะห์สมรรถนะอาชีพกลุ่มงานยานยนต์สาขางานซ่อมเครื่องยนต์ในการเทียบโอน โดยดำเนินการวิเคราะห์หน่วยสมรรถนะมาตรฐานอาชีพของออสเตรเลีย จำนวน 3 หน่วยสมรรถนะแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ จำนวน 9 คน หาความสอดคล้องของหน่วยสมรรถนะทั้ง 3 หน่วยสมรรถนะได้สรุปผลมีความสอดคล้องทุกหัวข้อเรื่อง
3. ได้เครื่องมือและแบบฟอร์มการเทียบโอนประสบการณ์อาชีพ โดยดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการออกความคิดเห็นจำนวน 5 คน ผลสรุปเห็นด้วยและดำเนินการจัดสัมมนากลุ่มจำนวน 16 คนผลสรุปอยู่ในระดับมากและให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ตรวจสอบหาความสอดคล้องจำนวน 5 คน ผลสรุปมีความสอดคล้องทุกหัวข้อเรื่อง
4. ได้คู่มือประเมินของผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการออกความคิดเห็นจำนวน 5 คน ผลสรุปเห็นด้วยและดำเนินการสัมมนากลุ่ม จำนวน 18 คน ผลสรุปของการประเมินอยู่ในระดับมากและดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หาความสอดคล้องจำนวน 5 คน ผลสรุปมีความสอดคล้องทุกหัวข้อเรื่อง
5. ได้ผู้ประเมิน ดำเนินการคัดเลือกผู้ประเมินตามเกณฑ์จำนวน 9 คน และดำเนินการอบรม ผลสรุปการประเมินมีความเข้าใจในระดับมาก
6. ได้เครื่องมือสามารถนำมาเทียบโอนได้ โดยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน ผลสรุปมีผู้ผ่านแฟ้มสะสมงานจำนวน 2 คน ต้องได้รับการประเมินจำนวน 8 คน การประเมินผู้เข้าทดลอง ผลการใช้เครื่องมือ ผลสรุปความเหมาะสมของเครื่องมือในระดับมาก
7. ผลการเทียบโอนประสบการณ์ในสถานประกอบการ มีผู้สมัครขอเทียบโอนประสบการณ์ทั้งหมด 15 คน โดยดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบ ผู้สมัครทั้งหมดส่งแฟ้มสะสมงาน มีผู้ผ่านแฟ้มสะสมงานผ่าน 3 หน่วยสมรรถนะไม่ต้องรับการประเมินจำนวน 4 คน ส่วนอีก 11 คน ต้องผ่านคณะกรรมการประเมินเพื่อตรวจสอบสมรรถนะการทำงาน ผลการประเมินผ่านหน่วยสมรรถนะทั้ง 3 หน่วยสมรรถนะ จำนวน 11 คน ผลการเทียบโอนประสบการณ์สมรรถนะทั้ง 3 หน่วยสมรรถนะ จำนวน 15 คนผ่านหมดทุกคนทุกหน่วยสมรรถนะ
8. นำเสนอสรุปผลการวิจัยดำเนินการโดยจัดสัมมนากลุ่มจำนวน 25 คน ผลสรุปผลการประเมินอยู่ในระดับดี

มณฑลวิชา ทอศาสตรา (2545: ข-ค) ได้ศึกษาปัญหาการเทียบโอนของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) เป็นการศึกษาเรื่องการเทียบโอนหน่วยกิต ให้กับนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่ามีแนวคิดในการเทียบโอนอย่างไรและมีปัญหาจุดอ่อนของระบบการเทียบโอนประการใดบ้าง รวมถึงศึกษาผลกระทบการเทียบโอนต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำหรับวิธีวิจัยเป็นเชิงเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสาร เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนรู้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 และอื่นๆ จากการวิจัยพบว่า ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนผลการเรียนรู้อย่างนี้

1. ผู้ที่จบวุฒินุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันอื่นคณะรัฐศาสตร์เทียบโอนหน่วยกิต จากหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 19 หน่วยกิต วิชาโท 18 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
2. ที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตจากวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอื่น คณะรัฐศาสตร์เทียบโอนหน่วยกิต จากหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 40 หน่วยกิต วิชาโท 18 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
3. ผู้ที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตจากวุฒิปริญญาตรีที่ 2 จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์เทียบโอนหน่วยกิตจากหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 40 หน่วยกิต วิชาโท 18 หน่วยกิตและหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต และถ้าผู้นั้นเรียนวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาบังคับของคณะรัฐศาสตร์ก็จะเทียบโอนให้ตามวิชาที่สอบผ่าน
4. นักศึกษาที่หมดสภาพเพราะเรียนครบ 8 ปี แล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษานักศึกษาที่หมดสภาพเพราะเป็นผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนหรือค้างชำระค่ารักษาสภาพเป็นเวลา 2 ภาคเรียนติดต่อกัน และผู้ที่ลาออกจากการเป็นนักศึกษา โดยพิจารณาเทียบโอนหน่วยกิตจากรายละเอียดกระบวนวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียนมาตรงกับรายละเอียดเนื้อหากระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรศิลปศาสตร-บัณฑิต (รัฐศาสตร์) การเทียบโอนหน่วยกิตจากการศึกษานอกระบบ เช่น ผู้ที่เรียนเป็นรายกระบวนวิชา (Non-Degree) และนำผลการเรียนมาขอเทียบโอนหน่วยกิต คณะรัฐศาสตร์พิจารณาเทียบโอนหน่วยกิต รายละเอียดเนื้อหากระบวนวิชาที่เรียนมาตรงกับรายละเอียดเนื้อหากระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) แนวคิดในการเทียบโอนหน่วยกิตจะต้องพิจารณาจากผู้เรียนที่มีความรู้หรือได้รับการศึกษาที่สะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรหรือตามรายละเอียดเนื้อหากระบวนวิชาที่เปิดในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) การเทียบโอนหน่วยกิต จากการเรียนรู้ ตามอรรถยาัยในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค คณะรัฐศาสตร์ไม่ได้วางหลักเกณฑ์หรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาหลักสูตรดังกล่าวขอเทียบโอนหน่วยกิต แต่เปิดโอกาสให้มีหลักเกณฑ์เทียบโอนหน่วยกิตในโครงการศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

พงษ์เทพ ศรีจันทร์ (2548: ข-ค) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทางวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทางวิชาการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสืบค้นได้สะดวก ตามกรอบการศึกษา 12 ด้านคือการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินการผ่านช่วงชั้นการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ การเทียบโอนผลการเรียน การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา การซ่อมเสริมผลการเรียน การกำกับติดตามประเมินผลการเรียน การรายงานผลและการทำหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติการประเมินผล โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ(Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการนิเทศและแบบบันทึกประจำวัน การวิเคราะห์ข้อมูล ยึดหลักการตรวจสอบข้อมูลหลายมิติ (Triangulation) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพของระบบสารสนเทศทางการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ยังขาดคุณภาพเป็นอย่างมาก การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลมีสภาพปัจจุบันที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน เพราะบุคลากรบางท่านขาดทักษะกระบวนการใช้ และระบบการจัดเก็บข้อมูลไม่ถูกต้อง การสืบค้นข้อมูลกระทำได้ลำบาก เมื่อดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอน SDLC โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาระบบและการวิเคราะห์ระบบ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบระบบและการนำระบบไปใช้พบว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้นจบการศึกษา ภาคบังคับ หรือการจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ การเทียบโอนผลการเรียน การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา การซ่อมเสริมผลการเรียน การกำกับติดตามและประเมินผล การเรียน การรายงานผลและการทำหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติการ ประเมินผลสถานศึกษา และสารสนเทศ ที่ได้ออกมา มีคุณสมบัติ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ การสืบค้นที่สะดวกรวดเร็ว เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ระบบ สำหรับจุดอ่อนที่พบคือ โปรแกรมที่พัฒนายังไม่สมบูรณ์ไม่สามารถส่งออกข้อมูลไปยังฐานข้อมูลอื่นได้ จะต้องดำเนินการพัฒนาสารสนเทศเป็นระบบที่สามารถเชื่อมโยงระบบเครือข่าย (Internet) ที่สัมพันธ์กันทั่วโลก

งานวิจัยต่างประเทศ

คาน (Khan. SB 1987: 53-56) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี โดยใช้แบบประเมินเจตคติต่อโรงเรียนของนักเรียนใน 4 ด้านและใช้วิธีวัด 2 วิธี คือให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้ครูเป็นผู้ประเมินเจตคติของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 8 ปี จำนวน 387 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นของแบบประเมินที่นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง .70 ถึง .84 ส่วนแบบประเมินโดยครูมีค่าอยู่ระหว่าง .78 ถึง .93 และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนสูงกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณธรรมของนักศึกษา ครูผู้สอน หรือบุคลากรทางการศึกษาเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เช่น อายุ วุฒิ การศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในการทำงาน รายได้ วิธีเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

กรมวิชาการ (2543: 3) ได้แบ่งคุณธรรมออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านความรู้ คือ ความเข้าใจในเหตุผลและสามารถแยกแยะตัดสินว่าอะไรถูกต้องได้ด้วยความคิด

2. ทางด้านอารมณ์ คือ ความพอใจ ศรัทธาเลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับ จริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. ด้านพฤติกรรมแสดงออก คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินการกระทำ จะถูกหรือผิดเชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากความรู้และด้านอารมณ์ และบางส่วนขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรุนแรงของการบีบบังคับของสถานการณ์ที่รุนแรงส่วนบุคคลนั้น

จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ศึกษาหลักคุณธรรมนักศึกษานักศึกษาที่มีที่มาแตกต่างกันของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจะมีคุณธรรมแตกต่างกันในระดับใดผู้วิจัยจึงนำหลักนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาเป็นหลักคุณธรรมในการวัดระดับคุณธรรมของนักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลจึงได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ 15 ประการ เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่ต้องการข้อมูลนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปลูกฝังหรือพัฒนากิจกรรมบางอย่างเพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมบางอย่างหรือการปลูกฝังคุณธรรมนักศึกษา ดังนี้ คือ

1. มีมนุษยสัมพันธ์ คือการแสดงกริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น การพูดจาสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ กล่าวขอบคุณหรือกล่าวคำขอโทษตามสถานการณ์

2. ความมีวินัย คือปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดและประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม

3. ความรับผิดชอบ คือการเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม

4. ความซื่อสัตย์สุจริต คือการพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมยเป็นต้น

5. ความเชื่อมั่นในตนเอง คือกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

6. การประหยัด เช่นการใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน ปิดน้ำ ปิดไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. ความสนใจใฝ่รู้ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชักถามปัญหาข้อสงสัย แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ๆ

8. การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน เป็นความสำนึกในการไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุราและของมีเมา ไม่เสพยาเสพติดอื่นๆ ไม่เล่นการพนัน หลีกเลี่ยงในการเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นการพนัน

9. ความรักสามัคคี คือการไม่ทะเลาะวิวาท ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมโดยรวม การร่วมมือในการทำงาน

10. ความกตัญญู เป็นการสร้างความตระหนักในพระคุณครูอาจารย์ มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง อาสาช่วยเหลืองานครูอาจารย์

11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา

12. การพึ่งตนเอง หลังจากที่ได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถแก้ปัญหาทำงานที่ได้รับมอบหมาย และหารายได้พิเศษได้ด้วยตนเองเมื่อจำเป็น

13. ความอดกลั้น คือมีสติและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกริยามารยาทในสถานการณ์ต่างๆ ได้

14. มารยาทไทย คือ การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย กิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติ อย่างมีขอบเขต หรือ มีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่ กาละ เทศะและสังคม

จากที่กล่าวมาถึงหลักคุณธรรม 14 ข้อ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจะวัดคุณธรรมของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา และนายจ้าง เพื่อวัดหลักคุณธรรมของตัวนักศึกษา โดยวัดจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันกับนักศึกษาของนักศึกษามี 3 ข้อ

1. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะที่ได้จากการเป็นสมาชิกของสังคมแต่ละคนอาจมีหลายสถานภาพหรือหลายตำแหน่งก็ได้ เช่น เป็นครู นักศึกษา แม่ ลูก ภรรยา ในเวลาเดียวกัน เป็นต้น

2. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึก หรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

3. กิจกรรมของนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมนักศึกษาเป็นแผนกิจกรรมและดำเนินงานซึ่งนักศึกษาหรือสถาบันจัดขึ้นเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความสามารถ แต่ไม่มีการให้หน่วยกิต และจัดหาเงินมาดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต้องอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษา
ช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนการ
ดำเนินการตามลำดับดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

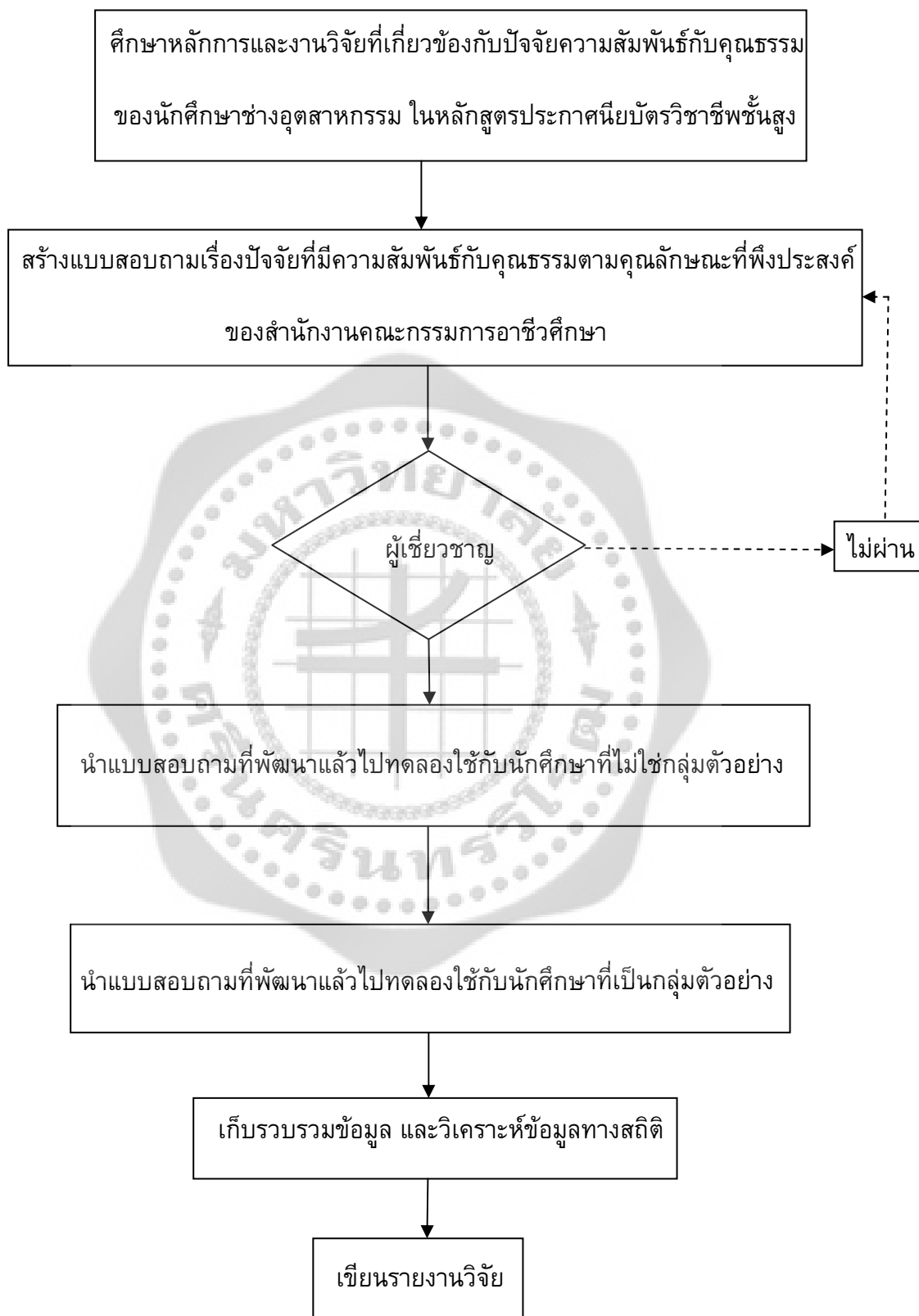
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาช่างอุตสาหกรรมหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง
หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ประสบการณ์ วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 83 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตร
ประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์
อำเภอพระสมุทร-เจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 75 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างอย่างง่าย(Random sampling)

2. สรุปขั้นตอนการวิจัย

ภาพประกอบ 9 แผนผังสรุปขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. สร้างแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ได้นำแบบสอบถาม เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป
6. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์
7. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป
8. เขียนรายงานวิจัย

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบวัดระดับคุณธรรม ซึ่งสร้างตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากแบบวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

แบบวัดระดับคุณธรรมสำหรับเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ เป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณธรรม เป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านสถานภาพ
2. ปัจจัยด้านเจตคติ
3. ปัจจัยด้านกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์
2. ความมีวินัย
3. ความรับผิดชอบ
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง
6. การประหยัด
7. ความสนใจใฝ่รู้
8. การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน
9. ความรักสามัคคี
10. ความกตัญญู
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ
12. การพึ่งตนเอง
13. ความอดกลั้น
14. มารยาทไทย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณธรรมของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. รวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือวารสาร เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับปัจจัยหรือตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำไปให้ผู้มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและแนะนำข้อบกพร่อง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ให้ประธาน และกรรมการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจน
2. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากประธานและกรรมการไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ นายวิศาล เมืองไพศาล ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ พระสมุทรเจดีย์ นางสาวกวีวรรณ ทรัพย์นุต นางสาวเกวลี ทรัพย์นุตตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
3. นำแบบวัดคุณธรรมที่ได้รับกลับคืนมาปรับปรุงแก้ไขที่ได้ทำการเสนอแนะ
4. นำแบบวัดคุณธรรมที่ได้ปรับปรุง และแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์ ไปทดลองใช้ (Tryout)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและทำการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 75 ราย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้แบบวัดคุณธรรมกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัดคุณธรรมทุกฉบับเพื่อคัดเลือกรูปแบบที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เป็นแบบวัดคุณธรรมที่สมบูรณ์ 20 ฉบับ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ จึงนำไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

2. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบวัดคุณธรรมวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่แล้วคำนวณหา ค่าร้อยละ

3. เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติด้านคุณธรรม

สำหรับเกณฑ์การตรวจให้คะแนนนั้น ถือเกณฑ์การตัดสินว่าเป็นความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมตรงกับข้อความนั้นมากน้อยเพียงใด ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรม วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) โดยใช้การปฏิบัติตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.50	หมายถึง	ปฏิบัติตามคุณธรรมในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติตามคุณธรรมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติตามคุณธรรมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติตามคุณธรรมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติตามคุณธรรมในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่
  - 1.1 วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
  - 1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
  - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
  - 2.1 ใช้ทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

ใช้ Z- test   สูตร $Z = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{S}{\sqrt{n}}}$

เมื่อ $\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร หรือ เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation(r))

$$r = \frac{\sum (X - \bar{X})(Y - \bar{Y})}{\sqrt{[\sum (X - \bar{X})^2][\sum (Y - \bar{Y})^2]}}$$

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

โดย $SS_{(x)} = \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n}$

$$SS_{(y)} = \sum Y^2 - \frac{(\sum Y)^2}{n}$$

$$SS_{(xy)} = \sum XY - \frac{(\sum X)(\sum Y)}{n}$$

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

x, y = ตัวแปรที่ต้องการหาค่าความสัมพันธ์

ซึ่งสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 ค่าลบแสดงความสัมพันธ์ทางลบหรือทางตรงกันข้าม ค่าบวกแสดงความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation)

โครงการที่ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ค่าสหสัมพันธ์ที่มักใช้กันคือ ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (r) ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ มีระดับการวัดตั้งแต่มาตราช่วง (Interval scale) ค่าสัมประสิทธิ์ r มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง ± 1.00 ค่า 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์ ค่า ± 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูงสุดหรือสมบูรณ์ (Perfect correlation) เครื่องหมายบวก และลบแสดงทิศทางของความสัมพันธ์คือเครื่องหมายบวกแสดงว่า ตัวแปร 2 ตัว แปรผันไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนเครื่องหมายลบแสดงว่าตัวแปร 2 ตัวแปรผันแบบผกผันกันคือแปรผันในทิศทางตรงกันข้ามกัน

- $r = .50$ ถึง 1.00 หรือ $r = -.50$ ถึง -1.00 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- $r = .30$ ถึง $.49$ หรือ $r = -.30$ ถึง $-.49$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- $r = .10$ ถึง $.29$ หรือ $r = -.10$ ถึง $-.29$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
- $r = .00$ ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คือ ส่วนของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากแบบสอบถามจำนวน 75 คน แบบสอบถาม 75 ชุด ดังนี้

สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ชุดที่ 1 ส่วนของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีผลต่อการตอบแบบสอบถามที่มีข้อมูลและสถานภาพแตกต่างกัน

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปสำหรับนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	72	96.0
หญิง	3	4.0
อายุ		
18 - 25 ปี	16	21.3
26 - 30 ปี	26	34.7
31 - 35 ปี	17	22.7
สูงกว่า 35 ปี	16	21.3

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา		
สถาบันการศึกษาของรัฐบาล	47	62.7
สถาบันการศึกษาของเอกชน	28	37.3
การศึกษาก่อนที่จะศึกษาต่อชั้นปวส.		
มัธยมปลาย	29	38.7
ปวช.	41	54.7
อื่นๆระบ กศน. ทวิภาคี	5	6.7
ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่		
สถาบันการศึกษาจัด		
ไม่เคยเลย	26	34.7
1 ครั้ง / เดือน	12	16.0
2 ครั้ง / เดือน	21	28.0
มากกว่า 2 ครั้ง / เดือน	16	21.3

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 96 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 4 นักศึกษาส่วนใหญ่อายุ 26 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมาคือ 31 - 35 ปี ร้อยละ 22.7 ส่วนอายุ 18 - 25 ปี และสูงกว่า 35 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 ส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาลสูงถึงร้อยละ 62.7 และสถาบันการศึกษาของเอกชนคิดเป็นร้อยละ 37.3 การศึกษาก่อนที่จะศึกษาต่อชั้นปวส. ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช.สูงถึงร้อยละ 54.7 รองลงมาคือมัธยมปลายและ อื่นๆตามลำดับ โดยที่อื่นๆ ระบ กศน. และทวิภาคี ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันการศึกษาจัดพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลยสูงถึงร้อยละ 34.7 รองลงมาคือ 2 ครั้ง / เดือน, มากกว่า 2 ครั้ง / เดือน และ 1 ครั้ง / เดือนตามลำดับ โดยที่ 1 ครั้ง / เดือนมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตร

ประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลปัจจัยด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ และด้านกิจกรรมดำเนินการสรุปค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงเพื่อให้รู้ว่าปัจจัยด้านไหนมีผลกับคุณธรรม

ตาราง 2 สรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา
ช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ และด้านกิจกรรม

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านสถานภาพ	4.00	0.529	มาก
2. ด้านเจตคติ	4.02	0.536	มาก
3. ด้านกิจกรรม	3.82	0.693	มาก

จากตาราง 2 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง โดยภาพรวมนักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัยคือ ปัจจัยด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปัจจัยด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.82

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ และด้านกิจกรรมดำเนินการสรุปค่าในแต่ละด้านที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงเพื่อให้รู้ว่าปัจจัยด้านไหนมีผลกับคุณธรรม

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา
ช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ปัจจัยด้านสถานภาพ ด้านเจตคติ
และด้านกิจกรรม

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ปัจจัยด้านสถานภาพ			
1. นักศึกษาสนิทสนมกับผู้ปกครอง	3.92	.941	มาก
2. ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักศึกษา	4.07	.859	มาก
3. ผู้ปกครองมีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างเต็มที่	4.04	.761	มาก
4. เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้	4.16	.855	มาก
5. สมาชิกในบ้านทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานประจำวันของครอบครัว	4.04	.829	มาก
6. สมาชิกในครอบครัวสนใจและห่วงใยนักศึกษา	4.01	.814	มาก
7. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกัน อย่างน้อยวันละ 1 มื้อ	4.00	.805	มาก
8. สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพซึ่งกันและกัน	4.13	.827	มาก
9. สมาชิกในครอบครัวแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี	4.11	.894	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
10. นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆได้	3.69	.972	มาก
11. นักศึกษามีโอกาสได้ช่วยงานสาธารณสุขของชุมชน	3.95	.928	มาก
12. นักศึกษาได้รับการเชื่อถือยกย่องและยอมรับจากสมาชิกของชุมชน	3.93	1.057	มาก
รวม	4.00	.529	มาก
ปัจจัยด้านเจตคติ			
1. นักศึกษามีความภูมิใจที่ได้แต่งกายชุดนักศึกษา	4.00	.838	มาก
2. นักศึกษามีความชื่นชอบที่ทางวิทยาลัยติดป้ายประกาศโครงการต่างๆ	4.23	.798	มาก
3. นักศึกษาชอบสะสมสิ่งของที่มิตราสัญลักษณ์	4.20	.838	มาก
4. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมกีฬาของทางวิทยาลัย	3.97	.900	มาก
5. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมการไหว้ครูของวิทยาลัย	4.15	.833	มาก
6. นักศึกษาเข้าร่วมงานประเพณีรับน้อง	3.85	.926	มาก
7. นักศึกษาเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้น	3.71	.897	มาก
รวม	4.02	.536	มาก
ปัจจัยด้านกิจกรรม			
1. นักศึกษาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของวิทยาลัย	3.87	.890	มาก
2. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยเป็นประจำ	3.73	.935	มาก
3. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาสีภายในวิทยาลัย	3.88	.885	มาก
4. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรวันสัปดาห์วิทยาลัย	3.83	1.005	มาก
5. นักศึกษาเข้าร่วมงานนิทรรศการทางวิชาการเพื่อการแนะแนวจุดประกายสายอาชีพ	3.77	.967	มาก
รวม	3.82	.693	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านสถานภาพ โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่านักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อมีปัญหาผู้ปกครองช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพซึ่งกันและกันสมาชิกในครอบครัวแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ท่านผู้ปกครองมีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างเต็มที่สมาชิกในบ้านทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานประจำวันของครอบครัวสมาชิกในครอบครัวสนใจและห่วงใยนักศึกษาสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ นักศึกษามีโอกาสได้ช่วยงาน

สาธารณสุขของชุมชนนักศึกษาได้รับการเชื่อถือยกย่องและยอมรับจากสมาชิกของชุมชนสนธิสนมกับผู้ปกครองและ นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆ ได้ ตามลำดับ โดยที่นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.69$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านเจตคติ พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความชื่นชอบที่ทางวิทยาลัยติดป้ายประกาศโครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือนักศึกษาชอบสะสมสิ่งของที่มีตราสัญลักษณ์นักศึกษามาร่วมกิจกรรมการไหว้ครูของวิทยาลัยนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้แต่งกายชุดนักศึกษา นักศึกษามาร่วมกิจกรรมกีฬาของทางวิทยาลัยนักศึกษาเข้าร่วมงานประเพณีรับน้องและนักศึกษาเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้น โดยที่ นักศึกษาเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.71$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬากายในวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา คือนักศึกษาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของวิทยาลัยนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรวันสถาปนาวิทยาลัยนักศึกษาเข้าร่วมงานนิทรรศการทางวิชาการเพื่อการแนะแนวจุดประกายสายอาชีพและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยเป็นประจำ ตามลำดับ โดยที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยเป็นประจำมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.73$)

สรุปผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัยคือ ปัจจัยด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปัจจัยด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.82

ตอนที่ 3 ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นสูง ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยสรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า Z ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีระดับคุณธรรมและจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยนำไปแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

ตาราง 4 สรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า Z ของระดับคุณธรรมของนักศึกษา
 ช่างอุตสาหกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา
 ตารางความคิดเห็นของนักศึกษาจำนวน 75 คน

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	Z	แปลผล
1. มีมนุษยสัมพันธ์	3.67	0.615	-4.6479*	มาก
2. ความมีวินัย	3.99	0.625	-0.1385*	มาก
3. ความรับผิดชอบ	3.83	0.470	-3.1308*	มาก
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.78	0.615	-3.0986*	มาก
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.91	0.528	-1.4754*	มาก
6. การประหยัด	3.73	0.682	-3.4264*	มาก
7. ความสนใจใฝ่รู้	3.68	0.761	-3.6405*	มาก
8. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน	4.02	0.593	0.2920	มาก
9. ความรักสามัคคี	4.08	0.644	1.0753	มาก
10. ความกตัญญู	3.90	0.753	-1.1494*	มาก
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.01	0.797	0.1087	มาก
12. การพึ่งตนเอง	3.73	0.719	-3.2530*	มาก
13. ความอดกลั้น	3.79	0.587	-3.0973*	มาก
14. มารยาทไทย	4.11	0.565	1.6871	มาก

$H_o = 4.00$, Z VALUE = 1.6657 , P=0.05

จากตาราง 4 คุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจำนวน 14 ด้าน พบว่านักศึกษามีคุณธรรมอยู่ในระดับมากทั้ง 14 ด้าน ซึ่งด้านมารยาทไทยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 ด้านความรักสามัคคีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนคุณธรรมด้านอื่นๆอีก 11 ด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสมมุติฐาน 4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยสรุปแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีระดับคุณธรรมและจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยนำไปแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา n = 75

คุณธรรม	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านมนุษยสัมพันธ์			
1. คอยให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ	3.65	.951	มาก
2. สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่นเสมอ	3.69	1.013	มาก
3. ชื่นชมยินดีต่อเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับรางวัล	3.61	1.077	มาก
4. ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อผู้อื่น	3.77	1.008	มาก
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นที่ดีกว่า	3.88	.944	มาก
6. ยอมรับคำติชมจากผู้อื่นอย่างจริงจัง	3.67	.977	มาก
7. ไม่ชอบกล่าวตำหนิผู้อื่นอย่างไรเหตุผล	3.80	1.013	มาก
8. นักศึกษาช่วยจัดสถานที่เวลาวิทยาลัยจัดกิจกรรมต่างๆ	3.60	.973	มาก
9. นักศึกษารู้เมื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน	3.45	.990	มาก
10. เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของนักศึกษา นักศึกษากล่าวคำว่าขอโทษ	3.60	.885	มาก
รวม	3.67	.615	มาก
ด้านความมีวินัย			
1. นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัย	4.03	.838	มาก
2. นักศึกษาซัก/รีดชุดนักศึกษาเพื่อเตรียมตัวมาเรียน	4.00	.973	มาก
3. นักศึกษาปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ	3.76	.913	มาก
4. เมื่อมีการนัดหมายนักศึกษามาตามเวลาที่กำหนด	3.89	1.073	มาก
5. นักศึกษาทิ้งขยะเป็นที่ทุกครั้ง	4.09	.873	มาก
6. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่คุณครูกำหนด	4.19	.711	มาก
รวม	3.99	.625	มาก
ด้านความรับผิดชอบ			
1. นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อม	4.31	.838	มาก
2. นักศึกษาปฏิบัติงานตามขั้นตอนตามที่ครูสอน	3.84	.987	มาก
3. วางแผนการเรียนที่ต้องรับผิดชอบสอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียน	3.79	.977	มาก
4. ก่อนที่นักศึกษจะส่งงานนักศึกษตรวจด้วยความละเอียดรอบคอบ	3.72	1.008	มาก
5. เมื่อได้รับมอบหมายงานนักศึกษสามารถดำเนินการได้เสร็จทันตามเวลา	3.65	1.007	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณธรรม	$\bar{x}$	SD	แปลผล
6. นักศึกษาศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆเสมอ	3.63	1.037	มาก
7. นักศึกษากล้ารับผิดชอบในการกระทำของตนเอง	3.68	.903	มาก
8. นักศึกษาปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม	3.99	.937	มาก
รวม	3.83	.470	มาก
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต			
1. เมื่อพบกระเป๋าทิ้งอยู่ที่พื้นแต่ไม่ทราบว่าเป็นของใครจึงเก็บไว้	4.04	.992	มาก
2. แสดงความจริงใจต่อหน้าและลับหลัง	3.55	.905	มาก
3. ไม่นำผลงานของผู้อื่นแอบอ้างมาเป็นของตน	3.69	1.026	มาก
4. นักศึกษาไม่แน่ใจในคำตอบข้อสอบเลยถามเพื่อนเพื่อความแน่ใจเมื่อมีโอกาส	3.80	.915	มาก
5. ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	3.80	.900	มาก
รวม	3.78	.615	มาก
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง			
1. กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	3.55	1.031	มาก
2. นักศึกษามั่นใจในการกระทำของตนเอง	3.88	.885	มาก
3. นักศึกษาไม่ชอบเลียนแบบใคร	4.16	.772	มาก
4. สามารถแนะนำช่วยเหลือเรื่องเรียนแก่เพื่อนได้	4.19	.896	มาก
5. กล้าแสดงออกในการเสนอความคิดเห็นต่างๆ	3.80	1.013	มาก
รวม	3.91	.528	มาก
ด้านการประหยัด			
1. การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงานที่ทำ	3.63	.969	มาก
2. ใช้ของส่วนตัว และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	3.61	1.102	มาก
3. ปิดน้ำ / ปิดไฟทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	3.69	1.052	มาก
4. รู้จักนำวัสดุเหลือใช้ และทรัพยากรท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์	3.92	1.088	มาก
5. ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรียบง่ายพอประมาณมีเหตุผล ไม่ฟุ้งเฟ้อ	3.79	.859	มาก
รวม	3.73	.682	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณธรรม	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านความสนใจใฝ่รู้			
1. แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.75	1.001	มาก
2. กล้าซักถามผู้รู้เมื่อมีข้อสงสัย	3.73	1.018	มาก
3. พัฒนาตนเองให้มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยอยู่เสมอ	3.47	1.004	ปานกลาง
4. แสวงหาประสบการณ์เพื่อนำมาปรับปรุงในการดำเนินชีวิต	3.77	.994	มาก
รวม	3.68	.761	มาก
ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน			
1. นักศึกษาสูบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า	3.95	.957	มาก
2. นักศึกษาใช้สารเสพติด	4.01	.993	มาก
3. นักศึกษาเล่นพนันฟุตบอล	3.93	.741	มาก
4. การเล่นไพ่ในระหว่างการเดินทางไปทัศนศึกษาถือเป็นเรื่องธรรมดา	4.01	.707	มาก
5. ไม่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงแหล่งการพนันถ้าเราไม่ได้เล่น	4.17	.921	มาก
รวม	4.02	.593	มาก
ด้านความรักสามัคคี			
1. ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท	3.97	.885	มาก
2. ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมให้ผู้อื่นเดือดร้อน	4.32	.918	มาก
3. การร่วมมือในการทำงานช่วยเหลือผู้อื่น	3.96	1.006	มาก
รวม	4.08	.644	มาก
ด้านความกตัญญู			
1. รู้จักตอบแทนพระคุณครูอาจารย์ผู้มีพระคุณ	3.69	1.026	มาก
2. มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.05	1.077	มาก
3. เมื่อครูกำลังถือของนักศึกษาเสนอตัวให้ความช่วยเหลืองานครูอาจารย์โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน	3.96	.936	มาก
รวม	3.90	.753	มาก
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ			
1. มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์การคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาการทำโครงการอย่างเป็นระบบ	4.00	.973	มาก
2. สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม	4.11	.994	มาก
3. ตัดแปลงเอาความคิดของผู้อื่นมาประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์	3.93	.963	มาก
รวม	4.01	.797	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณธรรม	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านการพึ่งตนเอง			
1. สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง	4.08	.926	มาก
2. สามารถหางานทำเพื่อเลี้ยงตนเองหรือหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัว	3.53	.977	มาก
3. สามารถแก้ปัญหาสิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง	3.61	1.102	มาก
4. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์	3.68	1.105	มาก
รวม	3.73	.719	มาก
ด้านความอดกลั้น			
1. นักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ได้เวลาที่ถูกข่มขู่	3.73	.963	มาก
2. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม	3.79	.934	มาก
3. อดทนต่อสิ่งข่มขู่ได้เป็นอย่างดี	3.84	.736	มาก
รวม	3.79	.587	มาก
ด้านมารยาทไทย			
1. แสดงความเคารพครับ,ผม,ค่ะอย่างสม่ำเสมอ	3.89	.924	มาก
2. การเดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะเล็กน้อยเพื่อแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.33	.827	มาก
3. การรับโทรศัพท์หรือการโทรไปกล่าวคำว่าสวัสดีทุกครั้งเมื่อมีการโทร	4.28	.815	มาก
4. การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับรับสิ่งตอบแทน	3.95	.899	มาก
รวม	4.11	.565	มาก
1. นักศึกษาคิดว่าการที่มีเพื่อนดีมีส่วนช่วยให้นักศึกษาเป็นคนดี	3.51	1.045	มาก
2. นักศึกษาคิดว่าสภาพแวดล้อมจากที่บ้านมีส่วนในการปฏิบัติตนในชีวิตปัจจุบัน	3.63	.969	มาก
3. เมื่อมีปัญหา นักศึกษาปรึกษาเพื่อนหรือครูที่ปรึกษา	3.75	.974	มาก
รวม	3.66	.696	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 14 ด้าน พบว่านักศึกษามีระดับคุณธรรมในแต่ละด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้

ด้านมารยาทไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านมารยาทไทยพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.11$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยการเดินผ่านผู้ใหญ่อ้อมศีรษะเล็กน้อยเพื่อแสดงความอ่อนน้อมต่อมตนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}= 4.33$) รองลงมา คือ การรับโทรศัพท์หรือการโทรไปกล่าวคำว่าสวัสดิ์ทุกครั้งเมื่อมีการโทร, การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งตอบแทน และแสดงความเคารพรับ,ผม,คะอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ โดยที่แสดงความเคารพรับ,ผม,คะอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.89$)

ด้านความรักสามัคคี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความรักสามัคคี พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.08$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}= 3.97$) รองลงมา คือ การร่วมมือในการทำงานช่วยเหลือผู้อื่นและไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคม ให้ผู้อื่นเดือดร้อนตามลำดับ โดยที่ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมให้ผู้อื่นเดือดร้อนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 4.32$)

ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนันพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.02$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาไม่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงแหล่งการพนันถ้าเราไม่ได้เล่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}= 4.17$) รองลงมา คือ นักศึกษาใช้สารเสพติด, การเล่นไฟในระหว่างการไปทัศนศึกษา ถือเป็นเรื่องธรรมดา, นักศึกษาสูบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า และนักศึกษาเล่นพนันฟุตบอลตามลำดับ โดยที่นักศึกษาเล่นพนันฟุตบอลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.93$)

ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.01$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}= 4.11$) รองลงมา คือ มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์การคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาการทำโครงการอย่างเป็นระบบและนักศึกษาสามารถดัดแปลงเอาความคิดของผู้อื่นมาประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์ตามลำดับ โดยที่นักศึกษาสามารถดัดแปลงเอาความคิดของผู้อื่นมาประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.93$)

ด้านความมีวินัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความมีวินัย พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่คุณกำหนดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.19) รองลงมา คือนักศึกษาที่ขยันเป็นที่ทุกครั้ง นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัย นักศึกษาซัก/รีดชุดนักศึกษาเพื่อเตรียมตัวมาเรียน เมื่อมีการนัดหมายนักศึกษามาตามเวลาที่กำหนด และนักศึกษปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ตามลำดับ โดยที่นักศึกษปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.76)

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา ด้านความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษาสามารถแนะนำช่วยเหลือเรื่องเรียนแก่เพื่อนได้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.19) รองลงมา คือนักศึกษาไม่ชอบเลียนแบบใคร, นักศึกษามั่นใจในการกระทำของตนเอง, กล้าแสดงออกในการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลกล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามลำดับ โดยที่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลกล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้องมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.55)

ด้านความกตัญญู ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความกตัญญู พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์ อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลังมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.05) รองลงมา คือนักศึกษากำลังถือของนักศึกษาเสนอตัวให้ความช่วยเหลืองานครูอาจารย์โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน และรู้จักตอบแทนพระคุณครูอาจารย์ผู้มีพระคุณตามลำดับ โดยที่รู้จักตอบแทนพระคุณครูอาจารย์ผู้มีพระคุณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.69)

ด้านความรับผิดชอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนพร้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.31) รองลงมา คือนักศึกษาปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม นักศึกษาปฏิบัติงานตามขั้นตอนตามที่ครูสอนวางแผนการเรียนที่ต้องรับผิดชอบสอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียน ก่อนที่นักศึกษาจะส่งงานนักศึกษาตรวจด้วยความละเอียดรอบคอบ นักศึกษากล้ารับผิดชอบในการกระทำของตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายงานนักศึกษาสามารถดำเนินการได้เสร็จทันตามเวลา และนักศึกษาศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เสมอ ตามลำดับ โดยที่นักศึกษาศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.63)

ด้านความอดกลั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความอดกลั้นพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยอดทนต่อสิ่งยั่วยู่ได้เป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.84) รองลงมา คือ ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อมและนักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ได้เวลาที่ถูกยั่วยู่ ตามลำดับ โดยที่นักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ได้เวลาที่ถูกยั่วยู่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.73)

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาเมื่อพบกระเป๋าตกอยู่ที่พื้นแต่ไม่ทราบว่าเป็นของใครจึงเก็บไว้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.04) รองลงมา คือ นักศึกษาไม่แน่ใจในคำตอบข้อสอบเลยถามเพื่อนเพื่อความแน่ใจเมื่อมีโอกาส, ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน, ไม่นำผลงานของผู้อื่นแอบอ้างมาเป็นของตน และแสดงความจริงใจต่อหน้าและลับหลังตามลำดับ โดยที่แสดงความจริงใจต่อหน้าและลับหลังมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.55)

ด้านการประหยัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านการประหยัดพบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.73) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษารู้จักนำวัสดุเหลือใช้ และทรัพยากรท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.92) รองลงมา คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรียบง่ายพอประมาณมีเหตุผล ไม่ฟุ้งเฟ้อ, ปิดน้ำ / ปิดไฟทุกครั้งเมื่อเลิกใช้, การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงานที่ทำ และใช้ของส่วนตัว และส่วนรวมอย่างคุ้มค่าตามลำดับ โดยที่ ใช้ของส่วนตัว และส่วนรวมอย่างคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.61)

ด้านการพึ่งตนเอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านการพึ่งตนเอง พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.73) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.08) รองลงมา คือ ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์, สามารถแก้ปัญหาสิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง และสามารถหางานทำเพื่อเลี้ยงตนเองหรือหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ตามลำดับ โดยที่สามารถหางานทำเพื่อเลี้ยงตนเองหรือหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัวมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.53)

ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นที่ดีกว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.88) รองลงมา คือไม่ชอบกล่าวตำหนิผู้อื่นอย่างไร้เหตุผลให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อผู้อื่นสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่นเสมอยอมรับคำติชมจากผู้อื่นอย่างจริงใจคอยให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจชื่นชมยินดีต่อเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลนักศึกษาช่วยจัดสถานที่เวลาวิทยาลัยจัดกิจกรรมต่างๆเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของนักศึกษานักศึกษากล่าวคำว่าขอโทษและนักศึกษารู้เมื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนตามลำดับ โดยที่นักศึกษารู้เมื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.45)

ด้านความสนใจใฝ่รู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษาด้านความสนใจใฝ่รู้ พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษแสวงหาประสบการณ์เพื่อนำมาปรับปรุงในการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.77) รองลงมา คือ แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆอย่างต่อเนื่องกล้าซักถามผู้รู้เมื่อมีข้อสงสัยและพัฒนาตนเองให้มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยอยู่เสมอตามลำดับส่วนการพัฒนาตนเองให้มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยอยู่เสมอมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.47)

สรุปผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ตามคุณลักษณะพึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 15 ด้าน พบว่า นักศึกษามีคุณธรรมอยู่ในระดับมากทั้ง 14 ด้าน คือด้านมารยาทไทยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 ด้านความรักสามัคคีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนคุณธรรมด้านอื่นอีก 11 ด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสมมติฐาน 4.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

	สถานภาพ	เจตคติ	กิจกรรม
1. มีมนุษยสัมพันธ์	-.081	.039	.436**
2. ความมีวินัย	.419**	.228*	-.013
3. ความรับผิดชอบ	.068	.227	.377**
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	.162	.163	.355**
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	.167	.265*	.307**
6. การประหยัด	.152	.202	.499**
7. ความสนใจใฝ่รู้	.135	.193	.351**
8. การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน	.442**	.452**	.034
9. ความรักสามัคคี	.237*	.307**	.193
10. ความกตัญญู	.379**	.197	.053
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.231*	.328**	-.027
12. การพึ่งตนเอง	.179	.146	.174
13. ความอดกลั้น	.050	.080	.339**
14. มารยาทไทย	.091	.219	.556**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่าภาพรวมของปัจจัยด้านสถานภาพพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในด้านการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด($r = .442$) รองลงมาคือ ความมีวินัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .419$) ความกตัญญู ($r = .379$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

และในส่วนของ ความรักสามัคคีมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .237$) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .231$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรม ด้านความมีวินัย การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติด และการพนัน ความกตัญญู เพิ่มขึ้น จะมีปัจจัยด้านสถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความรักสามัคคีและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้าน สถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาพรวมของปัจจัยด้านเจตคติพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในด้านการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน มีความสัมพันธ์ กันสูงสุด ($r = .452$) รองลงมาคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .328$) ความรักสามัคคี ($r = .307$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความเชื่อมั่นในตนเอง ($r = .265$) และความมีวินัย ($r = .228$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้าน เจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับเช่นกัน หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับ คุณธรรมด้านการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน, ความรักสามัคคี, ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น จะมีปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของความมีวินัย และความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาพรวมของปัจจัยด้านกิจกรรมพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในด้านมีมารยาทไทยมีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = .556$) รองลงมาคือ การประหยัด ($r = .499$) มนุษยสัมพันธ์ ($r = .436$) ความรับผิดชอบ ($r = .377$) ความ ซื่อสัตย์สุจริต ($r = .355$) ความสนใจใฝ่รู้ ($r = .355$) ความอดกลั้น ($r = .339$) ความเชื่อมั่นในตนเอง ($r = .307$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ ความอดกลั้น และมารยาทไทย เพิ่มขึ้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านกิจกรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ชุดที่ 1 ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

1. ข้อมูลทั่วไป

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุ 26 – 30 ปี ส่วนอายุต่ำกว่า 18 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด สถาบันการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาลส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันการศึกษาจัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเลย รองลงมาคือ 2 ครั้ง / เดือน, มากกว่า 2 ครั้ง / เดือน และ 1 ครั้ง / เดือนตามลำดับ โดยที่ 1 ครั้ง / เดือนมีจำนวนน้อยที่สุด

2. นักศึกษามีปัจจัยด้านสถานภาพ ปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านกิจกรรม ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปัจจัยด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.82

3. ระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 14 คุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณธรรมของนักศึกษา 14 คุณธรรม คือ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคี ความกตัญญู ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง ความอดกลั้น มารยาทไทย และด้านอื่นๆพบว่านักศึกษามีระดับคุณธรรมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ด้านมารยาทไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.11 รองลงมาเป็นลำดับที่ 2 คือ ด้านความรักสามัคคี มีค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีค่าเฉลี่ย 4.02 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านความ

เชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.91 ด้านความกตัญญู มีค่าเฉลี่ย 3.90 ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.83 ด้านความอดทน มีค่าเฉลี่ย 3.79 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ย 3.78 ด้านการประหยัด และด้านการพึ่งตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.73 ด้านความสนใจใฝ่รู้ มีค่าเฉลี่ย 3.68 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 3.67 และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.66 และ $Z \text{ Value} = 1.6657$ $p = 0.05$

4. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปัจจัยด้านสถานภาพพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ความกตัญญู ($r = .379$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความรักสามัคคีมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .237$) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .231$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านความมีวินัยการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความกตัญญูเพิ่มขึ้น จะมีปัจจัยด้านสถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความรักสามัคคีและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางกับปัจจัยด้านสถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านเจตคติพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .328$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของความมีวินัย ($r = .228$) ความเชื่อมั่นในตนเอง ($r = .265$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ,ความรักสามัคคี, ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจะมีปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของความมีวินัยและความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางกับปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านกิจกรรมพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ ($r = .403$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ ความอดทน มารยาทไทย และอื่น ๆ เพิ่มขึ้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านกิจกรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า

1. ปัจจัยด้านสถานภาพ ปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และปัจจัยด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.82 เนื่องจากปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วยความภูมิใจที่ได้แต่งกายชุดนักศึกษา มีความชื่นชอบที่ทางวิทยาลัยจัดป้ายประกาศโครงการต่าง ๆ ชอบสะสมสิ่งของที่มีตราสัญลักษณ์ มาร่วมกิจกรรมกีฬาสีของทางวิทยาลัย มาร่วมกิจกรรมการไหว้ครูของวิทยาลัย ร่วมงานประเพณีรับน้อง และเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นแสดงว่านักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมมีความรู้สึกที่ค่อนข้างถาวรต่อสิ่งเร้า (สิ่งของ) เหตุการณ์ สถานการณ์และประสบการณ์ที่รู้จักหรือเข้าใจ แล้วมีแนวโน้มให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกนั้นในทางที่ดีมีเจตคติที่ดีต่อสถาบันที่ศึกษา ที่กำหนดเป็นข้อปฏิบัติไว้และให้นักศึกษานำไปประพฤติปฏิบัติกัน และเมื่อปฏิบัติแล้วทำให้คนในสังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข ทั้งตนเองและผู้อื่น ซึ่ง สากร ใจเดจ (2552: 13-15 , 22-23) กล่าวว่า เจตคติ เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งมีติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ สิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองไม่มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (2547: 10) ได้กล่าวว่า เจตคติคือ ความรู้สึกหรือท่าทีของ บุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึกหรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ รองลงมาปัจจัยด้านสถานภาพเนื่องจากปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย นักศึกษาสนิทสนมกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักศึกษา ผู้ปกครองมีเวลาให้คำแนะนำ นักศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองช่วยแก้ไขปัญหให้ได้ สมาชิกในบ้านทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานประจำวันของครอบครัว สมาชิกในครอบครัวสนใจและห่วงใยนักศึกษา สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัวแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆได้ นักศึกษามีโอกาสได้ช่วยงานสาธารณสุขของชุมชน และนักศึกษาได้รับการเชื่อถือยกย่องและยอมรับจากสมาชิกของชุมชนแสดงว่านักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมได้รับการอบรมเลี้ยงดูได้รับการดูแลจากบุคคลหรือสมาชิกในครอบครัวจึงทำให้นักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมมีสถานภาพที่ดี มีความคิดที่ดีจากการอบรมเลี้ยงดู และมีแนวโน้มให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกนั้นในทางที่ดีมีสถานภาพที่ดีต่อสถาบันที่ศึกษา และเมื่อปฏิบัติแล้วทำให้คนในสังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข ทั้งตนเองและผู้อื่น ซึ่งประสาท หลักศิลา (2534) อธิบายว่า สถานภาพคือ ตำแหน่งหรือหน้าที่การงานซึ่งกำหนดขึ้นในโครงรูป หรือระบบของสังคม ในแต่ละระบบของสังคมย่อมมีตำแหน่งหรือสถานภาพต่าง ๆ และมีระเบียบหรือบรรทัดฐานสำหรับแนวทางปฏิบัติของตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ คู่กันไปด้วยเสมอและปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านกิจกรรมประกอบด้วยนักศึกษาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของวิทยาลัย นักศึกษาเข้าร่วม

กิจกรรมของวิทยาลัยเป็นประจำ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัย นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรวันสถาปนาวิทยาลัย และนักศึกษาเข้าร่วมงานนิทรรศการทางวิชาการเพื่อการแนะแนวจุดประกายสายอาชีพ แสดงว่านักศึกษาช่างอุตสาหกรรมมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางวิทยาลัย ให้ความร่วมมือในการกิจกรรมกับทางวิทยาลัยจัดขึ้น ทางวิทยาลัยคอยจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ความควบคุมแนะนำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งที่ให้นักศึกษาเป็นคนให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่างๆ ซึ่งกูด (Good. 1978: 562-563) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นแผนกิจกรรมและดำเนินงาน ซึ่งนักศึกษาหรือสถาบันจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดง ความสนใจ ความสามารถ แต่ไม่มีการให้หน่วยกิจ และจัดหาเงินมาดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต้องอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เจคอบสัน (Jacobson. 1963: 272) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น ในสถานศึกษาถูกเรียกชื่อต่างๆ กัน เช่น กิจกรรมรวมหลักสูตร (Co-curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) เป็นต้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528: 130-131) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษา จัดขึ้นเพื่อพัฒนา นักศึกษาในด้าน ต่างๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็น ส่วนหนึ่งของผลการศึกษาเป็นงานที่สถาบันจัดให้แก่ นักศึกษา หรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเอง เพื่อพัฒนาตัวนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

2. ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 14 ด้าน พบว่า นักศึกษามีระดับคุณธรรมอยู่ในระดับมากทั้ง 14 ด้าน ซึ่งด้านมารยาทไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.11 ด้านความรักสามัคคี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านการละเว้นสิ่งเสพติด และการพนัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนคุณธรรมด้านอื่น อีก 11 ด้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสมมติฐาน 4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากคุณธรรมเหล่านี้เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ได้รับมาจากการเลี้ยงดู สั่งสอนจากครอบครัว และครู เป็นพฤติกรรมที่ได้กระทำด้วยความพอใจเป็นความดีที่มีอยู่ในตัวอันมีค่าต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ คมกฤษ ใจคำปัน (2544: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม พื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความกตัญญูกตเวที การพึ่งตนเอง การรู้จักประมาณตนเอง และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า ทุกคุณธรรมมีความสัมพันธ์กัน ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสอดคล้องกับ สุรชาติ วงศ์อารีย์ (2535: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความรับผิดชอบ กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่ามีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน และสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ที่ได้รับการสอนแบบ บูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการบันทึกของเจอร์นัล ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความ รับผิดชอบความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษามีพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมิน 3 ครั้ง มีการพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร ณ เชียงใหม่ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเทคนิคการสอนคุณธรรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง พบว่า เทคนิคการสอนส่วนใหญ่ใช้การสอดแทรกในชั้นเรียน (สอดแทรกในทุกกระบวนการวิชาแล้วแต่ผู้สอน) และสอดแทรกในกิจกรรม มีมากที่สุดร้อยละ 63.10 และสอนแบบเป็นทางการ (ในลักษณะวิชาบังคับพื้นฐาน) คิดเป็นร้อยละ 33.80 ดังนั้นคุณธรรมจึงเป็นคุณลักษณะที่ดีของอุปนิสัย เป็นคุณภาพหรือนิสัยของมนุษย์ซึ่งคนทั่วไปชมเชยและเห็นคุณค่าเป็นการจัดระเบียบจนเป็นนิสัยของแรงกระตุ้นทางจิตใจเป็นเจตคติ หรือรูปแบบแสดงออกซึ่งคุณค่าความดีทางศีลธรรม

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานภาพ เจตคติ และกิจกรรมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปัจจัยด้านสถานภาพพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ความภาคภูมิใจ ($r = .379$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความรักสามัคคีมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .237$) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .231$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านความมีวินัย การละเว้นสิ่งเสพยาเสพติด และการพนัน ความภาคภูมิใจเพิ่มขึ้น จะมีปัจจัยด้านสถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของ ความรักสามัคคีและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางกับปัจจัยด้านสถานภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวได้ว่าประสาทหลักศิลา (2534) อธิบายว่า สถานภาพ คือ ตำแหน่งหรือหน้าที่การงานซึ่งกำหนดขึ้นในโครงสร้างหรือระบบของสังคม ในแต่ละระบบของสังคมย่อมมีตำแหน่งหรือสถานภาพต่าง ๆ และมีระเบียบหรือบรรทัดฐานสำหรับแนวทางปฏิบัติของตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ คู่กันไปด้วยเสมอ

ปัจจัยด้านเจตคติพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($r = .328$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของความมีวินัย ($r = .228$) ความเชื่อมั่นในตนเอง ($r = .265$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติดและการพนัน ,ความรักสามัคคี, ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจะมีปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในส่วนของความมีวินัยและความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์ทางกับปัจจัยด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวได้ว่า สุชา จันทร์เอม และ สุรางค์ จันทร์เอม (2547: 104) ให้ความหมายเจตคติ คือความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึก หรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ สงวนศรี วิรัชชัย (2548: 61) ให้ความหมายเจตคติ คือสภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ(วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัว

ตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่ ชม ภูมิภาค (2525: 64) ให้ความหมายเจตคติ คือวิถีทางที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง คำจำกัดความเช่นนี้มีใช้จำกัดความเชิงวิชาการมากนักแต่หากเราจะพิจารณาโดยละเอียดแล้วเราก็พอจะมองเห็นความหมายของมันลึกซึ้งชัดเจนพอดูเมื่อพูดว่าคือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ก็หมายความว่าเจตคตินั้นมีวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ที่เจตติจะมุ่งตรงต่อนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ อาจจะเป็นบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ นโยบายหรืออื่นๆ อาจจะเป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ดังนั้นวัตถุประสงค์แห่งเจตคตินั้นอาจจะเป็นอะไรก็ได้ที่คนรับรู้หรือคิดถึงความรู้สึกเช่นนี้อาจจะเป็นในด้านการจงใจหรืออารมณ์และเช่นเดียวกันแรงจูงใจแบบอื่นๆก็ดูได้จากพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น เจตติต่อศาสนาหากเป็นเจตคติที่ดีเราจะเกิดความเคารพในวัดเราจะเกิดความรู้สึกว่าศาสนาหรือวัดนั้นจะเป็นสิ่งจรรโลงความสงบสุข เรายินดีบริจาคทำบุญร่วมกับวัดเราจะพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นความพร้อมที่จะถูกกระตุ้นด้วยวัตถุประสงค์

ด้านกิจกรรมพบว่า ระดับคุณธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอื่นๆ ($r = .403$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า นักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ ความอดกลั้น มารยาทไทย และอื่นๆ เพิ่มสูงขึ้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านกิจกรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังคำกล่าว กู๊ด (Good, 1978: 562-563) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นแผนกิจกรรมและดำเนินงาน ซึ่งนักศึกษาหรือสถาบันจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความสามารถ แต่ไม่มีการให้หน่วยกิจ และจัดหาเงินมาดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต้องอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เจคอบสัน (Jacobson, 1963: 272) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาถูกเรียกชื่อต่างๆ กัน เช่น กิจกรรมรวมหลักสูตร (Co-curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) เป็นต้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528: 130-131) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาเป็นงานที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษา หรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเองเพื่อพัฒนาตัวนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา สถาบันการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาตลอดปีการศึกษาเพราะการจัดโครงการจะทำให้ให้นักศึกษาได้ฝึกพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นเป็นพฤติกรรมถาวรได้

2. ควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมด้านต่างๆ ในทุกชั่วโมงการสอน จะทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในหลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเรื่องพฤติกรรมรวมไปถึง ทักษะคติของนักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและจริยธรรม
2. ศึกษาความสัมพันธ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษากับวัฒนธรรมองค์กร
3. ศึกษาปัจจัยสิ่งเร้าที่ทำให้นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2542). **กรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษาดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- คมกฤษ ใจคำป็น. (2544). **การสร้างแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เจตน์ คงด้วง, ว่าที่ ร.ต.. (2547). **การพัฒนากระบวนการเทียบโอนประสบการณ์อาชีพเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ.** วิทยานิพนธ์ คอ.ม.กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2546). **บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งชาติ ชุติการศึกษเพื่อคุณธรรม.** กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- (2525). **การปลูกฝังจริยธรรม.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. (2538). **เอกสารคำสอนการสอนค่านิยมและจริยธรรม.** คณะศึกษาศาสตร์: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนะ กลีการ์. (2546). **เอกสารประกอบการสัมมนา Education Enterprise Linkages: Developing And Qualifications.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิ. (2522). **การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิ; และเพ็ญแข ประจันปัจฉนีก. (2520). **จริยธรรมของเยาวชนไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไทรรัตน์ กาญจนโรจน์พันธ์. (2541). **สภาพการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยการอาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). **การจัดกิจกรรมนิสิต/นักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับบัณฑิต อุดมคติไทย.** คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้คุณธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และจริยธรรม.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ธำรง บัวศรี. (2531). **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา.** กรุงเทพฯ: เอรಾವังการพิมพ์.

- นพมาศ วีระเวคิน. (2534). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภาพร ณ เชียงใหม่. (2548). **เทคนิคการสอนคุณธรรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
การวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ปี 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประเทศไทย.
- นิตยา มีชัย. (2530). **การสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของครูพลศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). **คู่มืออาจารย์: การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน = Handbook : Measurement and evaluation in teach**. กรุงเทพฯ: บี แอนด์ บี พับลิเคชั่น.
- บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ. (2539). **ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2540). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูทธ ละม้ายแซ. (2532). **การสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะศึกษานิเทศก์**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาท หลักศิลา. (2534). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้าการพิมพ์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2540). **บันทึกปลัดกระทรวงศึกษาธิการ**. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2556,
จาก Moe.go.th./main2/lode/data/book/Panom04.doc.
- พงษ์ศักดิ์ พูลสวัสดิ์. (2532). **การสร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์เทพ ศรีจันทร์. (2548). **การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนโรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด**.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- มณฑิชา ทองศาสตรา. (2545). **ปัญหาการเทียบโอนหน่วยกิตตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2553). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ ประยุกต์ที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและการบันทึกเจอร์นัล**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์. ถ่ายเอกสาร.

- ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542. (2542). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. (2527). รายงานการวิจัยการศึกษาระบบการเทียบโอนประกอบการณ์วิชาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วรรณช เหมือนพลอย. (2537). ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตเมือง กับโรงเรียนเขตชนบท ของจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วรวิทย์ สุดเขต. (2530). การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมที่สังเกตได้ในโรงเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2528). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนิสิตนักศึกษา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาส่วนวิจัยและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.
- วิชาการ, กรม. (2543). แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- วิชัย ต้นศิริ. (2543). กรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.
- ศึกษาริการ, กระทรวง. (2540). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- สงวนศรี วิรัชชัย. (2548). จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร .
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (2546). คู่มือการศึกษาการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรม, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: แผนกเอกสารการพิมพ์.
- สมควร บุตรदान้อย. (2538). การสร้างแบบทดสอบวัดหิริ-โอตตปเปสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตต์ เครือสุคนธ์. (2539). การศึกษาคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกล ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตกลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สาคร ใจเด็ด. (2552). การสร้างแบบวัดคุณธรรมกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ สำหรับครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาโท กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สามัญศึกษา , กรม. (2535). คู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ.
- สิริลักษณ์ หาญพัฒนานุกูล. (2546). รายงานการวิจัยการศึกษาระบบการเทียบโอนประสบการณ์วิชาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. สุธา จันท์เอม; และสุรางค์ จันท์เอม. (2547). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- สุทธิรักษ์ ไชยวุฒิ. (2547). การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตร คุณานุกร. (2543). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- สุรชาติ วงศ์อารีย์. (2535). การสร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความขยัน ความมีวินัย และความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 จ.อุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน. (2544). แนวทางการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ขั้น พื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2547). เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชีวศึกษา, กรม. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรับปรุง 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อุทุมพร จามรمان. (2530). วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Collins , Christopher. (1970). **The act of poetry : a practical introduction of the reading of poems.** New York: Random House.

- Ebel , Robert L, Frisble , David A. (1986). **Essentials of educational measurement**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Ebel , Robert L. (1972). **Essentials of educational measurement**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Good, Carter V. (1978). **Dictionary of Education**. New York: Mo Graw–Hill Book Company.
- Jacobson , William C Reavis; & Jame D Logsdon. (1963). **The effective school principal**. Englewood Cliffs , N.J. Prentice-Hall.
- Kerlinger, Fred N. (1986). **Foundations of behavioral research**. New York: Holt, Rinehart And Winston.
- Khan , Mahmood A. (1987). **Foodservice operations**. Westport, Conn.: AVI .
- Richard , Herbert C.; et al. (1984). "Moral Reasoning and Classroom Conduct".
Paper Presented at the Annual Convention of the American Psychological Association. 92nd ed. Toronto, Ontario, Canada, : 24-28 ; August.
- Rokeach, H. (1970). **Beliefs, Attitudes, and Values**. San Francisco Jossey Buss.
- Romane, Thomas John. (1985). "A Progame to Promote Moral Development Through Elementary School Physical Education." **Dissertation Abstracts International**.
- Schneider, Bary H. (1979). "An Elaboration of the Selationship between Parental and Childrens Moral Development". **Dissertation Abstracts International**.
- Siefring , John Joseph. (1981). "Intelligence, Sex and Behavioral Correlates of Moral Reasoning of Public Junior High School Student." **Dissertation Abstracts International**.
- Titus , H.H. (1936). **Ethics for Today** . New York: American Book.
- Walters , M.L.; et al. (1966). **The Holt Basic Dictionary of America**. New York: Holt Rinehart And Winston.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัยของนักศึกษา
- แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาค่า IOC

แบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามเพื่อศึกษาเรื่องคุณธรรมของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง
ขอรับรองว่าคำตอบของท่าน ไม่มีมีการอ้างอิงถึงตัวบุคคล ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น จึงใคร่ขอความ
ร่วมมือจากทุกท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

สำหรับเจ้าหน้าที่

ลำดับที่แบบสอบถาม

เพศ

ชาย

หญิง

อายุ

18 - 25 ปี

26 - 30 ปี

31 - 35 ปี

สูงกว่า 35 ปี

ท่านจบการศึกษาจากสถาบันใด

สถาบันการศึกษาของรัฐบาล

สถาบันการศึกษาของเอกชน

ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับใดก่อนที่จะศึกษาต่อชั้นปวส.

- มัธยมต้น
- ปวช.
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้น

- ไม่เคยเลย
- 1 ครั้ง / เดือน
- 2 ครั้ง / เดือน
- มากกว่า 2 ครั้ง / เดือน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ปัจจัยด้านสถานภาพ						
1. นักศึกษาสนิทสนมกับผู้ปกครอง						
2. ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักศึกษา						

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ปัจจัยด้านสภาพ						
3. ผู้ปกครองมีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างเต็มที่						
4. เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้						
5. สมาชิกในบ้านทุกคนมีส่วนรับผิดชอบในงานประจำวันของครอบครัว						
6. สมาชิกในครอบครัวสนใจและห่วงใยนักศึกษา						
7. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยวันละ1มื้อ						
8. สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพซึ่งกันและกัน						
9. สมาชิกในครอบครัวแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี						
10. นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆได้						
11. นักศึกษามีโอกาสได้ช่วยงานสาธารณสุขของชุมชน						
12. นักศึกษาได้รับการเชื่อถือยกย่องและยอมรับจากสมาชิกของชุมชน						
ปัจจัยด้านเจตคติ						
13. นักศึกษามีความภูมิใจที่ได้แต่งกายชุดนักศึกษา						

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
14. นักศึกษามีความชื่นชอบที่ทางวิทยาลัย ติดป้ายประกาศโครงการต่างๆ						
15. นักศึกษาชอบสะสมสิ่งของที่มีตรา สัญลักษณ์						
16. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมกีฬาสีของ ทางวิทยาลัย						
17. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมการไหว้ครู ของวิทยาลัย						
18. นักศึกษาเข้าร่วมงานประเพณีรับน้อง						
19. นักศึกษาเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทาง วิทยาลัยจัดขึ้น						
ปัจจัยด้านกิจกรรม						
20. นักศึกษาให้ความร่วมมือและ สนับสนุนการปฏิบัติงานของวิทยาลัย						
21. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย เป็นประจำ						
22. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน กีฬาสีภายในวิทยาลัย						
23. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตัก บาตรวันสถาปนาวิทยาลัย						
24. นักศึกษาเข้าร่วมงานนิทรรศการทาง วิชาการเพื่อการแนะแนวจุดประกายสาย อาชีพ						

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขอให้ท่านอ่านรายการประเมินต่อไปนี้ที่ละรายการ และพิจารณาว่าพฤติกรรมท่านอยู่ในระดับใดแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงโดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับที่ 1 ปฏิบัติโดยผู้อื่นเป็นผู้สั่ง กำกับดูแลให้ปฏิบัติ

ระดับที่ 2 ปฏิบัติโดยผู้อื่นคอยเตือน หรือแนะนำ

ระดับที่ 3 ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นแนะนำ

ระดับที่ 4 ปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี

ระดับที่ 5 ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ และสามารถแนะนำและชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติได้

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
มีมนุษยสัมพันธ์						
1. คอยให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ						
2. สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่นเสมอ						
3. ชื่นชมยินดีต่อเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับรางวัล						
4. ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อผู้อื่น						
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นที่ดีกว่า						
6. ยอมรับคำติชมจากผู้อื่นอย่างจริงใจ						
7. ไม่ชอบกล่าวตำหนิผู้อื่นอย่างไรเหตุผล						

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
8. นักศึกษาช่วยจัดสถานที่เวลาวิทยาลัย จัดกิจกรรมต่างๆ						
9. นักศึกษารู้เมื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความ เดือดร้อน						
10. เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนจากการ กระทำของนักศึกษา นักศึกษากล่าวคำว่า ขอโทษ						
ความมีวินัย						
11. นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ของวิทยาลัย						
12. นักศึกษาซัก/รีดชุดนักศึกษาเพื่อ เตรียมตัวมาเรียน						
13. นักศึกษาปฏิบัติตามคำสอนของ ศาสนาที่ตนนับถือ						
14. เมื่อมีการนัดหมายนักศึกษามาตาม เวลาที่กำหนด						
15. นักศึกษาทึ่งขยะเป็นที่ทุกครั้ง						
16. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่คุณ กำหนด						
ความรับผิดชอบ						
17. นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียน พร้อม						
18. นักศึกษาปฏิบัติงานตามขั้นตอนตามที่ ครูสอน						
19. วางแผนการเรียนที่ต้องรับผิดชอบ สอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียน						

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
20. ก่อนที่นักศึกษาจะส่งงานนักศึกษา ตรวจด้วยความละเอียดรอบคอบ						
21. เมื่อได้รับมอบหมายงานนักศึกษา สามารถดำเนินการได้เสร็จทันตามเวลา						
20. นักศึกษาศึกษาหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่างๆเสมอ						
22. นักศึกษากล้ารับผิดชอบในการกระทำ ของตนเอง						
23. นักศึกษาปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความ ปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม						
ความซื่อสัตย์สุจริต						
24. เมื่อพบกระเป๋าทิ้งอยู่ที่พื้นแต่ไม่ทราบ ว่าเป็นของใครจึงเก็บไว้						
25. แสดงความจริงใจต่อหน้าและลับหลัง						
26. ไม่นำผลงานของผู้อื่นแอบอ้างมาเป็น ของตน						
27. นักศึกษาไม่แน่ใจในคำตอบข้อสอบ เลยถามเพื่อนเพื่อความแน่ใจเมื่อมีโอกาส						
28. ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน						
ความเชื่อมั่นในตนเอง						
29. กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง						
30. นักศึกษามั่นใจในการกระทำของตนเอง						
31. นักศึกษาไม่ชอบเลียนแบบใคร						

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
32.สามารถแนะนำช่วยเหลือเรื่องเรียนแก่เพื่อนได้						
33.กล้าแสดงออกในการเสนอความคิดเห็นต่างๆ						
การประหยัด						
34.การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงานที่ทำ						
35.ใช้ของส่วนตัว และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า						
36.ปิดน้ำ / ปิดไฟทุกครั้งเมื่อเลิกใช้						
37.รู้จักนำวัสดุเหลือใช้ และทรัพยากรท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์						
38.ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรียบง่าย พอประมาณ มีเหตุผล ไม่ฟุ้งเฟ้อ						
ความสนใจใฝ่รู้						
39.แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆอย่างต่อเนื่อง						
40. กล้าซักถามผู้รู้เมื่อมีข้อสงสัย						
41.พัฒนาตนเองให้มีความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยอยู่เสมอ						
42.แสวงหาประสบการณ์เพื่อนำมาปรับปรุงในการดำเนินชีวิต						
การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน						
43.นักศึกษาสุบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า						

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
44. นักศึกษาใช้สารเสพติด						
45. นักศึกษาเล่นพนันฟุตบอล						
46. การเล่นไฟในระหว่างการไปทัศนศึกษาถือเป็นเรื่องธรรมดา						
47. ไม่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงแหล่งการพนันถ้าเราไม่ได้เล่น						
ความรักสามัคคี						
48. ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท						
49. ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมให้ผู้อื่นเดือดร้อน						
50. การร่วมมือในการทำงานช่วยเหลือผู้อื่น						
ความกตัญญู						
51. รู้จักตอบแทนพระคุณครูอาจารย์ผู้มีพระคุณ						
52. มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง						
53. เมื่อครูกำลังถือของนักศึกษาเสนอตัวให้ความช่วยเหลืองานครูอาจารย์โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน						
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆ						
54. มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาการทำโครงการอย่างเป็นระบบ						
55. สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม						

ประเด็น	คะแนนที่ได้					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
56. นักศึกษาสามารถดัดแปลงเอาความคิด ของผู้อื่นมาประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์						
การพึ่งตนเอง						
57. สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง						
58. สามารถหางานทำเพื่อเลี้ยงตนเองหรือ หารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัว						
59. สามารถแก้ปัญหาสิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วย ตนเอง						
ความอดกลั้น						
60. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์						
61. นักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เวลาที่ถูกยั่ว						
62. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อเผชิญ กับปัญหาต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม						
63. อดทนต่อสิ่งยั่วๆได้เป็นอย่างดี						
มารยาทไทย						
64. แสดงความเคารพครับ, ผม, ค่ะอย่าง สม่ำเสมอ						
65. การเดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะเล็กน้อย เพื่อแสดงความอ่อนน้อมต่อมตน						
66. การรับโทรศัพท์หรือการโทรไปกล่าวคำ ว่าสวัสดีทุกครั้งเมื่อมีการโทร						
67. การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งตอบ แทน						

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ

สรุปการหาค่าวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในส่วนของนักศึกษา

ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4			
ส่วนที่1 ปัจจัยด้านสภาพ							
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว							
1.เพศ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
2.อายุ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
3.นักศึกษาจบการศึกษาจากสังกัดใด	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
4.นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับใดก่อนที่จะศึกษาต่อชั้นปวส.	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
5.ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมของนักศึกษา							
ปัจจัยด้านสภาพ							
1. ความสนิทสนมกับผู้ปกครอง	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
2. ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
3. ผู้ปกครองมีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างเต็มที่	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
4. เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
5. สมาชิกในบ้านทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานประจำวันของครอบครัว	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
6. สมาชิกในครอบครัวสนใจและห่วงใยนักศึกษา	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
7. สมาชิกในครอบครัวของนักศึกษามีโอกาสรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยวันละ1มื้อ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
8. สมาชิกในครอบครัวมีความเคารพซึ่งกันและกัน	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
9. สมาชิกในครอบครัวแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4			
10. นักศึกษาเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆได้	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
11. นักศึกษามีโอกาสได้ช่วยงานสาธารณสุขของชุมชน	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
12. นักศึกษาได้รับการเชื่อถือยกย่องและยอมรับจากสมาชิกของชุมชน	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
ปัจจัยด้านเจตคติ							
13. นักศึกษามีความภูมิใจที่ได้แต่งกายชุดนักศึกษา	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
14. นักศึกษามีความชื่นชอบที่ทางวิทยาลัยติดป้ายประกาศโครงการต่างๆ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
15. นักศึกษาชอบสะสมสิ่งของที่มีตราสัญลักษณ์	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
16. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมกีฬาของทางวิทยาลัย							
17. นักศึกษามาร่วมกิจกรรมการไหว้ครูของวิทยาลัย	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
18. นักศึกษาเข้าร่วมงานประเพณีรับน้อง	1	0	1	1	3	0.75	ใช้ได้
19. นักศึกษาเข้าร่วมงานเลี้ยงรุ่นที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้น	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
ปัจจัยด้านกิจกรรม							
20. นักศึกษาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของวิทยาลัย	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
21. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยเป็นประจำ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
22. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัย	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
23. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรวันสถาปนาวิทยาลัย	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4			
62.ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
63.อดทนต่อสิ่งยั่วยู่ได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
มารยาทไทย							
64. แสดงความเคารพรับ, ผม, ค่ะ อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
65. การเดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะเล็กน้อยเพื่อแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตน	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
66. การรับโทรศัพท์หรือการโทรไปกล่าวคำว่าสวัสดิ์ทุกครั้งเมื่อมีการโทร	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
67. การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับรับสิ่งตอบแทน	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้

ค่า IOC = $88.75/100$

= 0.88

สรุปว่าแบบสอบถามชุดนี้ใช้ได้

Frequencies

Notes

Output Created	07-JUL-2013 21:35:28	
Comments		
Input	Data	D:_____1.sav
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	75
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=เพศ อายุ สถาบันกา การศึกษา ความถี่ /ORDER= ANALYSIS .	
Resources	Elapsed Time	0:00:00.03
	Total Values Allowed	149796

Statistics

		เพศ	อายุ	สถาบันกา	การศึษา	ความถี่
N	Valid	75	75	75	75	75
	Missin g	0	0	0	0	0

Frequency Table

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	72	96.0	96.0	96.0
	2	3	4.0	4.0	100.0
	Total	75	100.0	100.0	

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2	16	21.3	21.3	21.3
	3	26	34.7	34.7	56.0
	4	17	22.7	22.7	78.7
	5	16	21.3	21.3	100.0
	Total	75	100.0	100.0	

สถาบันการศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	47	62.7	62.7	62.7
2	28	37.3	37.3	100.0
Total	75	100.0	100.0	

การศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	29	38.7	38.7	38.7
2	41	54.7	54.7	93.3
3	5	6.7	6.7	100.0
Total	75	100.0	100.0	

ความถี่

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	26	34.7	34.7	34.7
2	12	16.0	16.0	50.7
3	21	28.0	28.0	78.7
4	16	21.3	21.3	100.0
Total	75	100.0	100.0	

Descriptives

Notes

Output Created		07-JUL-2013 21:36:24
Comments		
Input	Data	D:_____1.sav
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	75
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	All non-missing data are used.

Syntax	<pre> DESCRIPTIVES VARIABLES=ส่วน2.1 ส่วน2.2 ส่วน2.3 ส่วน2.4 ส่วน2.5 ส่วน2.6 ส่วน2.7 ส่วน2.8 ส่วน2.9 ส่วน2.10 ส่วน 2.11 ส่วน2.12 ส่วน2.13 ส่วน2.14 ส่วน 2.15 ส่วน2.16 ส่วน2.17 ส่วน2.18 ส่วน 2.19 ส่วน2.20 ส่วน2.21 ส่วน2.22 ส่วน 2.23 ส่วน2.24 ส่วน3.1 ส่วน3.2 ส่วน3.3 ส่วน3.4 ส่วน3.5 ส่วน3.6 ส่วน3.7 ส่วน3.8 ส่วน3.9 ส่วน3.10 ส่วน3.11 ส่วน3.12 ส่วน3.13 ส่วน3.14 ส่วน3.15 ส่วน3.16 ส่วน3.17 ส่วน3.18 ส่วน3.19 ส่วน3.20 ส่วน3.21 v52_a ส่วน3.22 ส่วน3.23 ส่วน 3.24 ส่วน3.25 ส่วน3.26 ส่วน3.27 ส่วน 3.28 ส่วน3.29 ส่วน3.30 ส่วน3.31 ส่วน 3.32 ส่วน3.33 ส่วน3.34 ส่วน3.35 ส่วน 3.36 ส่วน3.37 ส่วน3.38 ส่วน3.39 ส่วน 3.40 ส่วน3.41 ส่วน3.42 ส่วน3.43 ส่วน 3.44 ส่วน3.45 ส่วน3.46 ส่วน3.47 ส่วน 3.48 ส่วน3.49 ส่วน3.50 ส่วน3.51 ส่วน 3.52 ส่วน3.53 ส่วน3.54 ส่วน3.55 ส่วน 3.56 ส่วน3.57 ส่วน3.58 ส่วน3.59 ส่วน 3.60 ส่วน3.61 ส่วน3.62 ส่วน3.63 ส่วน 3.64 ส่วน3.65 ส่วน3.66 ส่วน3.67 ส่วน 3.68 ส่วน3.69 ส่วน3.70 ส่วน3.71 /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX . </pre>
Resources	Elapsed Time 0:00:00.02

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ส่วน2.1	75	2	5	3.92	.941
ส่วน2.2	75	2	5	4.07	.859
ส่วน2.3	75	2	5	4.04	.761
ส่วน2.4	75	2	5	4.16	.855
ส่วน2.5	75	2	5	4.04	.829
ส่วน2.6	75	2	5	4.01	.814
ส่วน2.7	75	2	5	4.00	.805
ส่วน2.8	75	2	5	4.13	.827
ส่วน2.9	75	2	5	4.11	.894
ส่วน2.10	75	2	5	3.69	.972
ส่วน2.11	75	2	5	3.95	.928
ส่วน2.12	75	1	5	3.93	1.057
ส่วน2.13	75	2	5	4.00	.838
ส่วน2.14	75	3	5	4.23	.798
ส่วน2.15	75	2	5	4.20	.838
ส่วน2.16	75	2	5	3.97	.900
ส่วน2.17	75	2	5	4.15	.833

ส่วน2.18	75	2	5	3.85	.926
ส่วน2.19	75	2	5	3.71	.897
ส่วน2.20	75	2	5	3.87	.890
ส่วน2.21	75	2	5	3.73	.935
ส่วน2.22	75	2	5	3.88	.885
ส่วน2.23	75	1	5	3.83	1.005
ส่วน2.24	75	2	5	3.77	.967
ส่วน3.1	75	2	5	3.65	.951
ส่วน3.2	75	2	5	3.69	1.013
ส่วน3.3	75	1	5	3.61	1.077
ส่วน3.4	75	2	5	3.77	1.008
ส่วน3.5	75	2	5	3.88	.944
ส่วน3.6	75	2	5	3.67	.977
ส่วน3.7	75	2	5	3.80	1.013
ส่วน3.8	75	2	5	3.60	.973
ส่วน3.9	75	2	5	3.45	.990
ส่วน3.10	75	2	5	3.60	.885
ส่วน3.11	75	2	5	4.03	.838
ส่วน3.12	75	2	5	4.00	.973
ส่วน3.13	75	2	5	3.76	.913
ส่วน3.14	75	2	5	3.89	1.073
ส่วน3.15	75	2	5	4.09	.873
ส่วน3.16	75	3	5	4.19	.711
ส่วน3.17	75	2	5	4.31	.838
ส่วน3.18	75	2	5	3.84	.987
ส่วน3.19	75	2	5	3.79	.977
ส่วน3.20	75	2	5	3.72	1.008
ส่วน3.21	75	2	5	3.65	1.007
V52_A	75	2	5	3.63	1.037
ส่วน3.22	75	2	5	3.68	.903
ส่วน3.23	75	2	5	3.99	.937
ส่วน3.24	75	2	5	4.04	.992
ส่วน3.25	75	2	5	3.55	.905
ส่วน3.26	75	2	5	3.69	1.026
ส่วน3.27	75	2	5	3.80	.915
ส่วน3.28	75	2	5	3.80	.900
ส่วน3.29	75	2	5	3.55	1.031
ส่วน3.30	75	2	5	3.88	.885
ส่วน3.31	75	2	5	4.16	.772
ส่วน3.32	75	2	5	4.19	.896
ส่วน3.33	75	2	5	3.80	1.013
ส่วน3.34	75	2	5	3.63	.969
ส่วน3.35	75	2	5	3.61	1.102
ส่วน3.36	75	2	5	3.69	1.052
ส่วน3.37	75	2	5	3.92	1.088
ส่วน3.38	75	2	5	3.79	.859
ส่วน3.39	75	2	5	3.75	1.001

	N of Rows in Working Data File	75
Missing Value Handling	Definition of Missing Cases Used	User defined missing values are treated as missing. All non-missing data are used.
Syntax		DESCRIPTIVES VARIABLES=m2_สถานภ m2_เจตคต m2_กิจกร m3_มนุษย m3_วินัย m3_รับผิ m3_ชีออส m3_ชีอ m3_ประหย m3_ไฟรุ m3_การพน m3_สามัค m3_กตัญญ m3_ริเร m3_พืงต m3_ค.อดก m3_มารยา /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .
Resources	Elapsed Time	0:00:00.03

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
M2_สถานภ	75	2.42	4.83	4.0044	.52898
M2_เจตคต	75	2.71	4.86	4.0152	.53636
M2_กิจกร	75	2.20	5.00	3.8160	.69263
M3_มนุษย	75	2.10	4.70	3.6733	.61542
M3_วินัย	75	2.33	5.00	3.9933	.62508
M3_รับผิ	75	2.75	4.75	3.8250	.47086
M3_ชีออส	75	2.60	5.00	3.7760	.61509
M3_ชีอ	75	2.40	4.80	3.9147	.52831
M3_ประหย	75	2.20	5.00	3.7280	.68152
M3_ไฟรุ	75	2.25	5.00	3.6800	.76069
M3_การพน	75	2.60	5.00	4.0160	.59344
M3_สามัค	75	2.33	5.00	4.0844	.64397
M3_กตัญญ	75	2.00	5.00	3.9022	.75292
M3_ริเร	75	2.00	5.00	4.0133	.79684
M3_พืงต	75	2.25	5.00	3.7267	.71916
M3_ค.อดก	75	2.33	5.00	3.7867	.58674
M3_มารยา	75	3.00	5.00	4.1133	.56547
Valid N (listwise)	75				

Out put

สมมติฐาน 1

Group Statistics

	สถาบันกา	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
M3_มนุษย์	1	47	3.6809	.62611	.09133
	2	28	3.6607	.60818	.11493
M3_วินัย	1	47	4.0142	.58030	.08465
	2	28	3.9583	.70364	.13298
M3_รับผิดชอบ	1	47	3.7819	.45777	.06677
	2	28	3.8973	.49189	.09296
M3_ซื่อสัตย์	1	47	3.7447	.57891	.08444
	2	28	3.8286	.67925	.12837
M3_ซื่อสัตย์	1	47	3.9149	.56221	.08201
	2	28	3.9143	.47587	.08993
M3_ประหยัด	1	47	3.7447	.69495	.10137
	2	28	3.7000	.66999	.12662
M3_ใฝ่รู้	1	47	3.6543	.69069	.10075
	2	28	3.7232	.87755	.16584
M3_การพนัน	1	47	4.0511	.58898	.08591
	2	28	3.9571	.60701	.11471
M3_สามัคคี	1	47	4.0567	.63823	.09310
	2	28	4.1310	.66258	.12522
M3_กตัญญู	1	47	3.9645	.66751	.09737
	2	28	3.7976	.88117	.16652
M3_ริเริ่ม	1	47	3.9716	.80706	.11772
	2	28	4.0833	.78894	.14910
M3_พึ่งตนเอง	1	47	3.6862	.68855	.10044
	2	28	3.7946	.77595	.14664
M3_ค.อดทน	1	47	3.8085	.58872	.08587
	2	28	3.7500	.59230	.11193
M3_มารยาท	1	47	4.0372	.58043	.08466
	2	28	4.2411	.52477	.09917

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
M3_มนุษยสัมพันธ์	Equal variances assumed	.798	.374	.136	73	.892	.0201	.14790	-.27463	.31490
	Equal variances not assumed			.137	58.233	.891	.0201	.14680	-.27369	.31397
M3_ความมีวินัย	Equal variances assumed	1.534	.219	.372	73	.711	.0559	.15010	-.24330	.35500
	Equal variances not assumed			.354	48.627	.725	.0559	.15763	-.26098	.37268
M3_ความรับผิดชอบ	Equal variances assumed	.030	.862	-1.027	73	.308	-.1154	.11236	-.33935	.10854
	Equal variances not assumed			-1.008	53.664	.318	-.1154	.11446	-.34491	.11410
M3_ซื่อสัตย์สุจริต	Equal variances assumed	.954	.332	-.569	73	.571	-.0839	.14751	-.37789	.21011
	Equal variances not assumed			-.546	49.935	.588	-.0839	.15365	-.39251	.22473
M3_เชื่อมั่นในตนเอง	Equal variances assumed	1.507	.223	.005	73	.996	.0006	.12698	-.25247	.25368
	Equal variances not assumed			.005	64.425	.996	.0006	.12171	-.24250	.24372
M3_ประหยัด	Equal variances assumed	.152	.698	.273	73	.786	.0447	.16373	-.28162	.37099
	Equal variances not assumed			.275	58.579	.784	.0447	.16220	-.27992	.36928
M3_สนใจใฝ่รู้	Equal variances assumed	3.494	.066	-.378	73	.707	-.0690	.18266	-.43300	.29508
	Equal variances not assumed			-.355	46.860	.724	-.0690	.19404	-.45936	.32144

M3_สิ่งเสพติดและการพนัน	Equal variances assumed	.009	.925	.660	73	.511	.0939	.14221	-.18951	.37735
	Equal variances not assumed			.655	55.528	.515	.0939	.14332	-.19324	.38108
M3_รักสามัคคี	Equal variances assumed	.030	.863	-.480	73	.632	-.0742	.15454	-.38221	.23378
	Equal variances not assumed			-.476	55.200	.636	-.0742	.15603	-.38688	.23845
M3_ความกตัญญู	Equal variances assumed	3.413	.069	.928	73	.357	.1669	.17991	-.19164	.52548
	Equal variances not assumed			.865	45.496	.391	.1669	.19290	-.22149	.55533
M3_คิดริเริ่มสร้างสรรค์	Equal variances assumed	.001	.976	-.585	73	.561	-.1117	.19108	-.49252	.26912
	Equal variances not assumed			-.588	57.941	.559	-.1117	.18997	-.49197	.26857
M3_พึ่งตนเอง	Equal variances assumed	.338	.563	-.629	73	.531	-.1085	.17239	-.45204	.23509
	Equal variances not assumed			-.610	51.607	.544	-.1085	.17774	-.46519	.24825
M3_อดทนอดกลั้น	Equal variances assumed	.024	.876	.415	73	.679	.0585	.14086	-.22222	.33925
	Equal variances not assumed			.415	56.622	.680	.0585	.14108	-.22404	.34106
M3_มารยาทไทย	Equal variances assumed	.248	.620	-1.523	73	.132	-.2038	.13380	-.47051	.06283
	Equal variances not assumed			-1.563	61.518	.123	-.2038	.13040	-.46454	.05686

สมมติฐาน 2

Correlations

		M2_สถานภ	M2_เจตคติ	M2_กิจกรรม	M3_มนุษย์	M3_วินัย	M3_รับผิดชอบ	M3_ซื่อสัตย์	M3_ซื่อ	M3_ประหยัด	M3_ใฝ่รู้	M3_การพนัน	M3_สามัคคี	M3_กตัญญู	M3_ริเริ่ม	M3_พึ่งตน	M3_อดทน	M3_มารยา
M2_สถานภ	Pearson Correlation	1	.263(*)	-.051	-.081	.419(**)	.068	.162	.167	.152	.135	.442(**)	.237(*)	.379(**)	.231(*)	.179	.050	.091
	Sig. (2-tailed)	.	.022	.663	.488	.000	.564	.166	.153	.193	.248	.000	.041	.001	.047	.125	.668	.440
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M2_เจตคติ	Pearson Correlation	.263(*)	1	.227	.039	.228(*)	.227	.163	.265(*)	.202	.193	.452(**)	.307(**)	.197	.328(**)	.146	.080	.219
	Sig. (2-tailed)	.022	.	.050	.738	.049	.051	.163	.022	.083	.097	.000	.007	.091	.004	.211	.495	.060
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M2_กิจกรรม	Pearson Correlation	-.051	.227	1	.436(**)	-.013	.377(**)	.355(*)	.307(**)	.499(*)	.351(*)	.034	.193	.053	-.027	.174	.339(*)	.556(*)
	Sig. (2-tailed)	.663	.050	.	.000	.910	.001	.002	.007	.000	.002	.775	.097	.651	.821	.135	.003	.000
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_มนุษย์	Pearson Correlation	-.081	.039	.436(**)	1	.278(*)	.442(**)	.602(*)	.453(**)	.380(*)	.336(*)	-.022	.161	.173	-.064	.451(**)	.505(*)	.361(*)
	Sig. (2-tailed)	.488	.738	.000	.	.016	.000	.000	.000	.001	.003	.848	.166	.137	.583	.000	.000	.001
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_วินัย	Pearson Correlation	.419(**)	.228(*)	-.013	.278(*)	1	.184	.181	.268(*)	.193	.043	.435(**)	.195	.291(*)	.139	.231(*)	.129	.048
	Sig. (2-tailed)	.000	.049	.910	.016	.	.113	.120	.020	.096	.715	.000	.093	.011	.235	.046	.270	.680
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_รับผิดชอบ	Pearson Correlation	.068	.227	.377(**)	.442(**)	.184	1	.508(*)	.167	.404(*)	.346(*)	.027	.226	.089	.071	.011	.633(*)	.410(*)
	Sig. (2-tailed)	.564	.051	.001	.000	.113	.	.000	.151	.000	.002	.818	.051	.446	.546	.922	.000	.000
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_ซื่อสัตย์	Pearson Correlation	.162	.163	.355(**)	.602(**)	.181	.508(**)	1	.494(**)	.510(*)	.404(*)	.211	.183	.150	.001	.364(**)	.445(*)	.159
	Sig. (2-tailed)	.166	.163	.002	.000	.120	.000	.	.000	.000	.000	.069	.117	.197	.996	.001	.000	.172
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_ซื่อ	Pearson Correlation	.167	.265(*)	.307(**)	.453(**)	.268(*)	.167	.494(*)	1	.293(*)	.296(*)	.391(**)	.392(**)	.343(**)	.048	.425(**)	.382(*)	.236(*)
	Sig. (2-tailed)	.153	.022	.007	.000	.020	.151	.000	.	.011	.010	.001	.001	.003	.685	.000	.001	.041
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75

	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.152	.202	.499(**)	.380(**)	.193	.404(**)	.510(*)	.293(*)	1	.532(*)	.218	.297(**)	.216	.120	.225	.353(*)	.176
ประหย	Correlation	.193	.083	.000	.001	.096	.000	.000	.011	.	.000	.060	.010	.063	.307	.052	.002	.131
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.135	.193	.351(**)	.336(**)	.043	.346(**)	.404(*)	.296(**)	.532(*)	1	.073	.040	.037	-.073	.298(**)	.468(*)	.182
ใฝ่รู้	Correlation	.248	.097	.002	.003	.715	.002	.000	.010	.000	.	.534	.734	.752	.535	.009	.000	.119
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.442(**)	.452(**)	.034	-.022	.435(**)	.027	.211	.391(**)	.218	.073	1	.367(**)	.385(**)	.278(*)	.140	-.008	.035
การ	Correlation	.000	.000	.775	.848	.000	.818	.069	.001	.060	.534	.	.001	.001	.016	.230	.944	.767
พน	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.237(*)	.307(**)	.193	.161	.195	.226	.183	.392(**)	.297(*)	.040	.367(**)	1	.599(**)	.238(*)	.179	.100	.150
สามัค	Correlation	.041	.007	.097	.166	.093	.051	.117	.001	.010	.734	.001	.	.000	.040	.124	.393	.200
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.379(**)	.197	.053	.173	.291(*)	.089	.150	.343(**)	.216	.037	.385(**)	.599(**)	1	.200	.046	.051	.116
กตัญญู	Correlation	.001	.091	.651	.137	.011	.446	.197	.003	.063	.752	.001	.000	.	.085	.697	.666	.320
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.231(*)	.328(**)	-.027	-.064	.139	.071	.001	.048	.120	-.073	.278(*)	.238(*)	.200	1	.179	-.126	.069
ริเร	Correlation	.047	.004	.821	.583	.235	.546	.996	.685	.307	.535	.016	.040	.085	.	.124	.283	.556
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.179	.146	.174	.451(**)	.231(*)	.011	.364(*)	.425(**)	.225	.298(*)	.140	.179	.046	.179	1	.247(*)	.156
พืงด	Correlation	.125	.211	.135	.000	.046	.922	.001	.000	.052	.009	.230	.124	.697	.124	.	.033	.181
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.050	.080	.339(**)	.505(**)	.129	.633(**)	.445(*)	.382(**)	.353(*)	.468(*)	-.008	.100	.051	-.126	.247(*)	1	.373(*)
ค.	Correlation	.668	.495	.003	.000	.270	.000	.000	.001	.002	.000	.944	.393	.666	.283	.033	.	.001
อดก	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
M3_	Pearson	.091	.219	.556(**)	.361(**)	.048	.410(**)	.159	.236(*)	.176	.182	.035	.150	.116	.069	.156	.373(*)	1
มารยา	Correlation	.440	.060	.000	.001	.680	.000	.172	.041	.131	.119	.767	.200	.320	.556	.181	.001	.
	Sig. (2-tailed)																	
	N	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวทิพย์สุคนธ์ แสงศรี
 วันเดือนปีเกิด 17 เมษายน 2527
 สถานที่เกิด จังหวัดสมุทรปราการ
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 32/1 หมู่ 11 ตำบลบางครุ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พนักงานบริการลูกค้าสัมพันธ์
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน ธนาคาร CIMB THAI สาขาปู่เจ้าสมิงพราย
 ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545 ปวช.
 จากโรงเรียนสยามธุรกิจพณิชยการ
 พ.ศ. 2548 ปวส.
 จากโรงเรียนสยามธุรกิจพณิชยการ
 พ.ศ. 2550 ปริญญาตรี
 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 พ.ศ. 2556 กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

